

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

28'inci Birleşim

1 Aralık 2022 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- YOKLAMALAR

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- İstanbul Milletvekili Serkan Bayram'ın, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- Edirne Milletvekili Orhan Çakırlar'ın, 25 Kasım Edirne'nin kurtuluş gününe ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Niğde Milletvekili Selim Gültekin'in, Niğde'ye yapılan yatırımlara ilişkin gündem dışı konuşması

V.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne ilişkin açıklaması
- 2.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde şehit olan Uzman Çavuş Nedim Korkmaz'a ve ak kadrolara ilişkin açıklaması
- 3.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, iktidarın Adıyamanlı tütün üreticisine uyguladığı tarifeye ilişkin açıklaması
- 4.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, Türkiye'de çocukların büyük bir kısmının okula aç gittiğine ilişkin açıklaması
- 5.- Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya'nın, ihracatın rekor kırdığına ilişkin açıklaması
- 6.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne ilişkin açıklaması
- 7.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Afyonkarahisar Merkez Sadıkbey Mahallesi TOKİ Konut Projesi'ne ilişkin açıklaması
- 8.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, sağlıkta yaşanan sorunlara ilişkin açıklaması
- 9.- Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya'nın, Yomra-Özdil-Oymalı grup yoluna ilişkin açıklaması
- 10.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, İlk Evim, İlk İş Yerim Projesi'ne ilişkin açıklaması
- 11.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, vatandaşın iktidara yazdığı mektuba ilişkin açıklaması

- 12.- Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, Kastamonu'nun Tosya ilçesinin yol sorununa ilişkin açıklaması
- 13.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, tarım ilaçlarına ilişkin açıklaması
- 14.- Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'un, cumhuriyetin 100'üncü yıl bütçesine ilişkin açıklaması
- 15.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, 1-7 Aralık 112 Acil Sağlık Hizmetleri Haftası'na ve 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne ilişkin açıklaması
- 16.- Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in, İstanbul Milletvekili Serkan Bayram'a ve AK PARTİ iktidarının engellilerle ilgili attığı adımlara ilişkin açıklaması
- 17.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, 2023 yılı bütçe görüşmelerine ilişkin açıklaması
- 18.- Kırklareli Milletvekili Türedi Kaya'nın, çiftçilerin yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması
- 19.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın'da sağlık sisteminin çöktüğüne ilişkin açıklaması
- 20.- Şırnak Milletvekili Hasan Özgüneş'in, Şırnak'ın Uludere ilçesinin İnceler köyündeki baraja ilişkin açıklaması
- 21.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu'nun, Çin'in İstanbul Başkonsolosluğu önünde basın açıklaması yapanlara ilişkin açıklaması
- 22.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde şehit düşen Uzman Çavuş Nedim Korkmaz'a, Türk kadınının siyasal haklarını kazanmasının 87'nci yıl dönümüne, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne, çocuklardaki yoksulluğa ilişkin OECD'nin yayımladığı rapora, sosyal yardımlara, partili Cumhurbaşkanlığı sistemine ve 1 Aralık 2022 tarihli Resmî Gazete'deki karara ilişkin açıklaması
- 23.- Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan'ın, Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde şehit olan Topçu Uzman Çavuş Nedim Korkmaz'a, Havranlı Seyit Onbaşı'nın vefatının 83'üncü yıl dönümüne, Namık Kemal'in vefatının 134'üncü yıl dönümüne, Yahya Kemal Beyatlı'nın doğumunun 138'inci yıl dönümüne ve Sağlık Bakanlığı Ek Ödeme Yönetmeliği'ne ilişkin açıklaması
- 24.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Tokat'ın Niksar ilçesinde öğrencilerin gıdadan zehirlenmesine, büyükelçilerden Türkiye'ye dair yapılan uyarılara, Diyarbakır'ın Bağcılar Mahallesi'ndeki kadın pazarcıların pazar yerleri için nöbet tuttuklarına, TJA'lı kadınlara ve AİHM'in verdiği ihlal kararına ilişkin açıklaması
- 25.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, hava yolları personelinin oy kullanma problemine, ek gösterge düzenlemesine, Cumhurbaşkanının sözleşmeli personel açıklamasına, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekilinin basın toplantısında söylediklerine, özel sektörde çalışanların promosyon sorununa ve Recep Tayyip Erdoğan'ın "paravan şirket" ifadesine ilişkin açıklaması
- 26.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde şehit olan Topçu Uzman Çavuş Nedim Korkmaz'a, Seyit Onbaşı'nın ölüm yıl dönümüne, Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin babası Ali Osman Ekinci'nin vefatına, 3 Aralık Engelliler Günü'ne ve İstanbul Milletvekili Serkan Bayram'ın hayatını anlatan Buğday Tanesi filmine, yirmi yıllık AK PARTİ iktidarının başarılarına ve Türkiye Yüzyılı'nı milletle beraber inşa edeceklerine ilişkin açıklaması
- 27.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin babasının vefatına ve İstanbul Milletvekili Serkan Bayram'ın hayatını anlatan Buğday Tanesi filmine ilişkin açıklaması
- 28.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin babasının vefatına ve İstanbul Milletvekili Serkan Bayram'ın hayatını anlatan Buğday Tanesi filmine ilişkin açıklaması
- 29.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin babasının vefatına ve İstanbul Milletvekili Serkan Bayram'ın hayatını anlatan Buğday Tanesi filmine ilişkin açıklaması
- 30.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin babasının vefatına ve İstanbul Milletvekili Serkan Bayram'ın hayatını anlatan Buğday Tanesi filmine ilişkin açıklaması
- 31.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Abdullah Güler'in İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 32.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İstanbul Milletvekili Serap Yaşar'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ve Denizli Milletvekili Nilgün Ök'ün CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 33.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, kadınlara yönelik pozitif ayrımcılığa ilişkin açıklaması
- 34.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Silivri 1 No.lu Kapalı Cezaevinde hükümlü bulunan Çetin Arkaş'a ilişkin açıklaması
- 35.- Kayseri Milletvekili Dursun Atas'ın, gıda mühendislerinin istihdamına ilişkin açıklaması

36.- Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, Öğretmenler Emine Gürten Gençler ve Anıl Gençler'e ilişkin açıklaması

37.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, AKP'li siyasetçilere ilişkin açıklaması

38.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, aile hekimleri ve aile hekimliği çalışanlarına ilişkin açıklaması

39.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Profesör Doktor Baki Kuru'nun vefatına ilişkin açıklaması

40.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, AK PARTİ'li Adıyaman Belediyesinin suya yaptığı zamlara ilişkin açıklaması

41.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana'nın Türkiye'nin içinde bulunduğu buhranı en net yaşayan il olduğuna ilişkin açıklaması

42.- Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'ın, HPV aşısına ilişkin açıklaması

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden TEKNOFEST yarışmalarında dereceye giren Tokat Zile'den gelen öğrencilere ve öğretmenlere "Hoş geldiniz." denilmesi

B) Tezkereler

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Bulgaristan Ulusal Meclis Başkanı Vecdi Raşidov'un beraberinde bir Parlamento heyetiyle birlikte ülkemizi ziyaret etmesinin, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 1/12/2022 tarih ve 96 sayılı Kararı'yla uygun bulunduğu ilişkin tezkeresi (3/2173)

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Küba Halkın Gücü Parlamentosu Başkanı Juan Esteban Lazo Hernandez'in beraberinde bir Parlamento heyetiyle birlikte ülkemizi ziyaret etmesinin, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 1/12/2022 tarih ve 96 sayılı Kararı'yla uygun bulunduğu ilişkin tezkeresi (3/2174)

3.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Mustafa Şentop ve beraberindeki Parlamento heyetinin Sırbistan Ulusal Meclisi Başkanı Vladimir Orlic'in vaki davetine icabetle 7-8 Aralık 2022 tarihlerinde Belgrad'da düzenlenecek olan Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi (KEİPA) 60'ıncı Genel Kuruluna katılmasına ilişkin tezkeresi (3/2175)

4.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Mustafa Şentop ve beraberindeki Parlamento heyetinin Katar Şûra Meclisi Başkanı Hassan bin Abdullah al-Ghanim'in vaki davetine icabetle 14 Aralık 2022 tarihinde resmî bir ziyarette bulunmasına ilişkin tezkeresi (3/2176)

5.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Mustafa Şentop ve beraberindeki Parlamento heyetinin 21 Aralık 2022 tarihinde Üsküp'te düzenlenecek Türkçe Eğitim Bayramı kutlamalarına katılmak üzere 20-22 Aralık 2022 tarihlerinde Kuzey Makedonya Cumhuriyeti'ne resmî ziyarette bulunmasına ilişkin tezkeresi (3/2177)

VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in, Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin babasının vefatına ve İstanbul Milletvekili Serkan Bayram'ın hayatını anlatan filme ilişkin konuşması

VIII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu tarafından, DAEŞ terör örgütüyle iltisaklı kişilerin Türkiye'de şirket kurabilmesi, sermaye hareketlerinde bulunması ve vatandaşlık alması hususunun kapsamlı olarak araştırılması, muhtemel terör hücrelerinin ve eylemlerinin harekete geçmeden bertaraf edilmesi amacıyla alınacak tedbirlerin belirlenmesine yönelik 1/12/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Aralık 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, asgari ücret alan emekçilerin yaşadıkları sorunların araştırılması amacıyla 1/12/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Aralık 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel ile Sakarya Milletvekili Engin Özkoç tarafından, Sosyal Güvenlik Kurumunun açıklarının ve görev zararlarının nedenlerinin araştırılması amacıyla 30/11/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Aralık 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

IX- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Komisyonu Arasında Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA III) Çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti'ne Yapılacak Birlik Mali Yardımının Uygulanmasına İlişkin Özel Düzenlemeler Hakkında Mali Çerçeve Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4703) ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 367)

2.- Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal ve 62 Milletvekilinin Antalya Diploması Forumu Vakfı Kanunu Teklifi (2/4708) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 369)

3.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Kültür Merkezlerinin Kuruluşu ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3056) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 258)

4.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4161) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 313)

X- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 367) Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Komisyonu Arasında Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA III) Çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti'ne Yapılacak Birlik Mali Yardımının Uygulanmasına İlişkin Özel Düzenlemeler Hakkında Mali Çerçeve Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

2.- (S. Sayısı: 258) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Kültür Merkezlerinin Kuruluşu ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

3.- (S. Sayısı: 313) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

1 Aralık 2022 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Necati TİĞLİ (Giresun), Rümeyza KADAK (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 28'inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü münasebetiyle söz isteyen İstanbul Milletvekili Serkan Bayram'a aittir.

Buyurun Sayın Bayram. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- İstanbul Milletvekili Serkan Bayram'ın, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması

SERKAN BAYRAM (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygı ve muhabbetle selamlıyorum.

3 Aralık Cumartesi günü Dünya Engelliler Günü, farkındalık günü. Bu günü bir gün değil her gün hatırlamalıyız.

Cumhurbaşkanımızın riyasetinde, son yirmi yılda, engelliler alanında sessiz devrimi gerçekleştirdik. Engelli öğretmenlerimiz oldu, EKPSS'yle giren gençlerimiz oldu, rehabilitasyon merkezlerimiz oldu, bakım aylıklarını engelli kardeşlerimizin ailelerine de bağladık. Ben, partime, AK PARTİ'ne teşekkür ediyorum, her zaman yanımda oldu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Yine, engelliler yasasıyla ilgili düzenlemelerde bütün Meclisimiz destek oldu; bütün milletvekillerimize ve bütün parti Genel Başkanlarımıza da teşekkür ediyorum.

10 milyon engellimiz var, ailesiyle beraber 40 milyon. Engelliler ittifakı Türkiye ittifakıdır. Değerli vekillerimiz, engellilere bütün partilerimizin, herkesin sahip çıkması gerekiyor; hayatlarını kolaylaştırması ve her alanda da temsil ettirmesi gerekiyor.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılı bitiyor ve ikinci bir Türkiye Yüzyılı'na ayak basıyoruz. Bugüne kadar yapılan sessiz devrimin taçlanması açısından, baktığımız zaman, bir engelli Cumhurbaşkanımız oldu mu? Yok. Engelli bakanımız var mı? Engelli Meclis başkanımız oldu mu? Engelli valimiz var mı? Engelli büyükelçimiz var mı? İşte, cumhuriyetimizin 100'üncü yılında Türkiye Yüzyılı'na uygun olarak engelli kardeşlerimizi de bu alanlarda, icrai alanlarda görmek istiyoruz. 4 defa üst üste seçilerek on iki yıl boyunca Amerika Devlet Başkanı olarak hizmet veren Roosevelt, tekerlekli sandalye kullanan bir devlet başkanıydı. Kimi ülkelere bakıyoruz, bakanlar engelli, tekerlekli sandalyeli, şu anda İsrail Enerji Bakanı engelli. Bizim ecdadımız, medeniyetimiz de bu konuda her zaman önyak olmuştur. Peygamberimiz bile zamanında Yemen'e vali atıyor, engelli bir vali; Medine'ye yerine bir temsilci bırakıyor, vekil, o da engelli. O yüzden engelli kardeşlerimizin temsiliyeti de önem arz ediyor.

Bu milletin bir evladı olarak, sizlerin içinden gelen bir arkadaş olarak benim de hayatımı konu alan Buğday Tanesi filmimiz, kitabımız çıktı. Buğday Tanesi filmimiz yarın vizyona giriyor, 3 Aralıkta da Taksim Atatürk Kültür Merkezimizde galamızı var, ben bütün vekillerimizi davet ediyorum galamızı hep beraber gerçekleştirelim diye.

Filmin konusu benim hayat hikâyemi ve mücadelemi anlatıyor ve filmde elde edilen gelirle İstanbul Pendik'te Engelli Yaşam ve Kültür Merkezi kurulacaktır. Türk siyaset tarihinde ve Türk sinema tarihinde bir ilk olan film. Filmimizin amacı, 10 milyona yakın engellimizden birini bile hayata tutundurup mücadele ruhunu verirsek bu film amacına ulaşmış olur, umuda yolculuk filmidir. Sağ olsun insanlarımız, Türkiye'miz akın akın filmi izlemek istiyorlar ve film bütün Türkiye'de herkes izlesin diye 30 TL olacaktır.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bravo, helal olsun diyorum!

SERKAN BAYRAM (Devamla) – Ve film bize yol gösterici olacaktır. Engelli olmayan ailelerimiz, kardeşlerimiz için de gençlerimiz için de bir model olacaktır ve engellilerin neler yapabildiğini gösteren bir film olacaktır ve mottomuz nedir? Mottomuz: "Buğday tanesi, bir tanesi, milyonların sesi, milyonların hikâyesi." Filmimizin Türk sinema tarihinde ve siyaset tarihinde bir ilk olması hasebiyle uğurlu olmasını, hayırlı olmasını diliyorum ve bu filmi Türkiye Yüzyılı'na hediye ediyorum.

Sağ olun, var olun. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Helal olsun!

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, 25 Kasım Edirne'nin kurtuluş günü münasebetiyle söz isteyen Edirne Milletvekili Orhan Çakırlar'a aittir.

Buyurun Sayın Çakırlar.

2.- Edirne Milletvekili Orhan Çakırlar'ın, 25 Kasım Edirne'nin kurtuluş gününe ilişkin gündem dışı konuşması

ORHAN ÇAKIRLAR (Edirne) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Edirne'nin ve Doğu Trakya'nın kurtuluşunun 100'üncü yılını kutlamak münasebetiyle söz almış bulunuyorum. Hepinize saygılar sunuyorum.

Edirne, dünyada başına çok problemler gelmiş, çok eziyetler çekmiş, çok zulümler görmüş bir şehirdir ve aynı zamanda aksi de olmuştur; büyük bir imparatorluğun başkentliğini yapmış ve dünyaya hükmetmiş bir şehirdir. Kültürüyle, sanatıyla Türkiye'de Edirne kadar zulme uğramış, baskıya uğramış başka bir şehir olmadığını biliyorum.

Edirne'den bahsederken öncelikle 1361 yılında bütün Doğu Trakya fethedilirken Edirne de I. Murad Hüdavendigâr tarafından fethedilmiş, kısa bir süre sonra da Fetret Devri'ni yaşamış, bu çalkantılı dönemden sonra II. Murad Han Edirne'yi imar etmiş, Fatih Sultan Mehmet Han Edirne'de doğmuş ve İstanbul'un fethinin planlarını ve İstanbul'u fethedecek olan topları Edirne'de dökmüştür.

1361 ile 1453 arasında Edirne, resmen Osmanlı İmparatorluğu'nun başkentidir ama 1611 ile 1703'deki Edirne Vakası'na kadar da fiili olarak başkenttir. Bu manada bakıldığında, şehir çok çeşitli isimlerle anılır; darülmülk yani payitaht, mutluluk kapısı, büyük şehir, yardım kapısı, ordu şehri, arzın sırrı gibi isimler almış.

Edirne'nin katilleri o kadar çoktur ki Türkiye'de hiçbir şehir Edirne kadar katledilmemiştir; buna rağmen, bugün dünya üzerinde bu kadar zulüm, bu kadar işkence, bu kadar yıkım olmasına rağmen, Floransa'dan sonra dünyada büyük sanat eserlerinin bulunduğu 2'nci şehirdir. Yılmaz Öztuna bir makalesinde şöyle diyor: "Türklüğün Balkanlardaki göstergesi Edirne'dir." Büyük Edirne, Balkanlardaki Türk hâkimiyetinin mükemmelliğini, küçülmüş Edirne ise en dar sınırlara itilmiş sembolüğünü gösterir. O dönemde yani 1669 yılında Edirne'den bahsedilirken Edirne, 160 mahalle, 300 cami ve mescit, 24 medrese ki bunların birçoğu yüksek mektep niteliğinde, 220 mektep, 6 bin dükkân, 28 kütüphane, 32 hamam, 53 kervansaray, 53 ticaret hanı, 8 kâgir ve 5 ahşap köprüden oluşmaktadır. Edirne'nin o dönemdeki nüfusu 350 bindir; Avrupa'da İstanbul, Paris ve Londra'dan sonra 4'üncü şehirdir. 1825'e gelindiğinde bu nüfus 300 bine düşmüş, 1829'daki ilk Rus işgaliyle beraber de 200 bine kadar düşmüştür. 1850 yılına gelindiğinde Avrupa'da 4'üncülüğten bu şehrin nüfusu 23'üncülüğe kadar düşmüştür. 1829'da Rusların, 1877-78'de tekrar Rusların yani 93 Harbi'nde Rusların işgaline uğramış ve Edirne Sarayı, Topkapı Sarayının 3 katı büyüklüğünde olmasına rağmen tahrip edilmiş. 1912-13'te Bulgarlar Edirne'yi işgal etmiş, 1920-22'de de Yunanlılar tarafından işgal edilmiştir. Özellikle İşkodra, Yanya ve Edirne'nin savunması; Balkan Savaşı'nda çok önemli savunma hatları kurulmuştur. Bu dönemde Edirne'yi

savunan Şükrü Paşa, askerlere zor günler için şu sözlerle hitap etmiştir: “Düşman, hatlarına geçtikten sonra ölürsem kendimi şehit kabul etmiyorum, beni mezara koymayın; etimi itler, kuşlar çeke çeke yesinler fakat müdafaa hattımız bozulmadan şehit olursam kefenim, lifim ve sabunum çantamdır. Beni bu mahale gömeceksiniz ve gelen nesiller üzerime abide dikecek.” Ve abide dikilmiş, restorasyon beklemektedir.

Kurtuluş Savaşı sırasında Paşaeli Müdâfaa-i Hukuk Cemiyetini kurarak Kurtuluş Savaşı'na katkıda bulunmuş, Anadolu Müdâfaa-i Hukuk Cemiyetiyle birleşen ve Rumeli Müdâfaa-i Hukuk Cemiyetini kuran Şevket Dağdeviren, Kasım Yolageldili, Şeref Aykut, Faik Kaltakkıran ve cumhuriyetimizin kurucusu, banisi Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarına Edirne'nin kurtuluşunda katkı sağladıkları için sonsuz şükranlarımı sunuyor, hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Niğde'ye yapılan yatırımlar hakkında söz isteyen Niğde Milletvekili Selim Gültekin'e aittir.

Buyurun Sayın Gültekin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Niğde Milletvekili Selim Gültekin'in, Niğde'ye yapılan yatırımlara ilişkin gündem dışı konuşması

SELİM GÜLTEKİN (Niğde) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Niğde'mizdeki yatırımlar hakkında söz almış bulunmaktayım. Ekranları başında bizleri izleyen Niğdeli hemşehrilerimizi, aziz milletimizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Niğde deyince vatan, bayrak, millet sevdalısı, Ömer Halisdemir gibi birçok yiğidi bağrından çıkaran kahramanların diyarı gelir aklı. Niğde deyince, on bin yıllık köklü bir tarihe sahip medeniyetlerin yaşatıldığı kadim şehir gelir aklı. Niğde deyince elma, patates, lahana, kuru fasulye gibi birçok tarımsal ürünün üretiminde ön sıralarda yer alan tarım şehri gelir aklı. Niğde deyince Gümüşler Manastırı, Tyana Su Kemerleri, Roma Havuzu, Saat Kulesi, Alaeddin Camisi, dağcıların gözdesi Demirkazık Dağı gibi daha birçok tarihî ve doğal güzelliklere sahip doğa ve kültür şehri Niğde gelir aklı. Niğde deyince Anadolu gelir aklı. Son dönemde de Niğde deyince; Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından “Yol medeniyettir.” anlayışıyla açılan, ilimizin en büyük projesi olan Ankara-Niğde Otoyolu'yla birlikte her yolun Niğde'ye çıktığı 2002-2021 yılları arasında yapılan toplam 22 milyar TL'lik devlet yatırımı ve sahip olduğu birçok avantajıyla artık, yatırım yapılan, büyüyen, ziyaret edilen, gelişen, kalkınan bir Niğde aklı gelmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Niğde'mizdeki mevcut 2 organize sanayi bölgemizde 205 fabrikamızda üretime, istihdama, ihracata devam ederken 2023'ten itibaren açılışlarını tek tek yapacağımız 100'ün üzerindeki fabrikanın inşaatı ve proje çalışması da devam etmektedir.

Ayrıca, ülkemizin en hızlı kurulan OSB'lerinden olan yeni Niğde 2. Organize Sanayi Bölgemizin altyapı yapım işini bugün 334,8 milyon TL keşif bedeliyle ihaleye çıkartarak hızlıca yapımına da başlayacağız. Biz kararlıyız, şehrimize yeni fabrikalarımızı kazandırmaya devam edeceğiz.

Niğde'mizin on yıllık hayali olan; 44,8 milyon TL bedelle ihale edilen Andaval Demiryolu Yükleme Merkezimizin yapımına yakın zamanda başlıyoruz.

Yine, ulaşım alanında, Kayseri-Niğde arasındaki sıcak asfalt çalışmamıza bu dönemde de devam ediyoruz.

Ayrıca, ilimiz için çok önemli olan 4 adet tren yolu üst geçidimizi de bu dönemde hizmete açtık.

İlimizin elli yıllık hayal projesi Niğde Kalesi ve Çevresinin Yenilenmesi Projemizin yapım işi ihalesine de inşallah yakın zamanda çıkarak şehrimizin turizmine, ekonomisine büyük katkı sağlayacak olan bu mega projemizi Niğde'mize kazandıracamız.

Yine, amfi tiyatrosu, botanik bahçesi, spor ve yürüyüş alanlarıyla insanımıza nefes aldırarak olan Kayardı Millet Bahçemizin yapımına hızla devam ediyoruz. İnşallah 2023'te de hemşehrilerimizin hizmetine sunacağız.

Bu dönemde Niğde'miz sağlık alanında en büyük yatırım alan iller arasında yer almaktadır. İnme merkezi, onkoloji birimi, tüp bebek merkezi, yanık ünitesine sahip modern, ek 400 yataklı hastanemizin inşaatı hızla ilerliyor. Ayrıca 60 ünitelik ağız ve diş sağlığı hastanemiz ile 250 yataklı fizik tedavi ve rehabilitasyon hastanemizin yapım ihalelerini de Ocak 2023'te gerçekleştireceğiz.

Yediden yetmişe de herkesin spor yapabileceği, keyifle maç izleyeceği Niğde Stadı'mızın inşaatına başladık. İlimizdeki tüm spor yatırımlarımızı yakinen takip edeceğiz ve inşallah, 2023 yılı Niğde'miz için birçok spor tesisinin açılış yılı olacak.

Ayrıca, tarım şehri Niğde'mizde AK PARTİ döneminde 1 milyar TL'nin üzerinde yatırım yapılarak 12 baraj, 5'i gölet ve 17'si sulama tesisi olmak üzere, toplam 77 adet tesis vatandaşlarımızın hizmetine sunuldu.

Yine, şehrimizi kültür ve turizmde daha iyi konuma getirmek için festivaller, kütüphaneler, kent müzesi, kazı ve restorasyon çalışmaları, Niğde gastronomisi başta olmak üzere, birçok proje ve tanıtım faaliyetlerimizle “Niğde seni çağırıyor.” sloganımızla “Marka Kent Niğde” çalışmalarımıza devam etmekteyiz.

Niğde aşkıyla Anadolu'nun parlayan yıldızı şehrimizi inşa ve ihya noktasında, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde Niğde yüzyılında da eser ve hizmet siyasetimizle Niğde'mizi kalkındırmaya ve geliştirmeye devam edeceğimizi ifade ediyor, daha güçlü ve büyük Türkiye hedefimizde Niğdeli hemşehrilerimizin bizlere güvenmeye devam etmelerini özellikle vurguluyor, kıymetli hemşehrilerime saygı ve sevgilerimi iletiyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum, teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakikayla sırayla söz vereceğim.

Sayın Şimşek, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne ilişkin açıklaması

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'nü kutluyorum. 10 milyona yakın engellimiz ve ailelerine kolay yaşamlar diliyorum. Hükümetimiz her konuda engellilere destek vermeye devam ediyor. Yalnız, engelli başı ödenen maaşlar o hanenin gelirine göre ödeniyor. Bu konuda mutlaka bir düzenleme yapılması, her bir engelli ferдин kendisine hane gelirine bakılmaksızın maaş verilmesi gerekmektedir.

Bir de engelli vatandaşlarımız engelli araç indiriminden faydalanmaktadır. Burada da ciddi bir destek verilmektedir, yalnız burada araç fiyatlarının yüksekliğinden dolayı mutlaka bu matrahın yükseltilmesi, rakamın yükseltilmesi gerekmektedir. Bu konuda da gerekli desteğin verilmesi...

Bir de otizmlı bireyler için; bunların anne-babaları yaşlandıktan sonra kalabilecekleri merkezler yoktur. İl bazında, Türkiye'nin her yerinde otizmlı bireylerin belirli bir yaştan sonra sürekli kalabilecekleri mekânlar yapılmalıdır.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

2.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde şehit olan Uzman Çavuş Nedim Korkmaz'a ve ak kadrolara ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde şehit olan kahraman Mehmetçik'imiz Uzman Çavuş Nedim Korkmaz'a Allah'tan rahmet, ailesine ve milletimize sabırlar diliyorum. Allah rahmet eylesin.

Ak kadrolar olarak uzun yılların sorunlarını çözüyor ve sözleşmeli çalışanları kadroya geçiriyoruz. Üstelik sadece 4/B'li çalışanlar değil sözleşmeli öğretmenleri, uzun süredir güvence sorunu yaşayan 50/D'li araştırma görevlilerini ve sözleşmeli Kültür Bakanlığı sanatçıları da kapsama dâhil ediyoruz. Kamu çalışanlarımıza ve kıymetli ailelerine hayırlı olsun. Rabb'im devletimize zeval vermesin.

Yeni Türkiye Yüzyılı'na emin adımlarla ilerlerken her gün bir müjdeyle güçlü devlet anlayışını ve güçlü lider duruşunu sergileyen Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Karaduman...

3.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, iktidarın Adıyamanlı tütün üreticisine uyguladığı tarifeye ilişkin açıklaması

ABDULKADİR KARADUMAN (Konya) – Yerli ve millî olduğunu iddia ettiğiniz iktidarınızın Adıyamanlı tütün üreticisine uyguladığı tarife Amerikan şirketlerine hizmetkârlığın açık bir göstergesidir. British American Tobacco'nun patentli sigaraları Adıyaman'ın en ucra köylerinde dahi satılırken, Çelikhan'da üretilen bir tütünün başka bir ilçeye gitmesine müsaade edilmiyor, tütün üreticisi âdeta cezalandırılıyor.

Adıyamanlı Abuzer amca ektiği tütünü satabilmek için her türlü bedeli öderken piyasa Amerikan şirketlerine peşkeş çekiliyor. Sadece bu örnek bile mevcut iktidarınızın hüviyetini görebilmek için son derece yeterlidir. Yerlilik ve millîlik lafla, kuru hamasetle olmaz; yerli üreticiyi yabancı sermayeye karşı korumakla olur. Ancak bugün, yerli üretimi baltalayan bu iktidar, Adıyamanlı Abuzer amcanın değil, Sam Amca'nın iktidarındır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yılmazkaya...

4.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, Türkiye'de çocukların büyük bir kısmının okula aç gittiğine ilişkin açıklaması

BAYRAM YILMAZKAYA (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Türkiye'de çocukların büyük bir kısmı, ailelerinin yaşadığı ekonomik sıkıntılar ve yoksulluk sebebiyle okula aç gitmektedir. Günlerinin çoğunu okulda geçiren çocuklar, okullardan da herhangi bir beslenme desteği alamadıkları için tüm gün aç kalıyor. Evden okula aç giden çocuklar; öğrenme güçlüğü, dikkat dağınıklığı, baş ağrısı, bayılma gibi sıkıntılar yaşıyor. Tefecilere, yandaş müteahhitlere günde üç öğün bu milletin vergileri aktarılırken okullarda çocuklarımıza bir öğün dahi çok görülmektedir. Okullarımızda ücretsiz bir öğün yemek uygulaması artık zorunlu hâle gelmiştir. Çocukların kursağından değil, tefecilere ödediğiniz faizden kısın.

Cumhuriyet Halk Partisi olarak bizler, dünyadaki okul yemeği gibi programların Türkiye'de uygulanması gerektiğini ve bunun geleceğimiz olan çocuklarımızın sağlığı açısından kamunun asli görevi olduğunu her defasında dile getiriyor, Hükümeti de gerekli adımları atması konusunda uyarıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Kaya...

5.- Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya'nın, ihracatın rekor kırdığına ilişkin açıklaması

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliğinde Türkiye, son bir yılda pandemiye, yanı başımızdaki savaşlara, tedarik zincirindeki tıkanmalara, küresel enflasyona ve belirsizliklere rağmen ekonomik yönden büyümeye,

istihdam imkânları oluşturmaya ve ihracatta rekorlar kırmaya devam ediyor. Tarımdan tekstile, madencilikten savunmaya her alanda “üretim” parolasıyla ilerlemesine devam ediyor. 2022’de rekorlar kıran ihracatımız son bir senede 242 milyar doları aştı. Cumhuriyet tarihinde ilk defa ihracatımız dünya ihracat payı içerisinde yüzde 1’in üzerine çıktı. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın güçlü liderliğinde Türkiye, emin adımlarla yeni yüzyıla bölgesel ve küresel bir güç olarak girme yolunda her alanda üretmeye; 2023, 2053 ve 2071 hedeflerine doğru emin adımlarla yürümeye devam ediyor diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

6.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın’ın, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü’ne ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

3 Aralık Dünya Engelliler Günü’nün tüm engelliler için hayırlara vesile olmasını diliyorum. AK PARTİ olarak Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın güçlü liderliğinde çağdaş ve sosyal devlet olma anlayışı gereği engellilerin sorunlarının çözümü için yapılan çalışmalar her zaman önceliğimiz olmuştur. Son yirmi yılda engelli bireylerin hayata katılımı konusunda atılan devrim niteliğindeki adımlar engelli vatandaşlarımıza karşı hassasiyetimizin bir göstergesidir. Eğitim hizmetlerinden evde bakım hizmetine, istihdamdan ayrımcılığın önlenmesine varıncaya kadar pek çok hususta engelli kardeşlerimizin sorularına çözüm olmak, toplumla bütünleşmelerine, iş gücüne katılımlarını, huzur ve refahlarının artmasını sağlamak için özveriyle çalıştık.

3 Aralık Dünya Engelliler Günü’nde tüm vatandaşlarımızı engellilik konusunda daha sorumlu ve duyarlı olmaya davet ediyorum. Kararlı duruşları ve çabalarıyla hepimize örnek olan engelli kardeşlerimize sevgi ve saygılarımı sunuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Köksal...

7.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal’ın, Afyonkarahisar Merkez Sadıkbey Mahallesi TOKİ Konut Projesi’ne ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, seçim bölgem Afyonkarahisar Merkez Sadıkbey Mahallesi TOKİ Projesi’nde hazırlanan ödeme planında çok büyük bir adaletsizlik yapılmıştır. 85 metrekare konuta aidat bedeli 348 lira, avans bedeli 1.338 lira olarak belirlenmiştir, ısınma bedeli olarak da yine bu 85 metrekare daire için 12.863 lira belirlenmiş, 4 taksitte ödenmesi istenmiştir. 4 taksit ay bazına vurulduğunda aylık 3.250 liraya denk gelmektedir. 101 metrekare konut için 15.068 lira, 104 metrekare konut için 15.435 lira ısınma gideri istenmektedir. Adı üstünde dar gelirli vatandaşlar için yapılan bu konutlar için istenen bu ısınma giderinin ve aidat giderinin orada yaşayan hemşehrilerimin ödemesi mümkün değildir. Elinizi vicdanınıza koyun, lütfen bu mağduriyeti giderin. Gelin ulaşım bakımından da sıkıntılı olan bu Sadıkbey Mahallesi TOKİ’ler için doğal gaz veya AFJET’le ısınma sağlayalım.

BAŞKAN – Sayın Kasap...

8.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap’ın, sağlıkta yaşanan sorunlara ilişkin açıklaması

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sağlık Bakanlığına bağlı Tekirdağ Devlet Hastanesinde kendisini pratisyen hekim olarak tanıtan birisinin sahte doktor olduğu tespit edildi. Ameliyathaneye kadar girip dikiş atmış, hastaya müdahale etmiş. Van Yüzüncü Yıl Hastanesinde sahte çocuk doktoru, İstanbul’da sahte beyin cerrahı... Sağlık çalışanlarının can güvenliği zaten yok, sağlıkta şiddeti önleyemediniz, şimdi de sahte hekimlerle insanların can güvenliğini ve sağlığını tehlikeye atıyorsunuz. X-ray cihazlarına ne oldu, buradan Sayın Bakana sormak istiyorum. Beceremiyorsunuz, hastaneler yolgeçen hanına döndü, bu düzen bitecek. Randevu sistemi perişan, hastaların can güvenliği tehlike altında, çalışanların can güvenliği tehlike altında, sağlıkta şiddet, kuyruklar, randevular; hiçbir şeyi beceremediniz. Bu düzen bitecek, geliyor gelmekte olan.

BAŞKAN – Sayın Kaya...

9.- Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya’nın, Yomra-Özdil-Oymalı grup yoluna ilişkin açıklaması

AHMET KAYA (Trabzon) – Hafta sonu Yomra ilçemizin Özdil ve Oymalı Mahallelerindeydik. Vatandaşlarımız otuz yıldır bir türlü yapılmayan Yomra-Özdil-Oymalı grup yolunun hâlini bizlere gösterdiler. Yoldaki keskin virajlar, taş ocaklarının faaliyetine bağlı olarak yaşanan kaya düşmeleri bir yana, bakımsız, dar ve bozuk yol çok büyük tehlikeler arz ediyor. Bu yol çok önemli bir yol, Özdil ve Oymalı gibi önceden belediye olan 2 yerleşim yerine, o vadideki diğer mahallelere, yaylalara ulaşımı sağlayan ve Gümüşhane’ye bağlanan bir yol. Kışın on binlerce, yazın yüz binlerce insanın kullandığı bir yol. Cumhurbaşkanımız Erdoğan 2019 yılında Trabzon’daki mitinginde “Yomra-Özdil-Oymalı grup yolunu bu yıl nihayete erdiriyoruz.” demişti. Yıl 2022 yol hâlâ bitmemiş. Buradan Ulaştırma Bakanına sesleniyorum: Verilen sözü tutun, kazalar olmadan gelin, Özdil-Oymalı grup yolunun hâlini yerinde görün ve acilen gereğini yapın.

BAŞKAN – Sayın Karahocagil...

10.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil’in, İlk Evim, İlk İş Yerim Projesi’ne ilişkin açıklaması

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – Teşekkür ederim Başkanım.

13 Eylülde Cumhurbaşkanımız tarafından açıklanan İlk Evim, İlk İş Yerim Projesi kapsamında ülkemizde 500 bin konut, 1 milyon arsa ve 50 bin iş yeri yapılarak gerçek ihtiyaçlıya uygun ödeme şartlarıyla verilecektir. Yüzyılın konut projesinde çevre dostu yapı malzemelerinden sıfır atığa, enerji verimliliğinden yenilenebilir enerji sistemleriyle inşa edilecektir. Amasya’mızda ilk etapta merkezde 180 konut, Merzifon’da 150 konut, Suluova’da 251 konut, Taşova’da 100 konut, Gümüşhacıköy’de 100 konut, Ziyaret’te 87 konut, Göynücek’de 125 konut ve Hamamözü ilçemizde 157 konutla toplamda 1.150 konut hemşehrilerimize

sunulacaktır. Amasya'mızda konut arsası konusunda Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüz gerekli çalışmaları tamamlamış, Bakanlığa sunumunu yapmışlardır. İlk etapta 2 bin konut arsası satışı yapılacaktır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Girgin...

11.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, vatandaşın iktidara yazdığı mektuba ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

"Sadece EYT'ye değil, depreme de takıldık." diyen vatandaşın iktidara mektup var: "17 Ağustos ve 12 Kasım deprem döneminde işe alımlar ertelendi, SSK girişlerimiz geç yapıldı veya ötelendi. İnsanlar yakınlarını ararken yasa çıktı. Doğal afet koşullarından dolayı sigorta girişlerini takip edemedik. Birçok SSK evrakı yıkıntılar içerisinde kayboldu. Aramızda bir günle EYT'yi ıskalayıp on beş-on yedi yıl daha çalışmak zorunda kalacak arkadaşlarımız var. Tamamına yakınının primleri, EYT şartları dolmuş durumda. On beş yıl daha çalışırlarsa prim günleri 15000'lerde olacak. 60 yaşına gelinceye kadar birçoğumuzun çalışabileceği bir iş dahi olmayacak. 17 Ağustos ve 12 Kasım depremlerinde dolayı maruz kaldığımız bu hak mağduriyetinin giderilmesini ve EYT kapsamının 31/12/1999 olarak genişletilmesini istiyoruz. "

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Baltacı...

12.- Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, Kastamonu'nun Tosya ilçesinin yol sorununa ilişkin açıklaması

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sanayisi, tarımı ve üretim potansiyeliyle Kastamonu'nun önemli ilçelerinden olan Tosya'mızın yıllardır çözülmeyen yol sorunu vatandaşımızı artık canından bezdirmiştir. Her seçim öncesi gerek Tosya-Kastamonu yolu gerekse Tosya-Çorum-İskilip yolu için verilen sözler rafta kalmıştır.

Ayrıca gündüz nüfusu yaklaşık 1.200 olan Tosya Suluca köyümüzü ikiye bölen D100 Kara Yolu üzerinde yapılması planlanan üst geçit ise kamulaştırma çalışmaları iki buçuk sene önce tamamlanmasına rağmen hâlen ihale bile edilmemiştir. Tosya'yı seçimden seçime hatırlayanları uyarıyoruz ve soruyoruz: Bu yolların yapılması için Tosyalıların daha kaç can vermesini bekliyorsunuz?

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu...

13.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, tarım ilaçlarına ilişkin açıklaması

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Günümüzde doğaya zararsız birçok ilaç geliştirilmiştir. Maalesef zaman zaman kısa vadeli çıkarlar için doğa ve insan sağlığı tehlikeye atılmaktadır. Son günlerde bölgede ayçiçeği tohumluklarında toprak altı kurtlarına karşı kaplama olarak kullanılan thiamethoxam etken maddeli ilaçlardan dolayı arıcılık sektörünün büyük kayıplar yaşadığı şikâyetleri gelmektedir. Vatandaşlarımızda yeni ekim sezonunda aynı ilacın kullanılmasının arıcılık sektöründe yeni kayıplara neden olacağından endişe vardır. Tarım Bakanlığının acil olarak bu tarım ilaçlarını incelemesi, arıcılarımızın endişelerini gidermesi gerekiyor. Eğer söz konusu maddenin arıcılığa zarar verdiği anlaşılırsa acil olarak kullanımının yasaklanması şarttır. Türkiye, topraklarını, doğasını keyfinizce zehirleyeceğiniz bir ülke değildir. Tarım Bakanlığını görevini yapmaya, toprağımıza sahip çıkmaya çağırıyorum. Tarım ilaçlarının kullanımı özellikle iyi denetlenmelidir.

BAŞKAN – Sayın Aksoy...

14.- Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'un, cumhuriyetin 100'üncü yıl bütçesine ilişkin açıklaması

HÜSEYİN AVNİ AKSOY (Karabük) – Teşekkürler Sayın Başkan.

2023 yılı merkezî yönetim bütçesi önümüzdeki hafta Genel Kurula gelecektir. Gerçek enflasyonun yüzde 100'ü geçtiği acı bir gerçektir. Ülkemizde 20 milyon asgari ücretli ve 13 milyon emekli darboğazdadır. Cumhuriyetin 100'üncü yılı bütçesi olan bu bütçede günümüz şartlarına göre işverene yük yüklemekten asgari ücret yüzde 100 yükseltilip 11 bin Türk lirası olmalıdır. En düşük emekli maaşı da yeni asgari ücrete eşitlenmelidir. Üretici, çalışan ve işveren desteklenmelidir. Asgari ücrete yapılan zam oranı bütün çalışanlara da yansıtılmalıdır. Ayrıca, 18 yaşını doldurmuş her Türk vatandaşına bir asgari ücret kadar cumhuriyet ikramiyesi verilmelidir.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Güneş...

15.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, 1-7 Aralık 112 Acil Sağlık Hizmetleri Haftası'na ve 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne ilişkin açıklaması

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Başkanım.

1-7 Aralık 112 Acil Sağlık Hizmetleri Haftası olarak kutlanmaktadır. Bu vesileyle büyük özveriyle çalışarak hayatlarını can kurtarmaya adanmış tüm sağlık kahramanlarımızın haftasını kutluyorum.

Birleşmiş Milletler tarafından Dünya Engelliler Günü olarak kabul edilen 3 Aralık tarihi engelli vatandaşlarımızın

sorunlarına dikkat çekilmesi ve farkındalık oluşturulması için önemli bir gündür. İnsanı merkeze alan ve insanı önceleyerek “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” anlayışıyla hareket eden ve insanı yaratılmışlıkların en şerefli olarak gören bir medeniyetin tasavvuruyla AK PARTİ iktidarlarında engelli kardeşlerimize yönelik reform niteliğinde adımlar atılmıştır. Bu duygu ve düşüncelerle engelli vatandaşlarımızın 3 Aralık Dünya Engelliler Günü’nü kutluyorum, yarınlarının bugünden daha iyi olmasını diliyorum, bir gün değil her gün yanlarında olduğumuzu belirterek sağlıklı, mutlu ve başarılı bir yaşam diliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Aydemir...

16.- Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir’in, İstanbul Milletvekili Serkan Bayram’a ve AK PARTİ iktidarının engellilerle ilgili attığı adımlara ilişkin açıklaması

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Çok teşekkür ediyorum.

Efendim, az önce, Serkan Bayram kardeşim konuşma yaptı, çok özel bir iz bırakan icraat üzerine yaptı konuşma. Eserini de yayınladı, cumartesi günü de filmi sahnelenecek. Ben özellikle engelli kardeşlerimizin hâline farkındalık oluşturma adına yaptığı çalışmaya, gayrete minnettarlığımı altını çiziyorum ve şunu özellikle ifade etmek istiyorum ki AK PARTİ yirmi yıllık serencamda engellilerle ilgili eşi emsali olmayan adımlar attı, daha da atılması lazım. Engelliler bizim için çok anlam ifade ediyor ve hayatı kuşatma noktasında onları sahiplenmemiz gerekir diyorum. Serkan Bayram kardeşimi bir daha tebrik ediyorum ve herkesi, buradaki milletvekili kardeşlerimi de cumartesi günü İstanbul’da filme beklediğimizin altını çiziyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, Serkan Bayram Bey’i biz de tebrik ediyoruz.

Sayın Çakır...

17.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır’ın, 2023 yılı bütçe görüşmelerine ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Sayın Başkan, pazartesi Genel Kurulda 2023 yılı bütçe görüşmelerine başlayacağız. Bütçe dönemleri Meclisin yoğun bir çalışma ortaya koyduğu, hararetli konuşmaların, atışmaların, sataşmaların, espri ve hitabet güzelliklerinin öne çıktığı örneklerle doludur. Bu bakımdan bütçenin zaman zaman teknik ve rakamsal değerlendirmelerin yanında siyasi bir tablo gibi ele alındığı gerçeği izahtan varestedir ama bütün bunların ötesinde hâl ve hareketlerimizden, eylem ve söylemlerimizden zihinlerde kalacak ya bir güzellik ya absürt bir ifade olabilecektir. Söylememiz gereken üslubun beyanı sahih bir yaklaşımla beyanı sarih bir şekilde olması, Meclisin bu oturumlarının güzelliğini ifade etmesinin adı olacaktır. Bu da herkes için olması gereken, değişmeyecek bir zorunluluktur.

Millet adına, millet için hazırlanan ve toplumun her kesimini ilgilendiren bütçenin hazırlanmasında emeği geçenlere, Plan ve Bütçe Komisyonuna teşekkür ediyor, bütçenin hayırlı olması dilekleriyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kayan...

18.- Kırklareli Milletvekili Türedi Kayan’ın, çiftçilerin yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması

TÜREDİ KAYAN (Kırklareli) – Sonbahar bitti, kış geldi. Yağmurlar yeterli miktarda yağmadığından dolayı çiftçimiz büyük bir dert içinde. Eken de dertli, ekmeyen de dertli; her ikisi de tohumların yeşermeyeceğinden ve kuruyacağından şikâyetçi. Çiftçimiz bugüne kadar mazotta, gübrede dünya kadar masraf yaptı, karşılığını alamamaktan büyük endişe içinde. Aynı zamanda bu seneki mahsulünün karşılığını alamazsa seneye de gübre alamayacak, mazot alamayacak ve bu nedenle mahsulü yine yeterli olamayacak. Çiftçimiz kara kara düşünüyor. Hükûmet bu konuda ne düşünüyor? Ayrıca, şimdi buğday 6 lira, gübre 16 lira, mazot 26 lira; bu nasıl bir anlayış, bu nasıl bir yönetim? Çiftçi öldürmek mi istiyorlar, elinden malını almak mı istiyorlar, tarlasını almak mı istiyorlar? Aldıktan sonra da dışarıda kime satacaklar? Onu da merak ediyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bülbül...

19.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül’ün, Aydın’da sağlık sisteminin çöktüğüne ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, Aydın’da sağlık sisteminin çöktüğünü defalarca dile getirdik. Aydın’da, Nazilli’de, Didimli, Kuşadalı, Sökeli hemşehrilerimiz uzman doktor bulamıyor, randevu alamıyor. Yoğun bakım servislerinde yataklar yetersiz, hastanelerde tıbbi cihazlar eksik, ambulanslarda birçok hastayı taşıyabilmek için gerekli cihazlar yok diye uyardık.

Aydın’ın en uzak ilçelerinden biri ve yüz ölçümü bakımında en büyük 3’üncü ilçesi olan Karacasu ilçemizde sadece bir tane ambulans var. Uzun zamandır 2’nci bir ambulansın gerekli olduğunu vurguluyoruz. Üst üste hasta olduğunda ambulans yetişmiyor ve insanların hayatı tehlikeye giriyor.

Buradan tekrar iktidara sesleniyorum: İnsanların hayatıyla oynamayın, Karacasu ilçemizin ihtiyacı olan 2’nci bir ambulans derhâl getirilmelidir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Özgüneş...

20.- Şırnak Milletvekili Hasan Özgüneş’in, Şırnak’ın Uludere ilçesinin İnceler köyündeki baraja ilişkin açıklaması

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Teşekkürler Başkan.

Şırnak Uludere İnceler köyünün barajı 2009 yılında yapıldı. Aradan on üç yıl geçti. Sulu tarlalarımız, bağ ve bahçelerimiz susuz kaldı. Köyün en verimli toprakları bu kanalın yardımıyla sulanıyordu. Bütün müracaatlarımıza rağmen... Kendim -köylüler dâhil- Bakanlığa da Valiliğe de başvuruda bulundum. Bu sene Valilik DSİ'ye ihale verildiğini söylemiş, toplam 3 kilometredir ama hâlâ bir kazma vurulmadı. Halkın mağduriyeti ne zaman giderilecek? Biz bunu bekliyoruz, bu mağduriyet hızla giderilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Nuhoğlu...

21.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu'nun, Çin'in İstanbul Başkonsolosluğu önünde basın açıklaması yapanlara ilişkin açıklaması

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Çin zulmü altındaki Urumçi'de çıkan yangında hayatlarını kaybedenler oldu. Soydaşlarımıza destek vermek için dün sabah Çin'in İstanbul Başkonsolosluğu önünde basın açıklaması yapanları bir Emniyet Müdürü "Birazdan zorla süpüreceğiz, sınır dışı edeceğiz sizi." diyerek tehdit etmiştir. Yıllardır esaret altında yaşayan soydaşlarımız artan zulümle, işkenceyle, asimilasyonla, haksız tutuklamayla, aile mahremiyetine ve kutsal değerlere yapılan saldırılarla inim inim inlemektedir. Zulme karşı çıkanları susturmaya çalışan Türk polisi olamaz. Türk'ün ülkesi Türkiye'de soydaşlarımıza yapılan bu muamele asla geçirilemez. Yapan ve yaptırandan hemen hesap sorulmasını bekliyoruz. Gereği yapılmazsa sorumluların hepsinden yakında hesap soracağımızın da bilinmesini istiyoruz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

Sayın Dervişoğlu...

22.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde şehit düşen Uzman Çavuş Nedim Korkmaz'a, Türk kadınının siyasal haklarını kazanmasının 87'nci yıl dönümüne, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne, çocuklardaki yoksulluğa ilişkin OECD'nin yayımladığı rapora, sosyal yardımlara, partili Cumhurbaşkanlığı sistemine ve 1 Aralık 2022 tarihli Resmî Gazete'deki karara ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde bölücü teröristlerle çıkan çatışmada şehit düşen kahraman evladımız Uzman Çavuş Nedim Korkmaz'a Allah'tan rahmet, kederli ailesine ve aziz milletimize başsağlığı diliyorum.

Bugün 1 Aralık, 1935 tarihinde Türk kadınının siyasal haklarını kazanmasının 87'nci yıl dönümü. Başta Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener olmak üzere Meclisteki tüm kadın milletvekillerimizin nezdinde kadınlarımızın bu önemli gününü tebrik ediyorum. Dönemin şartları içerisinde gelişmiş birçok Avrupa ülkesinden daha önce Türk kadınına bu hakkı tanıyan Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü ve mücadele arkadaşlarını bir kez daha saygı ve minnetle yâd ediyorum.

Yaklaşmakta olan 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'nü şimdiden tebrik ederim. Tüm engellerden arınmış ve engelsiz bir yaşam temenni ediyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, OECD'nin yayınladığı rapora göre, Türkiye, yüzde 12,4'le OECD ülkeleri arasında çocuklarda yoksulluğun en yüksek olduğu 2'nci ülkedir. Ülkem ve milletim adına üzülererek söylüyorum, evlatlarımız adına üzülererek ifade ediyorum ki Türkiye çocuklarda yoksulluğun en yüksek olduğu ülkelerden biri olmakla anılmamalıdır. Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarının ülkemizi sürüklediği nokta maalesef budur. Anaların evlatlarına tencere kaynatmadığı, çocuklarımızın yastığa başını aç koyduğu, hane halkının en temel ihtiyaçlarını dahi karşılayamadığı bir Türkiye gerçeğiyle maalesef karşı karşıyayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Türkiye'de her 100 çocukta 22'si yoksulluk içinde büyümektedir. Bir yanda 5 maaşlı danışmanlar var, bir yanda evladının en temel ihtiyaçlarını dahi karşılayamayan aileler. Adalet bu Türkiye tablosunun neresindedir, kalkınma bu Türkiye tablosunun neresindedir?

TÜİK verilerine göre 1,5 milyon evladımız okula gidemiyor. İktidar partisinin mensupları devlet yönetme sorumluluğuyla acaba kendilerine sormuşlar mıdır "Bu çocuklar okula neden gidemiyor?" diye. Kimi evlatlarımız defter, kitap masraflarını, kimi evlatlarımız da okuldaki bir tek öğünün külfetini karşılayamıyor. Türkiye'de 3 milyon çocuk yeterli proteini alamıyor ve maalesef düzgün beslenemiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Dış güçler, karanlık lobiler, sinsi kumpaslar gibi bahanelere sığınmayı bırakın da milletimizin evlatlarını düşürdüğünüz şu duruma bir bakın ve gerçekleri lütfen görün. Hiç değilse iktidarınızın son günlerinde kapanmış yaraları deşmek yerine kanayan yaralara merhem olmaya çalışın ama milletin yaşadığı gerçekler ve gündem başka, sarayın ve sizin gündeminiz başka. Derin yoksulluk ve yoksulluktan dolayı sosyal yardımlara muhtaç hâle gelen vatandaşlarımızın sayısında da her geçen gün artış yaşanmaktadır. Bize inanmıyorsanız Cumhurbaşkanlığının 2022 programında yayınladığı verilere bakın. Türkiye'de sosyal yardım alan hane sayısı son bir yılda ikiye katlanmıştır. Belki siyaseten içinde

bulunduğunuz çaresizliğe bir cevap üretmek mecburiyetiyle içinizden bu yakıcı veriyle övünenler dahi çıkabilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun, tamamlayın sözlerinizi.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Refah, üretmek, paylaşmak ve zenginleşmek varken fukaralığı yöneten bir siyasi iktidarsınız. Ancak biz, milletin gerçeklerini tekrar ve tekrar ederek size hatırlatmaya devam edeceğiz.

Normal şartlar altında, herkes bilir ki yetki ve sorumlulukta paralellik vardır. Bu partili cumhurbaşkanlığı sistemiyle birlikte iktidarda yetki ve salahiyet çok ama sorumluluk hiç yoktur. Sizin durumunuz Newton'un eylemsizlik yasası gibi; etki eden bir kuvvet olmadığı hâlde ya hiçbir şey yapmadan öylece yerinizde duruyor ya da sabit bir hızla aynı propagandaları tekrarlıyorsunuz.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi, buyurun.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Saygıdeğer milletvekilleri, biraz sonra görüşülecek olan araştırma önergemizde detaylarını gündeme taşıyacağımız önemli bir konuya da değinmek istiyorum.

Bilindiği gibi 1 Aralık 2022 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan kararda, DEAŞ örgütüyle iltisaklı olduğu tespit edilen 17 kişinin mal varlıklarına el konulduğu ifade edilmektedir. DEAŞ'la bağlantısı olduğu tespit edilen 17 kişinin 4'ünün sonradan Türk vatandaşlığı kazanmış olması Türkiye'nin, iktidarın göç politikası sebebiyle nasıl bir güvenlik zafiyetiyle karşı karşıya bırakıldığını açıkça ortaya koymaktadır. İçişleri Bakanlığı, istisnai yollarla vatandaşlık verdiği yabancıların terör örgütleriyle ilişki içinde olduğunu dahi bilmemektedir. Ciddi ve saygın bir ülkede bu kadar kontrolsüz vatandaşlık dağıtılamaz. Türkiye'de terör hücreleriyle bağlantılı bu kişilere vatandaşlık verilirken güvenlik soruşturması yapılmadı mı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Son, bitiriyorum efendim.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Yapıldıysa DEAŞ'la bağlantıları tespit edilmedi mi? Daha da önemlisi, terör örgütüyle bağlantılı olup ülkemizde serbestçe dolaşan acaba kaç terörist var? Tüm bu soruların cevaplarını iktidar yetkililerinden talep ediyoruz. Gerek sığınmacılara gerekse istisnai yollarla diğer yabancı uyruklu kişilere verilen kitlesel vatandaşlıklar sonucunda Türkiye'nin maruz kaldığı güvenlik risklerinin mutlaka araştırılması icap etmektedir. Bu hususa dikkatinizi çekiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyor, zatiinize teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Taşdoğan.

Buyurun.

23.- Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan'ın, Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde şehit olan Topçu Uzman Çavuş Nedim Korkmaz'a, Havranlı Seyit Onbaşı'nın vefatının 83'üncü yıl dönümüne, Namık Kemal'in vefatının 134'üncü yıl dönümüne, Yahya Kemal Beyatlı'nın doğumunun 138'inci yıl dönümüne ve Sağlık Bakanlığı Ek Ödeme Yönetmeliği'ne ilişkin açıklaması

ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) – Sayın Başkan, 30 Kasım 2022'de Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde terör örgütü PKK tarafından düzenlenen hain saldırıda Hakkârî'nin Geçitli köyünden Topçu Uzman Çavuş Nedim Korkmaz şehit olmuştur. Şehidimize Allah'tan rahmet, ailesine ve yakınlarına başsağlığı diliyoruz; aziz milletimizin ve Hakkârîli hemşehrilerimizin başı sağ olsun.

Sayın Başkan, bugün, Çanakkale Savaşı'nın seyrini etkileyen Havranlı Seyit Onbaşı'nın vefatının 83'üncü yıl dönümü. Sirtına yalnızca top mermisini değil, milletin makûs talihini de yüklenen Seyit Onbaşı, 18 Mart 1915'te İngiliz zırhlı gemisini batırarak savaşın seyrini değiştirmiştir; 215 kiloluk top mermisini sırtlanarak fedakâr bir insanın vatan müdafaası için neler yapabileceğini ispat etmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin.

ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) – Bu vesileyle Seyit Onbaşı'yı, Niğdeli Ali'yi ve tüm şehitlerimizi rahmet ve minnetle anıyorum.

Sayın Başkan, 2 Aralık, Hürriyet ve Vatan Şairimiz Namık Kemal'in vefatının 134'üncü yıl dönümüdür. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün "hislerimin babası" olarak nitelendirdiği, eserleriyle Türk gençliğine vatan ve millet sevgisini aşıl原因, fikir dünyamızın mümtaz şahsiyeti Namık Kemal'i bir kez daha rahmetle anıyorum.

2 Aralık, aynı zamanda, edebiyatımızın usta kalemi, şair, diplomat, siyaset adamı Yahya Kemal Beyatlı'nın doğumunun 138'inci yıl dönümüdür. Yahya Kemal, Türk medeniyetini ve estetiğini mısralarında ilmek ilmek işlemiş, tarihimizin şanlı kesitlerini eserlerinde çok güçlü bir şekilde dile getirmiştir. "Dilimiz ana vatanımızdır." diyerek her zaman Türk dilinin önemine vurgu yapan büyük şairimizi bir kez daha rahmetle anıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; "Beyaz Reform" kapsamında yayımlanan Sağlık Bakanlığı Ek Ödeme Yönetmeliği'nin kapsamı dışında kalan, Sağlık Bakanlığının merkez teşkilatında çalışanlar dâhil olmak üzere, Adli Tıp, Çalışma Bakanlığı, Aile Bakanlığı, cezaevlerinde görev yapan hekimler gibi bütün devlet kurumlarında çalışan kurum hekimleriyle ilgili Sağlık Bakanımız Sayın Fahrettin Koca, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda, bir düzenleme hazırlığının olduğu müjdesini vermişti. Aynı işi yapmaları, aynı unvan ve kıdemde bulunmalarına rağmen kadroları farklı kurumlarda bulunduğu için mağduriyet

yaşayan kurum hekimlerimizle ilgili yapılacak olan düzenlemenin takipçisi ve destekçisi olduğumuzu ifade eder...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) – ...çalışmaların hızlandırılarak 2023 yılına kadar tamamlanması, kurum hekimlerimiz açısından büyük önem taşımaktadır derim.

Teşekkür ederim.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden TEKNOFEST yarışmalarında dereceye giren Tokat Zile'den gelen öğrencilere ve öğretmenlere "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, bu sene TEKNOFEST yarışmalarında Türkiye 1'inciliği, 2'nciliği ve 3'üncülüğünü kazanan Tokat Zile'den öğrenciler ve öğretmenlerimiz yanımızda, bizimle beraber; hoş geldiniz diyoruz. (Alkışlar)

Sayın Beştaş, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

24.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Tokat'ın Niksar ilçesinde öğrencilerin gıdadan zehirlenmesine, büyükelçilerden Türkiye'ye dair yapılan uyarılara, Diyarbakır'ın Bağcılar Mahallesi'ndeki kadın pazarcıların pazar yerleri için nöbet tuttuklarına, TJA'lı kadınlara ve AIHM'in verdiği ihlal kararına ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Tokat'ın Niksar ilçesinde 50 öğrencinin gıda zehirlenmesi şüphesiyle tedavi altına alındığına dair haberleri dün hepimiz izledik. Yine, Tokat'ta Aysel Nadide Başar Yatılı Bölge Ortaokulu Yurdunda kalan 137 öğrenci, mide bulantısı, kusma ve karın ağrısı şikâyetlerinin olduğunu okul yönetimine bildirmişler. Artık yurtlarda nasıl bir yemek veriliyorsa bu zehirlenme vakaları sık sık Türkiye gündemine düşüyor maalesef. 4 Kasımda Zonguldak'ta 183, 6 Kasımda Ardahan'da 8, 1 Kasımda Aydın'da 133, 45 sporcu, 13 Kasımda Sancaktepe Kız Yurdunda 100'den fazla öğrenci, 3 Kasımda Kocaeli'nin Gebze ilçesindeki bir lojistik firmasında gece verilen yemeği yedikten sonra yaklaşık 80 işçi de -bunların arasında işçiler de var- hastanelik oldu. Biz, çocukların aç olduğunu, beslenme çantası götüremediklerini hemen hemen her hafta ifade ediyoruz. Üniversite öğrencileri de buna ilişkin taleplerini her gün ifade ediyorlar ama sağlıklı gıdaya erişimlerinin aslında ücretsiz olması gereken öğrenciler, okulda yedikleri yemeklerle zehirleniyorlar. İktidara sesleniyorum, yandaşlara aktardığınız rant hesaplarını öncelikle öğrencilerin karnını doyurmak için harcayın demek istiyorum.

Sayın Başkan, büyükelçilerden Türkiye'ye dair uyarı var, bunu ifade etmek istiyorum. Bazı Batı Avrupa ülkelerinin büyükelçiliklerine, en az 1 uluslararası kuruluşu Türk yetkilileri tarafından potansiyel güvenlik tedbirleri konusunda uyarı yapıldığını öğrendik. Reuters'a açıklama yapan 3 Batı Avrupa ülkesinin Ankara büyükelçilikleri ve 1 uluslararası kuruluş, Türk yetkililerinin kendilerine potansiyel tehditler hakkında uyarı yaptığını belirtti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin Meral Hanım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hatta Reuters'ta paylaşılan bir e-postada militanların yapabileceği karşı saldırılar nedeniyle alışveriş merkezlerinin, otobüs duraklarının ve havalimanlarının riskli olabileceğinin bildirildiği aktarıldı. Bu, başka ülke büyükelçiliklerine bildiriliyor ama Millî Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı her konuda konuşuyorlar ama özellikle İçişleri Bakanlığı bu konuda suskun. Sırbistan'ın Türkiye'ye daha önce seyahat uyarısında bulunduğunu biliyoruz. Ne kadar güvenli bir ülke olduğumuzu büyükelçiliklerin uyarılarından görüyoruz. Bu öngörüler acaba bu ülkenin İçişleri Bakanında yok mu? Bombalar patladıktan sonra mı ortalığı bulandırarak, yalan yanlış bilgilerle kamuoyunu manipüle edecek; bunu buradan sormak istiyoruz ve derhâl bir açıklama yapılmalı, eğer böyle önemli riskler varsa gerçekleştirilmeden önce önlemlerin alınması ve halkın aydınlatılması temel sorumluluktur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, Diyarbakır'ın Bağcılar Mahallesi'ndeki kadın pazarcıların pazar yerlerinin erkeklere verilmesini kayyum ısrarla talep ediyor, kadınlar da bunun için nöbet tutmaya başladı. Erkeklerin Diyarbakır'da 20 tane pazarı var, o pazarlar onları doyurmuyor, gözleri de doymuyor; kadınların tek 1 pazarı var, onu almak istiyorlar ve kadınların canla başla emek verdikleri bu pazara, kadınların yaşam alanlarına görevi gaspla devralan kayyum da ısrarla müdahale ediyor. Biz kayyumun da erkeklerin de bu müdahalelerinin karşısındayız, artık buna müdahale etmeyin. Kadınlar alanlardaki haklarını, pazarlardaki ekmeklerini savunuyorlar; bizler de buradan onların nöbetlerini selamlıyoruz.

Sayın Başkan, TJA'lı kadın arkadaşlarımız üç gündür gözaltında. Bugün Emniyet müdürlüğünde ifadelerinin alınacağını öğrendik avukatlardan.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – TJA'lı kadınlar dokuz saat otobüste bekletilmişler, bir buçuk gün su ve yiyecek hiçbir şey verilmemiş. Hakaret, ters kelepçe ısrarı ve sözlü şiddet, fiziksel şiddet gırla "Yüzlerinizi duvara döneceksiniz, böyle bekleyeceksiniz." de bunun cabası. TJA'lı kadınlar, kadın özgürlük mücadelesi yürüten, erkek devlet şiddetine karşı canla, başla mücadele eden ve direnen aktivistlerdir. Onlara karşı tehdit, taciz ve sözlü fiiller hiçbir sonuç alamaz. Bu gördüğünüz gözaltında olan Figen Ekti'nin saçları. Arabada, otobüste, gözaltında işkence devam ediyor, şu anda Ankara Emniyet Müdürlüğünde, TEM Şubesinde işkence yapılıyor. Bu işkencenin hesabını, yapanlar da buna göz yumanlar da talimatını verenler de er ya da geç...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – işkenceciler de yapanlar da yaptıranlar da hesabını verecekler diyorum.

Son olarak, Sayın Başkan, AİHM 18'inci maddeden 13 milletvekilimiz hakkında yine ihlal kararı verdi. Daha önce Demirtaş kararı vardı, 708 gündür Demirtaş kararı uygulanmıyor. Türkiye 708 gündür Anayasa suçu işlemeye devam ediyor. Milletvekillerimizin, hepimizin başvurusu üzerine, buradan, siyasi sebeplerle bu Anayasa'nın dokunulmazlık maddesinin kaldırıldığına, tutuklandıklarına, baskı altına alınmak istenildiklerine ve bunun demokratik siyaseti, HDP'yi engellemeye dönük olduğuna Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi bir kez daha karar verdi. Burada söylediğimiz her şey uluslararası yargıdan onaylanarak geri dönüyor. AKP bu sesi duyuyor mu? Bu hukuksuzluğa devam ediyor hâlâ.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son kez açıyorum, tamamlayın lütfen sözlerinizi.

Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu hukuksuzluğa karşı milletvekillerimiz ve önceki dönem Eş Genel Başkanlarımız Figen Yüksekdağ ve Selahattin Demirtaş büyük bir onurla direniyorlar. Biz hem Figen Yüksekdağ ve Selahattin Demirtaş'ı hem Kobani kumpas davasında hâlâ rehin tutulan Gültan Kışanak, Sebahat Tuncel ve diğer bütün arkadaşlarımızı burada sevgiyle saygıyla selamlıyoruz. Onların haklılığını AİHM ve Türkiye toplumunun ezici çoğunluğu gayet iyi biliyor. Bunun hesabını da... AKP bu kumpaslarla siyasetçileri rehin alarak bu seçimde de hiçbir konuda da başarıya ulaşamayacak, kazanamayacak, kaybedecek; biz kazanacağız, mutlaka kazanacağız.

BAŞKAN – Sayın Özel...

25.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, hava yolları personelinin oy kullanma problemine, ek gösterge düzenlemesine, Cumhurbaşkanının sözleşmeli personel açıklamasına, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekilinin basın toplantısında söylediklerine, özel sektörde çalışanların promosyon sorununa ve Recep Tayyip Erdoğan'ın "paravan şirket" ifadesine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bütün siyasi partiler, gününde de olsa öne de çekilse yapılacak seçime hazırlanıyor ve o seçimdeki her bir oy önemli. Gücünü halktan, seçmenden alan milletvekilleri olarak biz de bir kişinin bile oy kullanma hakkını savunmak durumundayız.

Hava yollarında çalışan personelin çok uzun zamandır devam eden bir problemi var: Seçim günü görev yapıyorlarsa, hele hele yurt dışı uçuşları varsa asla oy kullanamıyorlar. Yurt dışı uçuş yapan personelden yoğun talep alıyoruz. 2015 yılından bu yana her seçim döneminde Yüksek Seçim Kuruluna başvurdukları hâlde olumlu bir yanıt alamadılar. Bu personele yönelik idari bir karar alınmadığına göre bizim bir düzenleme yapmamız lazım. Gümrüklerde oy kullanabilmelerini sağlamak ve kendi ait oldukları kütüğe bunu işlemek, "Gümrükte kullanacak." diye yazmak bizce sorunu çözebilir. İlgili komisyon bu konu üzerinde çalışır ve 5 parti mutabakata varırsa 25 bin kişiyi etkileyebilecek, hangilerinin o gün yurt dışı uçuşta olduğu belli olmuyor, yurt içi uçuşta da olsalar ikametlerinden çok uzakta olabiliyorlar, 25 bin kişiyi etkileyebilecek bu düzenlemeyi son derece önemli görüyoruz.

Geçtiğimiz aylarda bir ek gösterge düzenlemesi yapıldı ancak bu düzenleme nedeniyle çok sayıda şikâyet alıyoruz, bazı çalışanlar kendilerinin dışarıda bırakılmasından dolayı rahatsızlıklarını dile getiriyorlar. Bu konunun yeniden ele alınması ve eksikliklerin ortadan kaldırılması bizce çok önemli, o anlamda ilgili komisyonun çalışmasını bekliyoruz, aksi takdirde bunu bir araştırma komisyonu önerisiyle bir kez daha gündeme getireceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin lütfen, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Cumhurbaşkanlığı sözleşmeli personelle ilgili pazartesi günü bir açıklama yaptı, kapsamı konusunda çok sayıda soru işareti oluştu. İktidar partisi bir an önce bu düzenlemeyle ilgili önerisini Meclise sunmalıdır. Mecliste milletvekillerinin sadece ve sadece kanun teklifi vereceğini söyleyip sarayın odalarında, birtakım farklı yerlerde kanun tasarıları hazırlayıp, bunu müdeleyip daha sonra Meclisin elinde hiçbir şey olmaması, bu ucube sistemin bize kazandırdığı, milletvekillerini küçük düşüren, Meclisi küçük düşüren bir uygulamadır.

Ayrıca, Adalet ve Kalkınma Partisinin Sayın Grup Başkan Vekili basın toplantısında şunu söyledi: "Asgari ücret, 3600 ek gösterge, memur ve emekli maaşları, sözleşmeli personel ve emeklilikte yaşa takılanların kanunlarının 2022 sonuna kadar hayata geçirildiğine şahit olacağız."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir ay kaldı, bütçe görüşmeleri var ve bu konuda, bakın, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler

Komisyonusu, Komisyon üyesi 6 arkadaşımız, elimizde bekleyen EYT önerilerini -tüm partilerin var- müzakere etmek için toplantıya çağırdı. Sadece biz değil, 30 Kasım 2022 saat 15.00 için hem İYİ Parti hem Halkların Demokratik Partisi hem CHP, ilgili Komisyona başvurdu. İç Tüzük'ün 26'ncı maddesi açık olmasına rağmen Sayın Recep Akdağ "Gerek görmedim, toplantıya çağırmadım." diyor. Komisyonun üçte 1'i "Aynı gün, aynı saatte toplanalım." diyorsa çağırması lazım. Komisyonun yüzde 50'si söylemiş, çağırıyor "Yürütme nasılsa bir adım atacak." diyor. Bu, hem kendi görevini hiçe saymaktır hem Komisyonu hem Meclisi hem milletvekillerini itibarsızlaştırmaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bunu doğru bulmuyoruz. Emeklilikte yaşa takılanların kapsamının ve bu konuda yapılacak düzenlemenin hep birlikte ve kapsamlıca görüşülmesi gerekiyor. Öyle "Biz yaptık, oldu." diye getirirlerse bir sürü mağduriyet yaratılacak.

Daha önce söyledim, promosyonla ilgili bir teklifimiz var Sayın Başkan. Buradan, Meclisten bir örnek verelim. Meclisin çalışanları ve bizim maaş alıyoruz. Meclis bankayla pazarlık etmiş, doğru da bir iş yapmış; milletvekili, çalışan ayırmadan yirmi beşer bin lira promosyon... Şimdi, düşünün ki iyi bir pazarlıkla, çalışan 25 bin lira promosyon alabiliyor. Bunun özel sektörde çalışan vatandaşlar için olması için kanun teklifi verdik. Patronu aradan çıkaralım, banka direkt yatırsın diyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tamamlayacağım Başkanım.

Bakın, gidip de Putin'in kapısında "Efendim, doğal gaz çok pahalı, bu kış böyle geçmez. Bu kış biz kullanalım, faturayı seneye Bay Kemal ödesin." diye yaklaşımda bulunmak yerine gelin, özel sektörde çalışan herkesin promosyonunun doğrudan ödenmesini sağlayalım, etkili bir pazarlık gücünü geliştirelim. Düşünsenize 25 bin lira, bilemedin, 15 bin lira olsa kaç aylık doğal gaz faturasını öder çalışanların. Bu konuda sayın milletvekili basın toplantısında "Sonuna kadar destekliyorum." demiş, teşekkür ediyoruz ama bunu bir grup kararı olarak hepinizden bekliyoruz.

Sayın Başkan, son sözüm de şudur: Dün, Recep Tayyip Erdoğan demiş ki: "Efendim, bu Millet İttifakı gelecek, paravan bir şirket gibi milletin varlıklarını paylaşacak." Ya, siyaseten iktidar olmak, hükümet olmak isteyenlere "Paravan şirket kuracaklar, varlıkları paylaşacaklar." diyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi, son kez açıyorum.

Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben bu Mecliste "paravan şirket" diye bir şey duymadım ama bildiğim bir şey var, bakın size paravan şirket: Man Adası'nda kurulan BUMERZ. Burak Erdoğan'ın "BU"su, Mustafa Erdoğan'ın "M"si, Erdoğanların "ER"i, Ziya Ülgen eniştenin "Z"si. BUMERZ Man Adası'nda da var, BUMERZ'in bu ortaklarıyla burada da var. BUMERZ paravan şirket, onlar "Vergiden kaçındık." diyor. Allah için hepimiz biliyoruz ki vergi kaçırdınız. Paravan şirketi biz bilmeyiz ama siz bilirsiniz, milletimize bir kere daha hatırlatmak istedik. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu...

26.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde şehit olan Topçu Uzman Çavuş Nedim Korkmaz'a, Seyit Onbaşı'nın ölüm yıl dönümüne, Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin babası Ali Osman Ekinci'nin vefatına, 3 Aralık Engelliler Günü'ne ve İstanbul Milletvekili Serkan Bayram'ın hayatını anlatan Buğday Tanesi filmine, yirmi yıllık AK PARTİ iktidarının başarılarına ve Türkiye Yüzyılı'nı milletle beraber inşa edeceklerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi hürmetle selamlıyorum.

Sözlerimin başında, dün Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde teröristlerce yapılan saldırıda şehit olan Topçu Uzman Çavuş Nedim Korkmaz'a Allah'tan rahmet ve mağfiret diliyorum. Ailesine ve milletimize başsağlığı temenni ediyorum. Tabii ki bu vesileyle, din ve devlet, vatan ve millet müdafaasında gerçekten güvenlik güçlerimize üstün başarılar diliyorum. Bütün Mehmetçiklerimize, jandarmamıza, polislerimize, korucularımıza, Millî İstihbarat Teşkilatı personelimize, velhasıl bütün güvenlik güçlerimize teşekkürlerimi ifade ediyorum. Cenab-ı Hak, ayaklarına taş değdirmesin; bu ülkenin, bu milletin, bu devletin düşmanlarına karşı her daim muzaffer eylesin.

Bugün aynı zamanda Seyit Onbaşı'nın ölüm yıl dönümü. Hakikaten 18 Mart 1915'te 275 kiloluk mermiyi "Ya Allah, bismillah!" diyerek topa süren ve "Çanakkale geçilmez!" diyen Seyit Onbaşı'mızı, onun şahsında bütün şehitlerimizi rahmetle, minnetle, hürmetle yâd ediyorum. "Ey şehit oğlu şehit, isteme benden makber/Sana aguşunu açmış duruyor Peygamber." mısralarıyla yüce şehitlerimizi selamlıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Helal Başkanım!

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞIOĞLU (Çankırı) – Aynı zamanda, bugün biraz evvel üzücü bir haber aldık, çok Değerli Sivas Milletvekilimiz Semiha Ekinci Hanımefendi'nin tedavi görmekte olan çok kıymetli babası Ali Osman Ekinci'nin vefat haberini

aldık. Ben, bu münasebetle, değerli büyüğümüze ve bütün vefat eden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet ve mağfiret diliyorum. Hasta olan bütün vatandaşlarımıza da Cenab-ı Hak'tan şifalar niyaz ediyorum. Değerli Milletvekilimize de bütün milletvekillerimiz adına başsağlığı dileklerimizi iletiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – 3 Aralık Dünya Engelliler Günü geliyor. Biraz evvel Değerli Milletvekilimiz bu münasebetle gündem dışı söz alarak düşüncelerini ifade etti ve kendi hayatının filme alındığı filmin galası da cumartesi günü yapılacak. “Buğday Tanesi” filmine de hep beraber iştirak etmemiz noktasında davetini ifade etti; bir mani olmazsa müsait olan arkadaşlarımızla davete icabet edeceğiz inşallah. Bu münasebetle, bütün engelli kardeşlerimizin Dünya Engelliler Günü'nü hatırlatıyor, engellerin kaldırılmasına ilişkin AK PARTİ iktidarları döneminde bugüne kadar yapılanlara durmadan, yorulmadan yenilerini ilave edeceğimizi ve hayatı daha engelsiz hâle getirmek noktasında üzerimize düşenleri, bugüne kadar yaptığımız gibi, yapacağımız iradesini de belirtmek istiyorum.

Tabii, şunu ifade etmek isterim ki milletimizin gündemi bizim gündemimizdir, milletimizin derdi bizim derdimizdir, milletimizin ufkü bizim ufkumuzdur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Çünkü biz, AK PARTİ olarak, millet tarafından kurulmuş, kurulur kurulmaz da iktidara gelmiş bir parti olarak yirmi yıllık kesintisiz iktidar dönemlerimizde hakikaten ülkemizi muasır medeniyetler seviyesinin üstüne çıkarma iradesini ortaya koyduk. Seksen yıllık cumhuriyet dönemimizde yapılan hizmet ve eserlerin fevkinde, çok üstünde, çok daha büyük eser ve hizmetleri milletimizle buluşturduk. Şu son bir aylık döneme baktığımızda, hemen Cumhuriyet Bayramı'mızın arifesinde, 28 Ekimde ilan ettiğimiz “Türkiye Yüzyılı” vizyonumuzun hemen akabinde Togg'la, yerli ve millî aracımızla ve akabinde dünyanın en büyük barajlarından Yusufeli Barajı'yla bunu taçlandırdık ve her gün, her hafta farklı bir hizmeti milletimizle buluşturduk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu konuda “Durmak yok, yola devam.” diyerek cumhuriyetimizin 100'üncü yıl dönümüne ilişkin “Türkiye Yüzyılı” mottosuyla, ufkuyla Cumhuriyet İttifakı olarak milletimizle beraber, yüzyılın lideri Recep Tayyip Erdoğan'la beraber inşallah çok daha büyük eser ve hizmetlere, çok daha büyük ufuklara hep birlikte yol alacağız.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – İnşallah.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – 2023 seçimleri de bunun, yeni yüzyılın yeni başlangıcı olacak Allah'ın izniyle.

Şunu ifade etmek isterim ki ne söylemişsek yaptık, yaptıklarımızı söyledik. İlkeli siyaseti hem içeride hem dışarıda ortaya koyduk. Bu münasebetledir ki sözü en güvenilir ülke Türkiye hâline geldik ve Türkiyesiz bir denklem kurulamayacak bölgesel ve küresel büyük bir güç hâline geldik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Biz Türkiye'yi üst lige çıkardık, Allah'ın izniyle süper lig oyuncusu hâline getirdik; kimsenin küme düşürmesine müsaade etmeyeceğiz Allah'ın izniyle.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bravo, helal olsun!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bununla beraber, evet, ne söylemişsek onu yaptık ve yapıyoruz. Geçen sene bu zamanlarda “5 adım atacağız.” demiştik, “Asgari ücreti aralığın ortasına kadar hâledeceğiz.” demiştik, hallettik; temmuzda bir daha yüzde 30 ilave zam yaptık. “Memur ve emeklilerle ilgili maaşları düzenleyeceğiz, enflasyona ezdirmeyeceğiz.” dedik, gereğini yaptık. “3600 ek göstergiyi yasalaştıracağız.” dedik, temmuz ayında yasalaştırdık; Allah'ın izniyle, ocakta bütün memurlar ve emekliler için 3600 ek gösterge yürürlüğe girmiş olacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Türkiye'yi sefalette de 1'inci yaptınız, onu da söyleyin.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Yanlış bilgi verme, herkesi kapsamıyor 3600.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, son olarak...

BAŞKAN – Son kez mikrofonu açıyorum.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Allah'ın izniyle, şu anda da bugün Sayın Çalışma Bakanımız, işveren ve işçi sendikalarıyla beraber asgari ücretli kesimin hakikaten daha müreffeh bir noktaya gelmesiyle ilgili görüşmeleri planlıyorlar ve Allah'ın izniyle, aralığın ortasına kadar bu görüşmelerin neticelendirileceğini düşünüyorum. Aynı şekilde, 424 bin sözleşmeli personel kardeşimizi kadroya geçiriyoruz. EYT'li kardeşlerimize verdiğimiz sözü tutuyor ve Allah'ın izniyle “en geç aralık sonu, ocak başı” diye nitelendirdiğimiz bu kanunlaşma, yasalaştırma sürecini de Genel Kurula getirmek suretiyle bu meseleleri de

kökünden çözeceğiz.

Söylediklerimizi yapacağız, yaptıklarımızı söylemeye devam edeceğiz; milletimizle beraber Türkiye Yüzyılı'nı hep beraber inşa edeceğiz diyor, hepinizi hürmetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Helal olsun, bravo!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurun.

27.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin babasının vefatına ve İstanbul Milletvekili Serkan Bayram'ın hayatını anlatan Buğday Tanesi filmine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, biraz önce Adalet ve Kalkınma Partisi Milletvekili Sayın Semiha Ekinci'nin babasının vefat haberini öğrendik, kendisinin başı sağ olsun; Adalet ve Kalkınma Partisine de kendisine de ailesine de başsağlığı diliyoruz.

Ayrıca, Serkan Bayram kardeşimiz konuşurken ben salonda değildim ama kendisinin, hayat hikâyesini anlatan "Buğday Tanesi" filmiyle ilgili hem bize, grubumuza hem de Genel Başkanımıza nazik daveti oldu. Bizim programlarımız çerçevesinde Serkan Bayram'ın filminin gala gecesinde, o gece partimiz temsil edilecek; kendisine de teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Beştaş, buyurun lütfen.

28.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin babasının vefatına ve İstanbul Milletvekili Serkan Bayram'ın hayatını anlatan Buğday Tanesi filmine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de Semiha Ekinci Vekilimize, Adalet ve Kalkınma Partisine başsağlığı ve sabır diliyorum; acılarını paylaşıyorum.

Serkan Bayram Vekile de davetleri için teşekkür ederiz, biz de planlamalarımıza bakacağız. Özellikle, kişisel hayatını konu alan bir kitap çalışmasının ve film çalışmasının tabii ki engellilerle ilgili de yaşanmışlıklarla ilgili de çok önemli olduğunu düşünüyoruz; kendisini de tebrik ediyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Dervişoğlu...

29.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin babasının vefatına ve İstanbul Milletvekili Serkan Bayram'ın hayatını anlatan Buğday Tanesi filmine ilişkin açıklaması

DURŞUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Ben de aynı duyguları paylaşmak için söz aldım.

Adalet ve Kalkınma Partisi Sivas Milletvekili Sayın Semiha Ekinci Hanımefendi'nin babasının vefat haberini Muhammet Bey'in bilgilendirmesiyle öğrenmiş olduk. Kendisine başsağlığı dileklerini iletiyorum ve merhuma da Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum.

Keza, yine, Sayın Serkan Bayram'ın 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne takaddüm eden hem kitap hem film çalışmasını da tebrik ediyorum. Partimizin yetkili organları tarafından bir temsilci grubu görevlendireceğimizi ifade ediyorum. İnşallah, dilekleri, temennileri gerçek olur. Hayırlı uğurlu olmasını da temenni ediyorum bu vesileyle.

Sağ olun efendim.

BAŞKAN – Sayın Akçay...

30.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin babasının vefatına ve İstanbul Milletvekili Serkan Bayram'ın hayatını anlatan Buğday Tanesi filmine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Akbaşıoğlu'nun bilgilendirmesiyle, AK PARTİ Sivas Milletvekili kıymetli arkadaşımız Sayın Semra Ekinci'nin babasının vefatını üzülenle öğrendik. Başta Sayın Semra Ekinci olmak üzere ailesine, yakınlarına ve AK PARTİ camiasına başsağlığı dileklerini iletiyoruz ve merhum babasına da Allah'tan rahmet diliyoruz.

Hem bu Engelliler Haftası'na isabet etmesini de anlamlı bulduğumuz, çok kıymetli milletvekili arkadaşımız Serkan Bayram Bey'i de hazırlığını yaptıkları bu film ve kitap çalışması nedeniyle tebrik ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Çok sevinerek öğrendik. Hem filmi izleyeceğiz hem de hazırladıkları kitabı okuyacağız ve Milliyetçi Hareket Partisi olarak da bu filmin galasında partimizi de temsil etmek üzere arkadaşlarımız iştirak edeceklerdir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in, Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin babasının vefatına ve İstanbul Milletvekili Serkan Bayram'ın hayatını anlatan filme ilişkin konuşması

BAŞKAN – Biz de Semiha Ekinci Milletvekilimiz Hanımefendi'ye başsağlığı diliyoruz, babasına Rabb'imizden rahmet diliyoruz.

Gerçekten, Serkan Bayram kardeşimizin yazmış olduğu kitap ve hayatının filme alınması... İnşallah, cumartesi günü İstanbul'da Atatürk Kültür Merkezi'nde sahnelenecek galada ilk gösterimi yapılacak. Tabii, bu kitap da bu film de aslında bebekliğinden başlayarak, geçirdiği kazadan itibaren bugüne kadar geçirmiş olduğu hayat yolculuğu, gelmiş olduğu nokta itibarıyla bütün engellilerimiz için de mutlaka bir umut yolculuğu olacaktır. Biz de Başkanlık Divanı olarak kendisini tebrik ediyoruz.

Bu deneyimler, toplumumuz içinde engelli vatandaşlarımıza hem bakışımız hem de onlarla ilgili alacağımız kararlar, tedbirler ve yapılacak destekler konusunda da bir yol haritası olacaktır. Kendisine teşekkür ediyoruz.

Sayın milletvekilleri, gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 2 tezkeresi vardır, okutup bilgilerinize sunacağım.

İlk tezkereyi okutuyorum:

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) Tezkereler

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Bulgaristan Ulusal Meclis Başkanı Vecdi Raşidov'un beraberinde bir Parlamento heyetiyle birlikte ülkemizi ziyaret etmesinin, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 1/12/2022 tarih ve 96 sayılı Kararı'yla uygun bulunduğu ilişkin tezkeresi (3/2173)

1/12/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Bulgaristan Ulusal Meclis Başkanı Sayın Vecdi Raşidov'un beraberinde bir Parlamento heyetiyle birlikte ülkemizi ziyaret etmesi Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 1/12/2022 tarih ve 96 sayılı Kararı'yla uygun bulunmuştur.

Söz konusu heyetin ülkemizi ziyaretleri Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında 3620 sayılı Kanun'un 7'nci maddesi gereğince Genel Kurulun bilgilerine sunulur.

Mustafa Şentop

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Diğer tezkereyi okutuyorum:

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Küba Halkın Gücü Parlamentosu Başkanı Juan Esteban Lazo Hernandez'in beraberinde bir Parlamento heyetiyle birlikte ülkemizi ziyaret etmesinin, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 1/12/2022 tarih ve 96 sayılı Kararı'yla uygun bulunduğu ilişkin tezkeresi (3/2174)

1/12/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Küba Halkın Gücü Parlamentosu Başkanı Sayın Juan Esteban Lazo Hernandez'in beraberinde bir Parlamento heyetiyle birlikte ülkemizi ziyaret etmesi Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 1/12/2022 tarih ve 96 sayılı Kararı'yla uygun bulunmuştur.

Söz konusu heyetin ülkemizi ziyaretleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında 3620 sayılı Kanun'un 7'nci Maddesi gereğince Genel Kurulun bilgilerine sunulur.

Mustafa Şentop

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 3 tezkeresi daha vardır, okutup sırasıyla oylarınıza sunacağım.

İlk tezkereyi okutuyorum:

3.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Mustafa Şentop ve beraberindeki Parlamento heyetinin Sırbistan Ulusal Meclisi Başkanı Vladimir Orlic'in vaki davetine icabetle 7-8 Aralık 2022 tarihlerinde Belgrad'da düzenlenecek olan Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi (KEİPA) 60'ıncı Genel Kuruluna katılmasına ilişkin tezkeresi (3/2175)

1/12/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Profesör Doktor Mustafa Şentop ve beraberindeki Parlamento heyetinin Sırbistan Ulusal Meclisi Başkanı Vladimir Orlic'in vaki davetine icabetle, 7-8 Aralık 2022 tarihlerinde Belgrad'da düzenlenecek olan Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesinin (KEİPA) 60'ıncı Genel Kuruluna katılımı hususu 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 6'ncı maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Mustafa Şentop

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer tezkereyi okutuyorum:

4.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Mustafa Şentop ve beraberindeki Parlamento heyetinin Katar Şûra Meclisi Başkanı Hassan bin Abdullah al-Ghanim'in vaki davetine icabetle 14 Aralık 2022 tarihinde resmî bir ziyarette bulunmasına ilişkin tezkeresi (3/2176)

1/12/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Profesör Doktor Mustafa Şentop ve beraberindeki Parlamento heyetinin Katar Şûra Meclisi Başkanı Hassan bin Abdullah al-Ghanim'in vaki davetine icabetle, 14 Aralık 2022 tarihinde resmî bir ziyarette bulunması hususu 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 6'ncı maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Mustafa Şentop

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer tezkereyi okutuyorum:

5.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Mustafa Şentop ve beraberindeki Parlamento heyetinin 21 Aralık 2022 tarihinde Üsküp'te düzenlenecek Türkçe Eğitim Bayramı kutlamalarına katılmak üzere 20-22 Aralık 2022 tarihlerinde Kuzey Makedonya Cumhuriyeti'ne resmî ziyarette bulunmasına ilişkin tezkeresi (3/2177)

1/12/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Profesör Doktor Mustafa Şentop'un 21 Aralık 2022 tarihinde Üsküp'te düzenlenecek Türkçe Eğitim Bayramı kutlamalarına katılmak üzere beraberinde bir Parlamento heyetiyle 20-22 Aralık 2022 tarihlerinde Kuzey Makedonya Cumhuriyeti'ne resmî ziyarette bulunması hususu 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 9'uncu maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Mustafa Şentop

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VIII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu tarafından, DAEŞ terör örgütüyle iltisaklı kişilerin Türkiye’de şirket kurabilmesi, sermaye hareketlerinde bulunması ve vatandaşlık alması hususunun kapsamlı olarak araştırılması, muhtemel terör hücrelerinin ve eylemlerinin harekete geçmeden bertaraf edilmesi amacıyla alınacak tedbirlerin belirlenmesine yönelik 1/12/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Aralık 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

1/12/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 1/12/2022 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Dursun Müsavat Dervişoğlu

İzmir

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İzmir Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Dursun Müsavat Dervişoğlu tarafından, DAEŞ terör örgütüyle iltisaklı kişilerin Türkiye’de şirket kurabilmesi, sermaye hareketlerinde bulunması ve vatandaşlık alması hususunun kapsamlı olarak araştırılması, muhtemel terör hücrelerinin ve eylemlerinin harekete geçmeden bertaraf edilmesi amacıyla alınacak tedbirlerin belirlenmesine yönelik 1/12/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 1/12/2022 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Sayın Dursun Ataş.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti olarak vermiş olduğumuz önerimiz hakkında söz almiş bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, 1 Aralık tarihinde Resmî Gazete’de yayımlanan kararda DEAŞ terör örgütüyle bağlantı içinde olduğu tespit edilen 17 kişinin şirketlerine ve mal varlıklarına el konulduğu ifade edilmektedir. Türkiye’de birçok kanlı terör eylemi gerçekleştirmiş bir terör örgütü ve bu örgütle ilişkili kişilerin ülkemizde rahatlıkla şirket kurması ve birtakım sermaye hareketleri yürütmesi büyük bir güvenlik zafiyetini açıkça göstermektedir. Daha endişe verici olan husus ise DEAŞ terör örgütüyle bağlantısı olduğu tespit edilen 17 kişinin 4’üne Türk vatandaşlığı verilmiş olmasıdır. İktidarı defalarca uyardığımız kitlesel göç ve vatandaşlık politikalarının Türkiye’deki demografik yapıyı nasıl tahrip ettiği ve millî güvenliği nasıl erozyona uğrattığı bir kez daha alenen ortaya çıkmıştır.

Sayın milletvekilleri, bilindiği üzere Afganistan, Pakistan ve İran başta olmak üzere, pek çok ülkeden Türkiye’ye yönelik yoğun bir kitlesel göç hareketi gerçekleşmektedir. Sınırlarımızdan elini kolunu sallayarak akın akın insanlar geçmektedir. Bu göçün dikkat çekici tarafı ise çoğunlukla genç ve erkeklerden oluşmasıdır. DEAŞ’ın beslediği radikal Selefilik ideolojisinin ülkemize bu göçlerle girmesi iktidarın açık kapı politikasının ve göç siyasetinin yıkıcı etkilerini daha da artırmaktadır. Türkiye, bir tesadüf eseri değil, iktidarın bilinçli politika tercihlerinin doğal bir sonucu olarak dünyada en fazla sığınmacı ve kaçak göçmen barındıran ülke konumuna gelmiştir. Üstelik millî güvenliğimizi açıkça tehdit eden bu sığınmacılar için öz kaynaklarımızdan milyarlarca dolar harcadık.

Değerli milletvekilleri, bir yandan Suriyeli sığınmacılar ve dünyanın dört bir yanından iktidarın elek hâline getirdiği sınırlarımızdan geçerek ülkeye giren kaçak göçmenler, diğer yandan iktidarın para karşılığı dağıttığı istisnai vatandaşlıklar ülkemizi millî güvenlik açısından büyük risklerle karşı karşıya bırakmaktadır. AKP’nin izlediği bu siyaset, insani amaçlardan çok, yıkıcı bir faaliyet hâline dönüşmüştür. AKP’nin Türkiye’yi Avrupa başta olmak üzere dünyanın mülteci kampı hâline getirme hevesinin bedellerini bugün milletçe ödüyoruz. Gerekli tedbirlerin alınmaması ve gereken eylemlerin yapılmaması hâlinde çok daha ağır bedellerle karşı karşıya kalacağız. AKP’nin, Türkiye’nin yalnızca bugününü değil, aynı zamanda geleceğini de riske atan bu göç siyasetinin izahını çıkıp bu kürsüden yapması gerekmektedir. Neden vatanımızı dünyanın en fazla sığınmacı ve kaçak barındıran ülkesi konumuna getirdiniz? Neden Türk vatandaşlığını para karşılığında kitlelere satma hevesi içerisindeyiz? Bakın, bugün ülkemiz AKP’nin göç ve vatandaşlık politikaları sonucunda o kadar büyük güvenlik zafiyetiyle karşı karşıya bırakıldı ki İçişleri Bakanlığı istisnai yollarla vatandaşlık verdiği kişilerin terör örgütü mensubu olduğunu dahi tespit edemiyor.

Değerli milletvekilleri, AKP, Türkiye’yi kitlesel göçün, demografik erozyonun ve terör örgütlerinin açık hedefi hâline getirmiştir. Eğer şimdi önlem alınmazsa yarın çok geç olabilir.

Gerek Suriyeli sığınmacılara gerekse istisnai yollarla diğer yabancı uyruklu kişilere verilen kitlesel vatandaşlıklar sonucunda Türkiye’nin maruz kaldığı güvenlik risklerinin mutlaka yüce Meclis çatısı altında araştırılması gerekmektedir diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Meral Daniş Beştaş. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, İŞİD üyelerinin vatandaşlığı ve mal varlıklarının Türkiye’de yoğunlaşması üzerine ve bunların tespit edilmesi için bir önerge... Aslında, buna dair biz de Halkların Demokratik Partisi olarak geçmişte, müteaddit defalar İŞİD’lilerin Türkiye’de neden bu kadar rahatlıkla ticaret yaptığına; böyle sınırın yakasında berisinde, böyle çok yakınlarında neden İŞİD’lilerin bulunduğu; bunun aslında İŞİD’le olan temasa, ilişkiye, desteğe çok önemli bir delalet teşkil ettiğine dair sıkça beyanlarda bulunduk.

Evet yani bugün Türkiye’de Ragıp Zarakolu gibi dünyaca tanınan, Uluslararası PEN Üyesi bir yazarın vatandaşlıktan çıkarılması tartışılabilir ama IŞİD’liler Türkiye vatandaşı olabiliyor rahatlıkla hem de bütün dünyanın insanlığa karşı suç işlediğini kabul ettiği ve uluslararası koalisyon güçlerinin IŞİD’le mücadele için kurulduğu bir zaman diliminde bunu tartışıyoruz.

Peki, neden yani IŞİD’lilerin ayrıcalığı ne; açıkçası, bunu sormadan edemiyoruz. 5 milyonu aşkın sığınmacı arasında IŞİD’liler ayrıcalıklı. Evet, her gün gazetelerde şu haberleri görebilirsiniz: Örneğin, İlhami Balı -hiç unutmadığım bir isim- bizim 5 Haziran mitingimize bomba attığı için aranan bir sınır emiri; Kilis’te dükkânı var ya yani polis yakalamıyor bir yana, ticaret yapmasının da önünü açıyor. Ya da Ezidi kız çocuğunu kaçırıp köle pazarında köle olarak satan IŞİD’liler Ankara’da yaşıyorlar. Ezidi kız çocukları onlardan alındı ve bu IŞİD’liler bir gözaltı işleminden sonra da tahliye edildiler. Dün, HDP Yüreğir ilçe örgütümüze saldıran IŞİD’lilerin -hem de kabul ediyorlar- nasıl serbest bırakıldığını burada sizlerle paylaştık.

Evet, iktidar, IŞİD’le mücadele etmek yerine onu kullanışlı bir enstrüman olarak kabul ediyor aslında. Şu anda da birçok IŞİD üyesinin ÖSO’ya transfer olduğunu ve ÖSO çeteleri içinde TSK’yle birlikte operasyon yürüttüklerini biliyoruz. Tabii, şu da başka bir bilgi: Türkiye’nin IŞİD’le sınırdaş olduğu dönemlerde, AKP Hükümeti, Suriye sınırındaki sınır kapılarını açık tutuyordu ve o zaman resmî gümrük işlemlerine devam ediyordu. Ticaret yaptığını gösteren TÜİK verileri de unutulmuş değil. Yani bu ülkede mal varlıkları edinmeleri de vatandaş olmaları da suç işleyip dolaşmaları da ticaret yapmaları da serbest, bunu araştıralım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Tekin Bingöl.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Tarih 7 Nisan 2021, Resmî Gazete’de 2 Bakanın imzasıyla bir karar yayımlanıyor. Bu kararda, teröre yardım ettikleri için 365 kişinin mal varlıkları donduruluyor ve bu 365 kişinin içinden 86’sı IŞİD militanı yani Gar’ı, Suruç’u, İstanbul’u kana bulayan terör örgütü üyeleri ama gelin, görün ki bunlara vatandaşlık da veriliyor.

7 Nisandaki bu karardan sonra, ben 13 Nisan 2021’de İçişleri Bakanına soruyorum, diyorum ki: Bunların sayısı kaç; bunlar hangi kararlarla Türkiye’ye geldiler, vatandaşlık hakkı elde ettiler, vergi mükellefi oldular ve ticaret yapmaya başladılar? Bana verilen cevapta deniyor ki: “Bunlar T.C. vatandaşı değil. Bu, asılsız bir iddia.” Bakıldığında, 99’la başlayan, yabancılara verilen kimlik numarası. E, peki, yabancılara verilen kimlik numarasıyla rahatlıkla bunlar vergi mükellefi olabiliyor mu; Laleli’nin göbeğinde, Aksaray’da dükkân açıp ticaret yapabiliyorlar mı? Bu yetkiyi nereden alıyorlar?

Sonra, 15 Haziranda bu kez arkadaşlarımla birlikte bir araştırma önergesi veriyorum çünkü bu vahim bir olay çünkü kan var, kan; gözyaşı var, gözyaşı! Bu da es geçiliyor.

Ve nihayet, 10 Ocak 2022’de bu kez Fuat Oktay’a soruyorum, diyorum ki: Bunlar nasıl vatandaş oldu? Bana diyor ki: “Bu, bizim görev alanımızın dışında.” Çocuk kandırıyor. Dünya âlem biliyor ki yabancılardan vatandaş olmasının yolu Cumhurbaşkanlığı kararından yani Recep Tayyip Erdoğan’ın imzasından geçiyor, üzerinden atıyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Ardından, 13 Şubat 2022’de -peşini bırakmıyoruz- bu kez İçişleri Bakanına soruyorum, uzun bir soru; sermaye artırımını, şirket ortakları, kimlerle ticaret yapmışlar; bir sürü soru. Tek bir cümleyle, adından, kendinden menkul Bakan “Türk Vatandaşlığı Kanunu’nun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik’e göre yapılmaktadır.” diyor.

Ama ilginçtir, bitmiyor, arada 5 Kasım’da bir daha bir karar yayımlanıyor; bugün de Resmî Gazete’de bir karar daha çıkıyor, 17 IŞİD’linin mal varlığı donduruluyor. Bir parantez daha açılıyor, şirketler var. Bu şirketlerden bir tanesi, mesela, Universal Lojistik; 2016 yılında kurulmuş değerli arkadaşlar, 2016 yılında; yıl 2022’nin sonu, geçen bu süre içerisinde bu şirket ticaret yapmış, para kazanmış...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bingöl, süreniz tamamlandı.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Son bir cümle, bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ek süre vermiyorum Sayın Bingöl.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Peki, vermeyin, önemli değil.

Bu şirket ticaret yapıyor; daha da ilginç, 7 Nisan 2021 karnamesinde ticaretten men edilen, mal varlığı dondurulan şirketler bugün İstanbul’un göbeğinde, aynı adreste şirket unvanını değiştirerek ticaret yapıyorlar.

Başka... Hani Süleyman Soylu demişti ya “Bunların T.C. numarası 99’la...” Külliye yalan! Size birkaç örnek vereyim: Bir tanesinin T.C. numarası 334, bir tanesinin 123, bir tanesinin 490, bir tanesinin 662...

BAŞKAN – Sayın Bingöl, süreniz doldu.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Tekin Bey, sakın... Tekin Bey, sakın...

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Hadi, buyurun değerlendirin. Bu, İYİ Partinin vermiş olduğu araştırma önergesi sizin için bir fırsat. Bunun içinde kan ve gözyaşı var.

BAŞKAN – Sayın Bingöl, süreniz tamamlandı.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Eğer bu kan ve gözyaşına ortak olmak istemiyorsanız bu araştırma önergesine olumlu oy verin, aklanın.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Tekin Bey, sakın, sakın, sakın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Samimi olsaydınız Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Kanunu'na destek verirdiniz, "ret" oyu verdiniz.

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Abdullah Güler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, bir fırsat... Şimdi, gündemimizdeki konu nedir? İYİ Partinin vermiş olduğu önerge... 6415 sayılı Kanun'un 7'nci maddesi kapsamı içerisindeki terörle iltisak ve irtibatlı olarak faaliyette bulunan şirket ve şahısların mal varlığının dondurulması. Peki, 6415 sayılı Kanun ne zaman çıkmış? 24'üncü Yasama Döneminde. Cumhuriyet Halk Partisi ne oy vermiş? "Ret" oyu vermiş. Peki, devamında 7262 sayılı Kanun'u çıkarmışız. Ne zaman? 31/12/2020 tarihinde. Peki, bu kanunun değişikliği noktasında, 6415 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde ilgili ihtiyati tedbir, mal varlığını dondurma kararını, ilgili 7262 sayılı Kanun'la mevcut bu yasama organımız kabul ederek yürürlüğe koymuş. Peki, yine ilgili partilerimiz ne demiş buna, başta İYİ Parti olmak üzere mal varlığını dondurmaya ilgili bu kanunumuza? "Hayır" demiş, "ret" vermiş; enteresan bir şey.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Söyledim, Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Kanunu geçti bu Meclisten.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Şimdi de diyor ki burada: "Efendim, ilgili bazı şirketler ve şahıslar var, mal varlığı donduruldu, bunu araştıralım." Mal varlığının dondurulmasıyla ilgili kanuna niye "hayır" veriyorsunuz o zaman? Enteresan bir durum.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Bunu mu çıkardınız ifadelerimizden yani önergeden?

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Peki, sadece "İŞİD" dedik, "DAİŞ" dedik. Peki, ne olmuş? Kanun çıktıktan sonra, 2021-2022 yıllarında tam 1.223 şahıs ve şirketin mal varlığı Türkiye'de dondurulmuş. Peki, bunlardan sadece DAİŞ'mi var? 659 FETÖ var, 192 tane YPG/PKK/KCK var, 34 tane DHKP-C var, 28 tane MLKP var, MKP var yani Türkiye'de yasa dışı terörle bağlantılı kim varsa kanunumuz, devletimiz hukuk güvenliği ve kanunilik ilkesi gereğince tepesine binmiş, gereğini yapmış. Peki, mevcut bu yasal düzenlemeler kapsamı içerisinde biz bunları yaparken ilgili şahıslar, isimler adlandırılıyor. Anayasa'mızın 38'inci maddesi var. Anayasa'mızın 38'inci maddesi ne diyor? Bir kişi hakkında herhangi bir yargı kararı, mahkûmiyet olmaksızın o kişiyi suçlu sayabilir miyiz?

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Çok doğru. Soylu'ya da söyleyin bunu.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) - Vatandaşlığa geçmiş olabilir, sonradan da karışabilir, suça karışabilir ve gereğini yapıyoruz, bu kanun doğrultusunda gereğini yapıyoruz. Türkiye bir hukuk devletidir.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sana mal varlığını sormuyorum; bu adamları araştırmadan parayla niye vatandaş yapıyorsunuz diyorum.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) - Kim ne suça karışırsa gereğini yapıyor; onu da yasal düzeyde yapıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Niye olayı tersten sunuyorsun ya!

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Vatandaş niye yapıyorsun, vatandaş; onu soruyoruz ya!

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Güler, süreniz doldu.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) - Birilerinin vehmiyle, birilerinin kanaatiyle tahminler üzerine yapmıyor; yasa ne diyorsa onun gereğini yapıyor.

Bütün Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Dervişoğlu.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

31.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Abdullah Güler'in İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Efendim, ben, terörle ilişkili kişilerin ya da şirketlerin mal varlığına el koymanız hususunda bir eleştiri getirmedim. Ben, kontrolsüz vatandaşlığın Türkiye tarafından, özellikle İçişleri Bakanlığına da atıfta bulunarak, bu kadar pervasızca gerçekleştirilmesine vurgu yaptım. Yoksa elbette ki kanun çerçevesinde terörle ilişkisi bulunan, örgütlerle temasları bulunan kişilerin mal varlıklarına el koyulmasıyla alakalı bir eleştirimiz yok, o ayrı bir husus çünkü. Ben bunların yani bu kişilerin neden bu kadar kontrolsüzce vatandaşlığa alındığını ve bu konuda da bir farkındalık yaratarak Hükûmetin bu konulara dikkatle yaklaşması gerektiği hususunu güncellemek için söyledim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Yoksa yani bu nasıl bir şeydir? "Bu yasaya siz 'hayır' dediniz." Hayır, biz

öyle bir şey söylemiyoruz ama siz bazı konularda ciddi bir biçimde borsalar kurarak kendinizi sabıkalandırdığınız için bazı yasaların görüşülmesi noktasında da tavır sergilemek mecburiyetinde kalıyoruz. Yoksa terörle kim ilişkilendiyse devlet, mal varlığına elbette ki el koysun ama devlet, terörle ilişkilendirilecek kişilerin vatandaş yapılmasına karşı da tedbirli davranışın diyoruz. Yani buradan çıkardığınız sonucu -doğrusunu isterseniz- anlayabilmiş değilim, önergemizi bir kere daha okumanızı tavsiye ederim.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

1.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu tarafından, DAEŞ terör örgütüyle iltisaklı kişilerin Türkiye’de şirket kurabilmesi, sermaye hareketlerinde bulunması ve vatandaşlık alması hususunun kapsamlı olarak araştırılması, muhtemel terör hücrelerinin ve eylemlerinin harekete geçmeden bertaraf edilmesi amacıyla alınacak tedbirlerin belirlenmesine yönelik 1/12/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Aralık 2022 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağız ve oylarınıza sunacağız.

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, asgari ücret alan emekçilerin yaşadıkları sorunların araştırılması amacıyla 1/12/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Aralık 2022 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

1/12/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 01/12/2022 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Meral Danış Beştaş

Siirt

Grup Başkan Vekili

Öneri:

1 Aralık 2022 tarihinde Siirt Milletvekili, Grup Başkan Vekili Meral Danış Beştaş ve İstanbul Milletvekili, Grup Başkan Vekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından (22734 grup numaralı) asgari ücret alan emekçilerin yaşadıkları sorunların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak 1/12/2022 Perşembe günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklama üzere Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Oya Ersoy.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA OYA ERSOY (İstanbul) – Sayın Başkan, asgari ücret Türkiye’de bir işçinin kazandığı en az ücret olmaktan çok daha fazla bir anlam ifade ediyor; tüm çalışma hayatını ve neredeyse tüm çalışanların da ücretlerini belirliyor, kriter bu.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bir anket çalışması başlatmış; işçilerin, işverenlerin ve kamuoyunun beklentilerini tespit etmek istiyormuş. Aynı Bakanlık, bırakın Asgari Ücret Tespit Komisyonunun antidemokratik olmasını, en son Bakan Vedat Bilgin göreve geldiğinden beri, yılda 3 defa toplanması gereken Üçlü Danışma Kurulunu bile hiç toplamadı. Ekonomik ve Sosyal Konsey ise on iki yıldır toplanmıyor bu ülkede.

Dünyanın bir başka ülkesinde asgari ücret Türkiye’de olduğu kadar konuşulmuyor. Neden? Çünkü Türkiye’de asgari ücret ortalama ücret hâline getirilmiş durumda sayenizde. Sürekli “Ekonomimiz büyüyor.” diye övünüyor iktidar ama bakıyoruz, bu büyümeden emekçiler asla pay almıyor. Gayrisafi yurt içi hasıla içindeki emek gelirleri payının oranı 2016’da yüzde 37,8’ken 2022’de yüzde 25,4’e düşmüş. Ne büyüyor? Sizin şirketleriniz ve sermayedarlarınız büyüyor. Emekçilere ne oluyor? Vallahi, getirdiğiniz hâl şu: Türkiye, Sefalet Endeksi’nde 156 ülke arasında 1’inci sıraya oturmuş durumda.

2022’nin başında “Asgari ücrete yüzde 50 zam yaptık.” diye övündünüz, biraz önce Grup Başkan Vekili de burada övündü. O ücret daha ikinci ayında eridi. Temmuzda yapılan enflasyon farkı zammıyla asgari ücret 5.500 liraya çıktı. Peki, açlık sınırı temmuz ayında ne oldu? 6.839 lirayı geçti, kasım ayında bu açlık sınırına baktığımızda 7.785 liranın üstüne çıktı; asgari ücret ne oldu? Açlık sınırının 2.285 lira altına indi. Yoksulluk sınırına baktığımızdaysa neredeyse asgari ücretin 4 katından daha fazla. Evet, üstelik bu ülkede çalışanların yüzde 49’u asgari ücret civarı veya onun altında çalışıyor ve bu oranın tek tek sektörlerdeki payına baktığımızda tarım dışı sektörlerde yüzde 43, sanayide yüzde 50, deri sektöründe yüzde 59,72; gıda sektöründe yüzde 65, inşaatla yüzde 54, toptan ve perakende sektöründe yüzde 64, turizmde yüzde 72. Kadınların daha yoğun çalıştığı sektörlerde baktığımızda kadınlar erkeklerden daha az kazandığı gibi, asgari ücret altı çalışan kadın sayısı erkeklerin çok çok, kat kat üstünde.

Evet, bugün asgari ücretle geçinmek zorunda kalan bir işçi ne gıdaya erişebiliyor ne de barınmaya ve mutfak

enflasyonunun bile yüzde 134,77 oranında arttığı bu ülkede, asgari ücretin sadece mutfak enflasyonu dikkate alındığında bile yüzde 134 artması gerekir. Asgari ücret belirlenirken oransal büyümeden hep bahsediliyor, o yüzden ben de bu oranı vererek karşılaştırma yapmak istedim ama bu orandan daha çok bu ücrette ne alınabildiği önemlidir. Önemli olan, asgari ücretle barınma, besleme, ısınma gibi temel ihtiyaçların karşılanıp karşılanmadığıdır. Bunun için yani emekçileri enflasyon karşısında bu derin yoksullaşma sürecinden kurtarabilmek için, en azından asgari düzeyde kurtarabilmek için yapılacaklar bellidir. Ücretle çalışan milyonlarca insanın refah artışının sağlanması için ücret zamlarında enflasyon farkının üzerine ekonomik büyüme paralelinde bir refah payı eklenmek zorundadır. Gelir adaletinin sağlanabilmesi için asgari ücret, tek kişinin geçimi üzerinden değil, bir işçinin ailesinin geçimini sağlayacak geçim ücreti olarak belirlenmek zorundadır ve gelirde adalet olabilmesi için vergide de adalet sağlanmalıdır. Evet, az kazananlardan az, çok kazananlardan çok vergi alınacak bir sistem getirilmek zorundadır. Bunlar yapılmadan belirlenecek olan bir asgari ücretin milyonları açlığa mahkûm edeceği açıktır. Halkların Demokratik Partisi olarak asgari ücretin biz en az 12.500 lira olması gerektiğini savunuyoruz ve yüzde 1'in zenginliği için yüzde 99'un ölümüne çalıştırılmasını asla kabul etmiyoruz. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Sayın Fahrettin Yokuş.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Asgari ücret demek aslında en aşağı, en düşük ücret demektir yani sefalet ücreti demektir. Bugün itibarıyla 5.500 TL olan asgari ücret açlık sınırının çok altındadır. TÜİK'in rakamlarına baktığımız zaman, TÜRK-İŞ'in rakamlarına baktığımız zaman gerçek ortaya konuyor zaten. Bugün TÜRK-İŞ'in açlık sınırı 7.785 lira, aradaki fark 2.285 lira yani şu anda sefalet ücretinin de sefaleti bir yapıyla karşı karşıyayız.

Değerli milletvekilleri, bu asgari ücretle, şimdi, bizim asgari ücretlimiz evini nasıl geçindirecek, kirasını nasıl verecek? Elektrik, su parasını, yakıt parasını... Hele hele çocuklarını okula nasıl yollayacak? Hani diyoruz ya "Çocuklar okula aç gidiyor, kahvaltısız gidiyor." İşte, bunların, bu gerçeklerin görülmesi lazım, bunların düzeltilmesi lazım. Çünkü resmî enflasyonun yüzde 85 olduğu, gayiresmî enflasyonun yüzde 185 olduğu yani gıda enflasyonun, bakın, gıda üretim enflasyonun yüzde 156 olduğu, perakende gıda fiyatlarının yüzde 200 arttığı bir ülkede, enflasyon canavarının işçiyi, memuru, emekliyi yok ettiği bir dönemde siz asgari ücretliye ne kadar zam yaparsanız yapın yine de enflasyonun altında ezilecek, enflasyon canavarı bunu yutacaktır. Siz enflasyonu kontrol altına almadığınız sürece de dar ve sabit gelirli perişan olmaya devam edecek. Uyguladığınız bu ekonomi politikasıyla ne yaptığınızı aslında siz çok iyi biliyorsunuz. Neyi biliyorsunuz biliyor musunuz? Bakın, sadece bir yıl önce Türkiye'deki asgari ücretli, en düşük asgari ücret alan çalışan oranı yüzde 49'du, bugün yüzde 62'ye çıkardınız. Bunun anlamı ne? Bir yılda bunu ortalama ücrete çevirdiniz. Yahu "Avrupa Birliği" diyorsunuz ya "Bizi kıskanan Avrupa." diyorsunuz ya, Almanya'da asgari ücretli sayısı oranı yüzde 3, Avrupa'nın ortalaması yüzde 9 ama bizim ülkemizde ne? Yüzde 62. Ya, olabilir mi böyle bir şey? Bu rakam öyle korkunç ki! Siz bir yılda 3 milyona yakın çalışanın asgari ücretin üstündeki ücretini aşağıya düşürmüştünüz. Başka bir şey yapmışsınız, gayrisafi millî hasılda ücretlilerin payını iki yılda yüzde 37'den yüzde 25'e düşürmüştünüz yani -her zaman olduğu gibi, yaptığınız iş- kime çalıştınız? Zengini daha zengin, fakiri daha fakir eden politikaları uyguladınız; maalesef, bu bir gerçektir.

İyi günler diliyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın İsmail Atakan Ünver.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA İSMAİL ATAĞAN ÜNVER (Karaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; asgari ücret alan emekçilerin yaşadıkları sorunların araştırılması için verilen önerge üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubumuz adına söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Aslında asgari ücret konusunu uzun uzun anlatmaya gerek yok, her şey ortada. Asgari ücretin durumunu en iyi, asgari ücretle yaşayan yani sefaletle mahkûm edilenler bilir. 2022 yılına 4.253 lira asgari ücretle giren emekçi temmuz ayında gelen zamlarla 5.500 liraya ulaşan ücretiyle ocak ayında aldığını alamadı. Bir işçi asgari ücretle ocak ayında 287 kilo pirinç, 98 koli yumurta, 93 kilo beyaz peynir, 166 litre ayçiçeği yağı, 817 kilo kuru soğan, 833 kilo patates, 210 kilo kuru fasulye alabiliyordu. Peki, bunun karşısında temmuz ayında bir lütufmuş gibi yapılan zamlarla 5.500 liraya ulaşan asgari ücretle bugün bu ürünlerden ne kadar alabiliyor? 162 kilo pirinç, 87 koli yumurta, 55 kilo beyaz peynir, 113 litre ayçiçeği yağı, 392 kilo kuru soğan, 458 kilo patates, 137 kilo kuru fasulye. Asgari ücretlinin sofrasından 115 kilo pirinci, 11 koli yumurtayı, 38 kilo beyaz peyniri, 53 kilo ayçiçeği yağını, 425 kilo kuru soğanı, 375 kilo patatesi, 73 kilo kuru fasulyeyi kim çaldı? Siz çaldınız; sizin "Nas var." diye diye kurduğunuz bu ekonomik, faizci düzen çaldı. Açlık sınırının 8 bin liraya ulaştığı bir ortamda "Asgari ücretliye zam yaptık, rahat etti." diyebiliyor musunuz? Diyemezsiniz. Asgari ücret görüşmeleri sırasında yaptığınız insani seviye vurgusu asgari ücretliyi açlığa mahkûm eden seviye mi? Vatandaşın sofrasından eksilen ekmeğin hesabını elbette sandıkta asgari ücretliye vereceksiniz, sandıktan kaçamayacaksınız.

Yeri gelmişken, çalışanların bir başka sorunu olan gelir vergisi konusuna da değinmezsek olmaz. 2000 yılından bu yana gelir vergisi dilimleri her yıl yeniden değerlendirilme oranına göre artırılıysaydı ilk dilim 2022 yılı için 32 bin lira değil, 81 bin 689 lira olacaktı. Böyle yapmadığınız için çalışanlar, yılın 5'inci ayından itibaren bir üst vergi dilimine dâhil oldular ve maaşlarına yapılan zammın önemli kısmı hazineye gitti.

2023'e sayılı günler kaldı. İlgili mevzuat hükümlerine göre Cumhurbaşkanı, yetkisini kullandığı takdirde bu durumu değiştirebilir, hazineyi çalışanların maaşına ortak olmaktan çıkarabilir. Beklentimiz, Cumhurbaşkanının bu yetkisini üst limitten kullanması ve tarife dilimlerinde bordrolular aleyhine yaşanan durumun bir nebze de olsa düzeltilmesidir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Halil Etyemez.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HALİL ETYEMEZ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sivas Milletvekilimiz Semiha Ekinci Hanımefendi'nin Rahmetirahman'a kavuşan babası için Allah'tan rahmet, ailesine başsağlığı diliyorum.

AK PARTİ hükümetleri olarak son yirmi yılda ülkemizin geleceği, milletimizin refahı için her alanda devrim niteliğinde önemli çalışmalara imza attık. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde, her bir vatandaşımızın mağdur olmaması ve geleceğe ümitle bakması için taşın altına sadece elimizi değil yüreğimizi koyduk.

Değerli milletvekilleri, toplumumuzun tüm kesimleri için hayata geçirdiğimiz kalkınma politikalarımızda her daim insan odaklı hareket etmekteyiz. Pazartesi günü, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın müddesini verdiği sözleşmelerin kadroya geçirilmesi bunun en güzel örneğidir. 3600 ek gösterge düzenlemesi, kamu görevlilerine toplu sözleşme hakkı, taşeronda çalışan işçilerimizin daimi kadroya alınması, işçi kardeşlerimizin e-devlet üzerinden sendikalara üye olabilmeleri, asgari ücretin belirlenmesinde 16 yaş ayrımına son verilmesi gibi birçok düzenlemeyi hayata geçirdik. Tabii ki yaptıklarımızın tamamını burada saymaya kalsak zamanımız yetmez.

Değerli milletvekilleri, asgari ücret, çalışanlara ödenmek zorunda olan en alt sınırı belirleyen ücrettir. Asgari ücret, 15 üyeden müteşekkil bağımsız bir komisyon tarafından tespit edilmektedir. Asgari ücret, sosyal yardım ve hizmetlerde de önemli bir kriterdir.

Değerli milletvekilleri, hepinizin de bildiği gibi AK PARTİ olarak 2002 yılında 184 lira olan net asgari ücreti bu yılın başında net 4.253 liraya çıkardık. Yaşanan ekonomik durumdan dolayı bu yıl bir ilki hayata geçirerek temmuz ayında asgari ücrete yüzde 30 oranında ara bir zam yaptık, böylece asgari ücreti 5.500 liraya çıkardık. Geçtiğimiz yıla göre asgari ücrete aritmetik olarak yüzde 80'in üzerinde, kümülatif olarak ise yüzde 94'ün üzerinde zam yapmış olduk. 2023 yılı asgari ücretinin belirlenmesi için Asgari Ücret Tespit Komisyonu önümüzdeki hafta toplanacak. Kimsenin şüphesi olmasın ki yapılacak çalışmalarla enflasyonun reel ücretleri gerileten etkisini ortadan kaldıracak bir asgari ücret belirlenecektir.

Değerli milletvekilleri, sosyal adaleti ve çalışma barışını güçlendirmeyi, işçilerimizi, işverenlerimizi ve işin bizatihi kendisini koruyarak ülkemizin insani ve ekonomik kaynaklarına sahip çıkmayı temel önceliğimiz olarak görmeye devam edeceğiz. Büyüyen ve güçlenen Türkiye için, Türkiye Yüzyılı'nda her bir çalışanımızın refah seviyesinin yükseltilmesi ve istihdamın artırılması için çalışmalarımızı sürdüreceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Halkların Demokratik Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel ile Sakarya Milletvekili Engin Özkoç tarafından, Sosyal Güvenlik Kurumunun açıklarının ve görev zararlarının nedenlerinin araştırılması amacıyla 30/11/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Aralık 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

1/12/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 1/12/2022 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Özgür Özel

Manisa

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Grup Başkan Vekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel ile Sakarya Milletvekili Engin Özkoç tarafından, Sosyal Güvenlik Kurumunun açıklarının ve görev zararlarının nedenlerinin araştırılması amacıyla 30/11/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (3802 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 1/12/2022 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Özgür Karabat.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sosyal Güvenlik Kurumunun mali açıdan güçlendirilmesi, güçlü bir sigorta sisteminin oluşturulması, Sosyal Güvenlik

Kurumunun açıklarının araştırılması ve giderilmesi, çözüm önerilerinin araştırılması konusundaki önerimiz hakkında söz almış bulunuyorum.

Hemen şunu söylemem gerekir ki sosyal güvenlik, insanlar açısından bir haktır. İnsanlar açısından bir hak olduğu gibi, devlet açısından yasalara göre de bir ödevdir ve aynı şekilde, Sosyal Güvenlik Kurumu bir ticari kurum değildir, sosyal hizmetler için kurulmuş kurumdur. Dolayısıyla baştan, hemen bir şeye değinmek istiyorum milletvekilleri: Yıllardır bir yalanı, mahir bir şekilde, yetenekli bir şekilde anlattığınız için ilk başta AKP Grubunu alkışlıyorum(!) (CHP sıralarından alkışlar) "Kılıçdaroğlu, SSK'yi batırdı." yalanını yıllardır başarıyla anlattınız. Ekonominin kitabını yazmakta mahir değilsiniz ama bu yalanın kitabını yazma konusunda oldukça yeteneklisiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, ben size şimdi rakamlarla konuşacağım, rakamlarla; yıllardır söylediğiniz yalanı... Kılıçdaroğlu döneminin açık rakamı 2,2 milyar, sizin döneminizin açık rakamı 485 milyar.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Hiç kıyas olur mu!

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Değerli Milletvekili, Kılıçdaroğlu döneminin...

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Böyle bir kıyas olur mu, böyle bir kıyas olur mu!

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Sus! Birazdan kıyaslayacağım hepsini, birazdan devam edeceğiz.

2,2; 485'in küsuratından küçük, 485'in küsuratından küçük.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Ya, neyi anlatıyorsun! Böyle bir kıyas olmaz!

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Hastalar rehin kalıyordu. Neyi anlatıyorsun ya!

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Bak, neye göre söylüyorum, neye göre, biliyor musunuz? Bütçe transferlerine Kılıçdaroğlu döneminde gayrisafi millî hasılanın 2,1'i aktarılmış, sizin döneminizde 4,9'u. Devam edelim, yetmedi, devam edelim. Sizin döneminizde bütçe transferleri 35 milyar 499 milyon; Kılıçdaroğlu döneminde 5 milyar 754 milyon; 7 katı bütçe transferi...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Hastalarımız hastanelerde rehin kalıyordu!

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Devam edeceğiz, o hastaneleri de anlatacağız şimdi, devam edeceğiz.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – İlaç yoktu, ilaç yoktu! İnsanlar cenazelerini alamıyordu!

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – 220 kat arkadaşlar; yalanın oranı 220 kat. (CHP sıralarından alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Adam cenazesini alamıyordu, ne konuşuyorsun ya!

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Yalanın oranı 220 kat arkadaşlar. Başarılısınız, alkışlayın yalanı.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – İnsanlar cenazesini alamıyordu.

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Devam edelim.

Hastaneler yapmışlar.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Savaş Ay'ın programını izlemedin mi sen? Savaş Ay'ın programını izle sen önce!

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Hastaneler yapmışlar. Peki, o hastanelere Merkez Bankası Başkanı gidiyor mu? O hastanelere Merkez Bankası personeli gidiyor mu? Hayır.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Ya, insanda biraz utanma olur, utanma, utanma! Biraz utanır insan ya!

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Savaş Ay'ın programını izlemedin mi sen!

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Özel sağlık sigortasına 307 milyonu Merkez Bankası -Sayıştay raporları tespit etmiş- vermiş. Hani sizin sağlıklı hastanelerinizi vardı, hani vardı, hani hastaneye para harcamıştınız, hani para harcamıştınız. (CHP sıralarından alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Savaş Ay'ın programını izlemedin mi sen? Savaş Ay'ın programını izle sen ya!

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Devam edelim.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – İnsanda biraz utanma olur, utanma!

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Devam edelim.

Değerli arkadaşlar, Kılıçdaroğlu dönemini didik didik ettiniz, özel hafiyeler tuttunuz, müfettişler görevlendirdiniz, savcılara baktınız. Ya, Allah aşkına, 1 tane teftiş raporu var mı, 1 tane dava var mı? Nerede, neyi konuşuyorsunuz siz? Kim, nereyi batırmış? (CHP sıralarından alkışlar) Ben, şimdi, size...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Savaş Ay'ın programına bak, Savaş Ay'ın!

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Bak, bak, bak, bunlar Sayıştay raporu, bak.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Hiçbir şey yapmamışsınız, hiçbir şey!

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Bak, bunlar Sayıştay raporu var; birisi 2012, birisi 2021, belki karıştırırsınız.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Hastanelerde rehin kaldılar, rehin!

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Sayıştay 2012’de neyi yazmışsa 2021’de de aynısını yazıyor. Özeti ne biliyor musunuz? Sizin SSK’niz bu, sizin SSK’niz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – İnsanlar kuyruk oluyordu ya, ilaç alacağım diye insanlar kuyruk oluyordu.

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – O ilaçlara vatandaşlar 6,2 milyar ödemiş, ne konuşuyorsun sen!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ulaşamıyorlardı, ulaşamıyorlardı.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Yoktu, yoktu; ilaç yoktu.

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Vatandaş 6,2 milyar ilaç parası ödemiş, ne konuşuyorsun sen be, ne konuşuyorsun! Kılıçdaroğlu döneminde...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Savaş Ay’ın programını izle!

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Devam edelim, devam. Bak, bak...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Savaş Ay’ın programını izle, vatandaş ne diyor, ona bak sen!

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Ya, Savaş Ay’a Allah rahmet eylesin; AKP’ye yakındı, Allah rahmet eylesin diyeceğiz; tamam mı?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ya, bırak bu işleri sen! Vatandaş ne diyor, ona bak sen! Vatandaş ne diyor, sen ona bak!

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Arkadaşlar, alacağını bilmiyor. Bak, Sayıştay raporu diyor, sizin SSK’niz alacağını bilmiyor, alacağını takip etmiyor, 2 trilyonluk alacak zaman aşımına uğruyor. Mal varlığını bilmiyor ve 264 milyona sattığınız araziler var. Buna rağmen, açık veriyorsunuz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – En zayıf noktanız sizin, en zayıf noktanız; abesle iştigal ediyorsunuz ya.

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Kılıçdaroğlu dönemindeki emeklilik yaşını biliyor musun? EYT yoktu Kılıçdaroğlu döneminde, sizin eserinizi şimdi bu EYT.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Senin dünyadan haberin yok ya!

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – İşte sosyal güvenlik politikası. Emeklilik yaşı 40’tı. Kılıçdaroğlu döneminde ilaç parası yoktu, biliyor musunuz bunu?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Evet, evet; ilaç da yoktu.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Çünkü ilaç yoktu.

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Şimdi vatandaş 6 milyar ilaç parası ödemiş, 6 milyar. Haber izler misiniz siz?

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Ya, senin dünyadan haberin yok, ilaç yoktu. İnan ki haberin yok senin ya!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Karabat, süreniz doldu.

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Gelin araştıralım, yüreğiniz yetiyorsa araştıralım. (CHP sıralarından alkışlar)

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ya, neyi araştıralım? Bir şey yok ki ya. Olmayan şeyi mi araştıralım ya? Hiçbir şey yok ya. Ayıp ediyorsunuz ama ya.

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Eğer “hayır” diyorsanız bir yarayı, bir korkuyu tescilleyeceksiniz.

BAŞKAN – Sayın Karabat...

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Biz Kılıçdaroğlu’nun milletvekilleri olarak buradayız, istiyoruz, araştıralım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Karabat, süreniz doldu.

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Hadi siz de gelin, burada değil, lafınız varsa komisyonda söyleyin.

BAŞKAN – Sayın Karabat...

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Ya, senin dünyadan haberin yok, dünyadan haberin yok ya!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ya, neyi araştıralım? Bizde bir şey yok.

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Söyleyeceğin bir şey varsa komisyonda söyle kardeş, burada değil; lafın varsa gel söyle. (CHP sıralarından alkışlar)

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Söyleyecek çok lafımız var, merak etme.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Dünyadan haberin yok ya, dünyadan haberin yok!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Yazık ya, yazık sana ya!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, yani hakikaten biraz evvel konuşan hatibe herhangi bir söz söyleme gereği hissetmiyorum. Milletimiz en güzel takdiri yapacaktır.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

İYİ Parti Grubu adına Sayın Bedri Yaşar.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, hatip kürsüde, Sayın Milletvekilimiz kürsüde lütfen...

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Başkanım, baştan başlatalım.

BAŞKAN – On saniyenin pazarlığı olmaz Sayın Yaşar.

Buyurun.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sözlerime başlamadan önce, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü dolayısıyla, değerli hemşehrim Serkan Bayram Bey'in hayat hikâyesini konu alan filmin 3 Aralıkta galası var. Ben buradan kendisini tebrik ediyorum, inşallah onun hayat hikâyesi engellilere yol gösterici olur. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar) Bundan dolayı da ciddi bir katkısı olur diye düşünüyorum. Şimdiden kendisini tebrik ediyorum.

Değerli milletvekilleri, tabii, Sosyal Güvenlik Kurumunun açıklarından bahsediyoruz. Şu ana kadar Hükûmetin yakası hiçbir yerde bir araya gelmedi ki nereden başlayalım? Yani bugün dış ticaret açısından tutun... Yine, bütçe yetişmedi, ek bütçe yaptınız yani "denk bütçe" diye yola çıktınız, ne verdiğiniz rakamlar tuttu ne de geldiğimiz noktada bir mesafe katedebildik.

Bakın, sadece 2022 yılında Sosyal Güvenlik Kurumunun açığı 25 milyar 667 milyon; yedi aylık dönemdeki açık. Şimdi, bunun sebeplerine baktığınız zaman, bakın, özellikle Suriyeliler meselesinde, bugün kayıt altında çalışan insan sayısı her geçen gün azalıyor. Neden? Bugün, yabancıların tamamı kayıtlı çalışma kapsamı içerisinde değil; aynı zamanda, ne prim toplatabiliyorsunuz ne de iş gücü konusunda bir katkı sağlayabiliyorsunuz. Eğer doğru düzgün yatırımlar yapılmış olsaydı, bugün işsizlik konusunda ciddi adımlar atılır, ciddi oranda da primler ödenirdi.

İkide bir af çıkarıyorsunuz "Ödemezseniz de olur." gibi; bu aflar da borcun ödenmesi konusunda maalesef caydırıcı olmuyor, bu açıklar da devam ediyor. Yani iktidara geldiğiniz günlerde, daha 2002'de, 2003'te 4 milyar lira civarında açık vardı, bugün 25 milyar lira; bunun altından kalkmanız mümkün değil. Dolayısıyla, ciddi manada bir sosyal güvenlik reformu yapma mecburiyetimiz var.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Bedri ağabey, ne dersen de, sana kızmıyorum.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Ben ne dersem... Peki...

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Hadi "evet" de, ak koyun kara koyun çıksın ortaya.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Şöyle söyleyeyim: Biz size yol gösterici olmaya çalışıyoruz. Bir: Burada istihdam konusunda, özellikle çalışan yabancılar konusunda, lisanssız çalışan, izinsiz çalışan yabancıların önüne geçmemiz lazım. İki: Bu primleri tespit ederken... Özellikle, primler çok yüksek işin bir de bu tarafından baktığınız zaman. Şimdi asgari ücret de geliyor, asgari ücretin yükseldiği oranda SGK primleri de yükselecek; yine, çalışan sayısı azalacak, gayriresmî çalışanların sayısı artacak. Dolayısıyla, bunu adil bir şekilde getirirseniz, hatta, mümkün olduğunca devletin payını sıfırlarsanız burada hem çalışanların sayısı artar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – On saniyelik hakkımı kullanıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yaşar, süreniz tamamlandı.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Her ne kadar, kayıt içi çalıştırırsanız iki yakanız bir araya gelir ama bundan sonra bu işin dikiş tutmayacağını da hepimiz biliyoruz. Az kaldı, inşallah her şeye yeniden başlayacağız diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Mahmut Celadet Gaydalı. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Cumhuriyet Halk Partisinin vermiş olduğu grup önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım. Sizleri ve kamuoyunu saygıyla selamlarım.

Değerli milletvekilleri, SGK'nin açık vermesinin temel nedeni, uygulanan yanlış politikaların bir sonucudur. Tabii, bugün SGK özelinde tartışmaya açılan husus aslında tüm kamu kurum ve kuruluşları için de geçerlidir yani AKP döneminde zarar etmemiş, adı bir şekilde yolsuzluğa, rüşvete, insan kayırmaya karışmamış kurum kaldı mı? Bütün kamu kurum ve kuruluşları tahrip edilmiş, içi boşaltılmış, liyakatsiz kadrolarla doldurmuştur. Halka hizmet etmek için kurulmuş, halkın çıkar ve menfaatleri için, sağlıklı bir gelecek için hizmet etmesi gereken kurumlar sermaye şirketlerine hizmet eder hâle getirilmiştir. En basit örneği, SGK'de meydana gelen 1 milyar liralık yolsuzluk durumu. SGK Başkanı, İlaç Daire Başkanı, Sağlık Hizmetleri Daire Başkanı, Tıbbi Cihaz Daire Başkanı, Yurt Dışı Sağlık Hizmetleri Daire Başkanının da içinde bulunduğu çok sayıda yönetici görevden alındı. Hangi şirketler üzerinden bu ve bunun gibi vurgunların yapıldığı ise sır gibi saklanıyor. Bu talan düzeninde kim, ne vurgun yaptıysa yanına kâr kaldığı aşikâr. Peki, bu işten kim zararlı çıkıyor? Tabii ki halkımız. İnsanlar ilaçlara ulaşamıyor, kullanması gereken ilaçlardan destekler çekilmiş ve nihayetinde cebinden daha fazla para çıkması gerekiyor. Çürük zeminler üzerine yapılan binalar nasıl yıkılmaya mahkûmsa çürük sistemlerin akıbeti de budur. Bu da sizin yarattığınız sistemdir.

Değerli milletvekilleri, araştırma önergesinde de belirtildiği gibi, SGK'nin vermiş olduğu açıklar artık kabul edilebilir sınırların çok ötesindedir. 2003 yılından bu yana 485 milyar lira açık vermiş bir kurumdan bahsediyoruz. İşte, SGK her gündeme geldiğinde AKP'nin savunması geçmiş suçlamak oluyor. Herhâlde "Yavuz hırsız ev sahibini bastırır." tanımı böyle bir şey için. Peki, siz yirmi yılda niçin düzeltemediniz?

Kürtçede bugünkü durumu özetleyen bir deyim var: "...^(*)" Eskiden su değirmenlerinde değirmen taşının döndüğünü sesle ikaz eden bir düzenek bulunurdu yani sel gelmiş, değirmen yıkılmış, siz ses ikaz düzeneğini arıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT CELADET GAYDALI (Devamla) – SGK'yi yirmi yıldır düzeltemediniz, düzeltemediğiniz gibi daha da kötü bir hâle getirdiniz. Artık bu açığı kapatabilecek bir politikanızın olmadığı ortada...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Gaydalı.

Süreniz tamamlandı.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Devamla) – ...ve dolayısıyla bir araştırma komisyonu kurulması çok acildir. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Nilgün Ök.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarında alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA NİLGÜN ÖK (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; CHP grup önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Biraz önce, tabii, CHP'li hatibi dinlerken akıl tutulması yaşadım. Herhâlde vatandaşlarımızın akıyla alay etmeye devam ediliyor.

Bakın, AK PARTİ olarak iktidara geldiğimizde sosyal güvenlik sisteminden yararlanan vatandaşların oranı yüzde 48 iken bugün yüzde 99. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Ha, geriye ne kalıyor? Yüzde 1. O "yüzde 1" ne? Özel güvenlik, özel sigorta –işte, ne bileyim- banka vesaire –banka diyelim- onlardan yararlananlar. E, şimdi ne olmuş? Kapsayıcılığı artmış. O zaman, 92'de, 99'da ne vardı? SSK vardı ama şimdi ne var? SGK var yani Sosyal Güvenlik Kurumu. Bunun içinde ne var? Emekli Sandığı var içerisinde -tüm kuruluşlar var- BAĞ-KUR var, SSK var; hepsi alındı.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Şu Merkez Bankası Başkanını bir arasanıza.

NİLGÜN ÖK (Devamla) – Ne yaptık? Şemsiyesi genişledi. Ne yaptık? AK PARTİ sosyal güvenlik sisteminde reform niteliğinde yeniliklere imza atmıştır. Sağlık sisteminde de öyle. Eskiden nasıldı? Vatandaşımız elinde karneyle, karnenin yapraklarıyla sağlık sisteminden yararlanırken...

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Vatandaş klavye başında uyuyor, randevu alamıyor; bak.

AHMET KAYA (Trabzon) – Altı ay randevu alamıyor.

NİLGÜN ÖK (Devamla) – ...bu sistemde, şimdi gittiğinde, ister devlet hastanesi ister üniversite hastanesi, her yerden yararlanabiliyor. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Rakamlara gelelim. Şimdi, rakamlarda, öyle nominal rakamlarla, işte, "Borç 400 milyar oldu, önceden bu kadar..." Olmaz!

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – İşinize gelmiyor rakamlar, rakamlar işinize gelmiyor.

NİLGÜN ÖK (Devamla) – Oranla konuşacaksınız, oranla. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Oran da verdi, oran da verdi.

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Verdi, verdi.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Burada, burada, bak.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Söyledi, söyledi; dinleseydiniz keşke.

NİLGÜN ÖK (Devamla) – Sosyal Sigortalar Kurumunun açığının gayrisafi millî hasılaya oranını söyleyeceksiniz. Hemen söyleyeyim size: Kılıçdaroğlu döneminde yüzde 0,23’müş; 1999’da, arkadaş devrettiğinde kaç olmuş? Yüzde 2,5 olmuş, eksi. Şimdi ne kadar? Yüzde 0,60. Ne yapmışız? Kapsamı genişletmişiz, yüzde 400 düşürmüştük, düşürmüştük! (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Yalan, yalan! Burada; 4,9; 4,9.

NİLGÜN ÖK (Devamla) – Ağız ve diş sağlığı... “Avrupa, Amerika...” diyorsunuz ya, bugün Amerika’ya git, 500 dolara dolgu yaptırırsın. Ağız ve diş sağlığını sigorta kapsamına almışız. Kim yapmış? Bunu biz yapmışız. Evet, 1999 yılında SGK’nin geliriyle giderini karşılama oranı yüzde 91’ken 1992’de kaçtı? Yüzde 115’ti. 1992’de kim vardı?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – İlaç bulamıyor millet ya! Kanseri ilacı bulamıyor millet, bizi arıyor ya! Depolardan ilaç arıyoruz ya!

NİLGÜN ÖK (Devamla) – Yani yüzde 15 gelir yapan, yani yüzde 15 kazanan kurum yüzde 31 zarara uğratılmış. Kim uğratmış? Siz biliyorsunuz; evet, evet. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ama bugün bu oranlar nerede? Yüzde 91’de. Ne olmuş? Gelişme var. Ne olmuş? Vatandaşımıza hizmet götürmüştük.

Ben burada şunu söylemek istiyorum: AK PARTİ olarak sosyal güvenlik siteminde reform niteliğinde uygulamalara imza attık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ök, süreniz tamamlandı.

NİLGÜN ÖK (Devamla) - Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Serap Yaşar bir şey söylüyor.

Sayın Yaşar, duymadım.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Efendim, mikrofonu açar mısınız, tamamlasın dedim. Kadın dayanışmasına gittim.

BAŞKAN – Ha, teşekkür ederim. İnşallah önümüzdeki haftaya.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Özel.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

32.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, İstanbul Milletvekili Serap Yaşar’ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ve Denizli Milletvekili Nilgün Ök’ün CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkan, aslında fena öneri değil. Böyle kısıtlama olan günlerde bile -zaten sayıları az, bütün partilerden haklı eleştiriler alıyor- bütün partilerden kadın milletvekillerine artı bir dakika verilebilir; bence fena bir öneri değil.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Teşekkür ederiz, sağ olun.

BAŞKAN - Ben böyle mutluyum. Ayrıca, bu ayrımcılığı da kınıyoruz değil mi Sayın Beştaş?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Ben duymadım.

BAŞKAN – A!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Pozitif ayrımcılık yok.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Genel Kurulu takip edin lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkan, esas mesele şu: Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanının adını sorsam bilen yok.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Kürşad Bey, Kürşad.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Peki, duble yollarla Karayolları Genel Müdürü mü övünüyor, Recep Tayyip Erdoğan mı?

AHMET HAMDİ ÇAMLİ (İstanbul) – İşe bak, işe; sen icraata bak.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Peki, şehir hastaneleriyle Recep Tayyip Erdoğan mı övünüyor, Tedavi Hizmetleri Genel Müdürü mü?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Cumhurbaşkanlığı sistemi var, tabii ki övünecek.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Biz bir ekibiz ve ekibimizin Başkanı Cumhurbaşkanımız.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi öyle bir hâle getirmiş ki işi, bütün ümidi CHP'nin iktidarda olmadığı, Sayın Genel Başkanın siyasette olmadığı bir dönemde, siyasetin sorumluluğunda, övünmesi de yerinmesi de siyasete ait olacak bir konuda böyle bir algı operasyonu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - O döneme ait rakamlar, yüzdeler çıktığında da eğer -hani istatistikçilerin ağırlığına gitmesin; küçük yalan, büyük yalan, istatistik- istatistiği öyle kullanırsanız o hâle gelir ama salt karşılaştırmalı ve oransal bakıldığında boyut ortada. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Şunu söyleyelim size: Sosyal güvenlik kurumlarının başarısı ülkenin bütün insanları açısından çok kritiktir. Emin olun, geçmişten bugüne alınan mesafeler var ancak Sosyal Güvenlik Kurumunun yürüyüşünün, özellikle hizmet birleştirme ve ilaç hizmetinin bütün Türkiye’de birden yapılması işinin altyapısı, bizim iktidarda olmadığımız, MHP'nin iktidar olduğu, DSP'nin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın sözlerinizi, son kez açıyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - ...büyük ortak olduğu dönemde başladı. O dönemde Kılıçdaroğlu'na söylenecek bir şey varsa bu yapısal dönüşümün mimarı olduğu için onu tebrik etmektir, açıklardan dolayı yemek değil. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, bir cümle söyleyeceğim.

BAŞKAN – Vereceğim, müsaade ediniz.

Sayın Beştaş, buyurun.

33.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, kadınlara yönelik pozitif ayrımcılığa ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Ben hakikaten duymadım, kadına yönelik pozitif...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Hastaneleri de siz yaptınız ya, şehir hastanelerini de siz yaptınız.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Genel Müdürü mü söylüyorsunuz, Tayyip Bey mi övünüyor? Niye Genel Müdürü...

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Ya, biz niye bürokrati bilelim ya; başkanlık sistemi, tabii Başkanı bileceğiz ya.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Ee, o zaman niye Kılıçdaroğlu diyorsunuz?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Niye Karayolları Genel Müdürünü bileceğim ki? Allah Allah!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bakanlıkta niye bilmeyeceksin canım? Ne Allah Allah'ı ya!

BAŞKAN – Arkadaşlar... Özgür Bey...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Erkekler kavga edince kadınlar konuşamıyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tuhaf tuhaf konuşma ya!

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Amerika yerine herkes “Biden” diyor burada...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ya, adam gibi bir müzakare yürütüyoruz, yine çirkinleştin ya, yine çirkinleştin.

BAŞKAN – Sayın Özel, bakın, Sayın Beştaş konuşuyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sana “gizli kasa” mı demek lazım? “Gizli kasa” deyince anlıyorsun. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Özel...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Ne alakası var? Ne alakası var?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) - Konuştuğuna dikkat et be! Saygısız!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sen ediyor musun ya?

BAŞKAN – Sayın Özel, Sayın Beştaş konuşuyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Her geldiğinde benzer bir şey. Biz güzel bir müzakere görüşüyoruz, geliyorsun...

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Sen yanlış söylüyorsun. Ben niye bürokrati ezberleyeceğim? Cumhurbaşkanlığı sistemi

var.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Gizli kasa, kirli hesap...

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Hadi be ya! Konuşma sen de!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kirli hesap...

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Piyon!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Kirli hesap... Konuşurum daha da.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Hadi be!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bunu duyunca gidiyorsunuz.

BAŞKAN – Evet, buyurun Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Erkeklerin kavgası biterse konuşacağım.

BAŞKAN – Efendim, sayın milletvekillerinin kavgası diyelim ona.

Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Erkek milletvekillerinin, kadınlar yok içinde.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Başkan, ayrımcılık yapma(!)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, şunu söyleyeyim; önemli bir husus: Kadınlara yönelik pozitif ayrımcılık...

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) - Ben Mali ve İdari İşler Başkanayım, konuşma!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Gizli kasa...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – ...hem CEDAW'da hem İstanbul Sözleşmesi'nde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Beştaş'ın mikrofonunu açalım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – ...hem de birçok ulusal üstü sözleşmede ve Anayasa'mızda var. Mesela bizim toplantılarımızda biz söz süresini kadınlara yedi, erkekler beş dakika olarak veririz; her zaman kadınların söz süresi daha fazladır. Bu, Mecliste de olabilir. Bence de kadın milletvekillerine söz hakkı konusunda pozitif ayrımcılık yapılması gerekiyor, biz bunu savunuyoruz.

BAŞKAN – Sayın Beştaş, milletvekillerinin kadın ya da erkek olarak ayrılması, sınıflanması gerektiği tezini sürekli ortaya koyan sizsiniz; hem bir yandan o tezi koyuyorsunuz, şimdi pozitif ayrımcılıktan bahsediyorsunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yo, yo, bir dakika. Hayır, ayrımcılık olmamalı ama hayatın her alanında ayrımcılık devam ettiği için en azından söz hakkı noktasında eşit olmayanlar arasında bir eşitlik de her zaman adil olmuyor.

BAŞKAN – Bu da farklı bir bakış açısı, evet.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu nedenle pozitif ayrımcılığı savunuyoruz.

BAŞKAN – Dün söylediğim gibi yani Filiz Hanım'ın bir adım önüne geçtiniz bu konuda, evet.

Sayın Akbaşıoğlu...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, biraz evvel CHP grup önerisi üzerine grubumuzu temsilen müdellel bir şekilde konuşan Nilgün Ök Hanımefendi'nin sözlerine ilave edecek bir şey görmüyorum. Efendim, hakikaten güzel bir şekilde, önergeyle ilgili delilli bir şekilde ortaya koymuştur; buna itiraz edecek bir husus olmadığını beyan ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Savaş Ay'ın programını izlemelerini tavsiye edin.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Dün tavsiye ettik, dün.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel ile Sakarya Milletvekili Engin Özkoç tarafından, Sosyal Güvenlik Kurumunun açıklarının ve görev zararlarının nedenlerinin araştırılması amacıyla 30/11/2022

tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Aralık 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Evet, Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunacağım...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yoklama talebimiz var efendim.

BAŞKAN – Ama öncesinde bir yoklama talebi var, onu yerine getireceğim. Sayın Özel, Sayın Taşcier, Sayın Köksal...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Savaş Ay'ın programını izlemelerini tavsiye et!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Dün tavsiye etmiştik, evet.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Savaş Ay'a gerek yok, şimdi gidin hastanelere de bir görün, insanlar sabaha kadar kuyruk bekliyor.

BAŞKAN – Sayın Karabat, Sayın Sümer, Sayın Yalım, Sayın Zeybek...

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Ya, gerek yok, hadi bakalım bir hastanelere.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Millet randevu alabilmek için bizi arıyor ya! Bizi, bizi!

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Millet klavyenin üstünde uyuyor. Sana fotoğrafını atarım, klavyenin üstünde uyuyor millet.

BAŞKAN – Sayın Sarıaslan, Sayın Bülbül, Sayın Kaya, Sayın Gaytancıoğlu, Sayın Emecan...

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Klavyenin üstünde uyuyor millet ya!

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Savaş Ay'ın programını izle!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Kanseri ilacını bulamıyor ya vatandaş! Sen neden bahsediyorsun? İlaç bulamıyor ya, ilaç!

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Tabii canım.

BAŞKAN – Sayın Kayan, Sayın Bulut, Sayın Beko, Sayın Ceylan, Sayın Ünver, Sayın Tuncer, Sayın İlhan, Sayın Keven...

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum ve Grup Başkan Vekillerimizi kürsü arkasına davet ediyorum.

Kapanma Saati: 16.22

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.40

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Necati TİĞLİ (Giresun), Rümeyza KADAK (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 28'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin oylamasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- CHP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel ile Sakarya Milletvekili Engin Özkoç tarafından, Sosyal Güvenlik Kurumunun açıklarının ve görev zararlarının nedenlerinin araştırılması amacıyla 30/11/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Aralık 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop’un Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Komisyonu Arasında Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA III) Çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti’ne Yapılacak Birlik Mali Yardımının Uygulanmasına İlişkin Özel Düzenlemeler Hakkında Mali Çerçeve Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporlarının görüşmelerine başlayacağız.

IX- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop’un Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Komisyonu Arasında Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA III) Çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti’ne Yapılacak Birlik Mali Yardımının Uygulanmasına İlişkin Özel Düzenlemeler Hakkında Mali Çerçeve Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4703) ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 367) (*)

BAŞKAN – Komisyon? Yerde.

Komisyon Raporu 367 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde ilk söz, İYİ Parti Grubu adına Sayın Zeki Hakan Sıdali’nin.

Sayın Sıdali, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ZEKİ HAKAN SİDALI (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; IPA III üzerine yani ülkemiz ile Avrupa Komisyonu arasında katılım öncesi yardım aracı çerçevesinde imzalanan mali çerçeve ortaklık anlaşmasının kabulü üzerine görüşüyoruz. Bu anlaşma, sadece Türkiye’de yapılacak mali yardımların düzenlenmesi açısından değil, Avrupa Birliğiyle ilgili ilişkilerimizi ve üyelik perspektifini canlı tutan tek mekanizma olması nedeniyle de oldukça önemli. IPA, aday ülkelerin üyelik yolunda AB standartları ve politikalarına yaklaşımları amacıyla mali bir destek sağlayan aynı zamanda bir uygulama. 2007 yılında IFA I olarak başlayan programın, bugün 2021-2027 yıllarını kapsayan 3’üncü fazına geçmiş bulunuyoruz. Sizin de bildiğiniz gibi, son dönemde, Avrupa Birliği tarafından tarafımıza tahsis edilen bütçede 1,2 milyar euroluk kesintiye gidildi. Bunun sebebi, ülkemizdeki temel hak ve özgürlükler konusunda geriye düşmemizden başka bir şey değil. Oysaki bu projeler sadece fiziki projelerle sınırlı olmayan, Avrupa standartlarına ulaşma yolunda insan hakları, demokrasi, hukukun üstünlüğü, sivil toplumun geliştirilmesi gibi birçok alanı da kapsayan geniş bir perspektif sunuyor. IPA Projeleri, aynı zamanda, bize, diğer üye devletlerle ilişki geliştirme, ortaklık oluşturma, ortak sorunlara ortak çözümler yaratma imkânı sunan önemli bir program. Kısaca, medeni dünyada ortak ekonomik değerlere ve standartlara ulaşmanın teşvik edilmesi olarak da görebiliriz.

AB fonlarından oransal olarak en yüksek payı alan ülke konumundayız. 2002’den bu yana ülkemize 9,2 milyar avrodan fazla bir fon tahsis edilmiş. Aslında, bu durum, Avrupa Birliğinin tam üyelik ve iş birliği yolunda Türkiye’ye verdiği önemi de ortaya koyuyor.

Programın başından itibaren ülkemiz tarafından önerilen 850 büyük ölçekli proje kabul görmüş ve hibe almışken bu sayının özellikle başkanlık sistemine geçişten itibaren günümüze yaklaştıkça da azaldığını hep birlikte görüyoruz, bu da başkanlık sisteminin ve yanlış uygulamaların bizi refah merkezlerinden nasıl uzaklaştırdığının bir göstergesi. Mesela, 2021 yılında sadece 16 büyük projemiz kabul görmüş. Bu projelerin tutarının 210 milyon euro olduğu göz önünde bulundurulduğunda, durumun ekonomik ciddiyeti daha da net bir şekilde ortaya çıkıyor. Ülkemizle ilgili geleceğe yönelik ekonomik beklentilerin düştüğü tam da buradan belli. Zira, bu, ülkemiz gibi önemli bir aday vasfı taşıyan ülke için çok ama çok düşük bir rakam. Önceki yılların ortalamalarının üçte 1’inden daha az bir miktardan bahsettiğime dikkatlerinizi çekmek isterim.

Bu noktada değinmek istediğim bir diğer konuya euro olarak gelen hibelerin doğrudan Türk lirasına çevrilerek yatırımcıların teşviklerden sınırlı şekilde faydalanması ve Hükümet eliyle örtülü bir el koyulma meselesi. Bir proje sahibi iki yıllık bir proje için başvuruyor, AB hibeyi euro olarak veriyor ancak siz bunu liraya çeviriyor ve girişimciye ise bu zaman içerisinde parça parça veriyorsunuz. İki sene önce bugün euro 9 lira civarındaydı, bugünse neredeyse 20 lira yani bu hesaplama, yatırımcının eline hibenin yarısından az bir miktar geçmiş. Sizi de anlıyoruz, bugünlerde hiç olmadığı kadar çok döviz ihtiyacınız var ancak bu hibeler ülke ekonomisine katkı sağlamak için varlar; döviz fırsatçılığının yeri burası değil. Bu durum, çoğu projenin başlangıçta istenen amaca ulaşamamasına, akamete uğramasına ve bazı durumlarda başarısızlığa uğramasına sebep oluyor. Burada suç

(*) 367 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

ne projede ne proje sahibinde, yalnızca ekonomiyi istikrarsızlığa, girişimciyi çıkmaza sürükleyen iktidarda ve döviz kurunu patlatan dehasında. Nasıl olsa kaybeden kendisi değil, yatırımcı kimin umurunda? Yeni dönemde, IPA sürecinde, ülkelere doğrudan tahsis edilen bir hibe bütçesinin ortadan kalktığını görüyoruz. Ülkemiz ve benzeri standarttaki aday devletler 12 milyar euroluk bir fon havuzundan faydalanacaklar, artık bu fon bünyesinden proje bazlı hibe tahsisleri yapılacak yani bu zamana kadar daha kolay bir şekilde ulaştığımız hibeleri alabilmek adına daha yüksek performanslar göstermek ve tüm rakip ülkelerle yarışmak gerekecek. Maalesef, sizin yüzünüzden yatırımcılarımız bu yarışa ayaklarında zincirlerle giriyorlar.

Dışişleri Bakanlığına bağlı Avrupa Birliği Başkanlığı "2022 yılından itibaren bu fonların önceki yıllardaki düzeyine dönmesini bekliyoruz." temennisinde bulunmuştu. İşiniz gücünüz temenni. 2022 yılının sonuna yaklaşıyoruz, bu temenniği gerçekliğe dönüştürecek herhangi bir adım atıldı mı, yoksa süreç hâlen yalnızca temenni seviyesinde mi kaldı, merak ediyorum.

Temel hak ve özgürlükler alanında iyileşmeler olması hâlinde yani şu sürekli açıkladığınız reform paketlerinin içeri doldurmanızı hâlinde bu bütçeden daha etkin ve yetkin bir şekilde faydalanacağımız açık. Bizler, tarımdan sanayiye, endüstriden çevreye kadar çeşitli alanlarda kullanılan ve ülkemizin sürdürülebilir kalkınmasına açık bir katkısı olan bu nitelikli hibe mekanizmasını önemsiyoruz ancak önemsedığımız bir diğer konu da gelen hibe desteklerinin amacına uygun bir şekilde harcanmasına dikkat edilmesi. Liyakat burada da esas; proje ve planlama burada da esas. Avrupa Birliği Başkanlığının bu konuda çok sınırlı olsa da bir izleme çalışması olduğunu biliyoruz fakat bunu daha geniş sahalara yaymak ve sonuç odaklı değerlendirmeyi aktif bir şekilde çalıştırmak proje ve hibeleri daha kıymetli bir hâle getirecek çünkü sadece proje yapmak, hibe almak değil onun verimli sonuçlarını da almanız gerekiyor ve daha kapsamlı uygulama alanları geliştirmek de bir o kadar önemli.

Kıymetli milletvekilleri, Avrupa Birliğine tam üyelik adaylığımız, maalesef, sadece bir hukuki kazanç yani mermere yazılmış yazı olarak kalmaya devam ediyor. İlişkilerimizdeki bu donukluk durumunun sebebi iktidarın hatalarından, yaklaşımından ve de zihniyetinden kaynaklanıyor. Adaylık sürecimizde hiçbir ilerleme ve geleceğe dönük olumlu bir işaret yok. Avrupa Birliği çeşitli zeminlerde Batı Balkanlar, Moldova, Ukrayna ve hatta Gürcistan'ı müstakbel AB üyeleri ülkeler arasında gösteriyor ancak 2004 yılından beri aday olan ve uzun süredir gümrük birliğiyle Avrupa tek pazarının parçası olan Türkiye'nin adı bile geçmiyor bu tür açıklamalarda. İlişkilerimizin bu hâle gelmesinde Avrupa Birliğinin hataları elbette var, bunda hepimiz hemfikiriz, bunları burada uzun uzadıya izah etmemize de gerek yok. Üyesi olduğum Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi başta olmak üzere çeşitli uluslararası toplantılarda çifte standardı Avrupalı muhataplarımızın yüzüne söylemiş birisi olarak, şimdi de biz gelin kendimize bakalım diyorum. Mevcut durumun esas sorumluluğu iktidarda, milletimize dayatılmaya çalışılan bu rejimde ve iktidarın zihniyet ve uygulamalarında.

Hepimizin de bildiği gibi Avrupa Birliği üyeliği partilerüstü bir cumhuriyet projesi yani sizin iktidarınızla başlamadı, hâliyle sizin iktidarınızla da bitmeyecek. Bunu, Cumhurbaşkanı ve iktidarın sözcüleri de ifade ediyor ancak çok değerli bir ilişki altyapısı ağı bugün bir al-ver ilişkisine indirgenmiş durumda. "Avrupa Birliği hedefimizden vazgeçmedik, Avrupa Birliği stratejik önceliğimiz olmayı sürdürüyor." diyen iktidar, üzerine düşeni bugün yapıyor veya yapmış olsaydı, Avrupa Birliğiyle ilişkilerimiz de tahmin edersiniz ki böyle olmayacaktı. Örneğin, Ortaklık Anlaşması'yla kurulmuş olan hiçbir organ çalışmıyor, Ortaklık Konseyi 2019'dan beri toplanmıyor. Ülkemizin köklü müttefiklik ilişkilerini, medeniyet standardı olarak benimsediği ilkeleri yıpratmak için Avrupa Birliğinin yaptığı hataları istismar etmek doğru bir tutum değil. İktidar, üzerine düşenleri yaparak ve uyum kapsamındaki uygulamaları öncelikle vatandaşlarımızın standartlarını yükseltmek için kullanarak, tam üyelik yolunda ilerlemek yerine yan yollara sapmayı tercih ediyor. Hâliyle, bu durum, müzakereye ilişkin normlar açısından da bir geriye gidişe sebep oluyor.

Bu doğrultuda baktığımızda, müzakere süreci ve gümrük birliğinin yenilenme sürecinin, ülkemizde demokrasiden hızla uzaklaşılması ve Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin yanlış ve yanlış uygulamaları nedeniyle askıya alındığını görebiliyoruz. Hükümetin süreci bu noktaya getirmiş olması, tarih açısından hepimiz adına, hepimiz adına yazılacak çok büyük bir olumsuzluktur. Bu tutumunuz ülkemize, vatandaşlarımızın onuruna ve refahına, ulusal güvenliğimize ve hatta millî çıkarlarımıza zarar veriyor.

Sayın Cumhurbaşkanı 9 Mayıs Avrupa Günü vesilesiyle yayınladığı mesajında "Çatışmalardan ziyade savunduğumuz temel değerlere odaklanmak ve Türkiye-Avrupa Birliği ilişkilerini her anlamda geliştirmek her iki tarafın da menfaatinedir." ifadelerini kullanmıştı. Dışişleri Bakanı da son olarak Bütçe Komisyonunda Bakanlığın bütçesi üzerinde yapılan görüşmelerde Avrupa Birliği üyeliğinin hâlâ önceliğimiz olduğunu söyledi ancak geline noktada Cumhurbaşkanının ve Dışişleri Bakanının Avrupa Birliği üyeliği yönündeki açıklamalarının ciddiye alınması ne derece mümkün? Uygulamalarınıza bakılınca bu açıklamalar havada kalıyor yani söylem farklı, eylem farklı. Lafla peynir gemisi yürümüyor.

Baktığımızda, Dışişleri Bakanlığına bağlı Avrupa Birliği Başkanlığının 2019-2023 Stratejik Planı'nda ortaya konulan hedeflerin gerçekleştirilmesine yönelik hiçbir olumlu adım atılmadığını görüyoruz. Reform Eylem Grubu ise en son pandemiden önce toplandı yani neredeyse üç yıl önce. Bu toplantıda birtakım kararlar alınmış ve reform sürecine ivme verileceği, temel hak ve özgürlükler bağlamında da adımlar atılacağı belirtilmiştir ama şu an görüyoruz ki hiçbir mesafe katedilmemiş. O dönemde defaaten sorduk "Bu reform paketinin açılması konusunda Avrupa Birliğiyle ilişkilere ivme kazandırılması yolunda samimi misiniz?" diye. Biz samimi olmadığınızı biliyorduk, belki bizi şaşırtır, mahcup edersiniz diyorduk ama süreci yaşayarak da şahitlik ettik, sonuç da ortada. Kurucusu olduğumuz Avrupa Konseyi ilkelerinden uzaklaşılması, Kopenhag Kriterlerinin geçmişte kalmış bir hayale dönüşmesi de aslında bu zihniyetin bir sonucu.

Yaşanan tüm bu süreçler, ihracatımızın yarısını yaptığımız en büyük ticari partnerimiz olan Avrupa Birliğiyle olan ekonomik ilişkilerimiz açısından da doğrudan etki yapıyor. Avrupa Birliği ve Türkiye'nin ekonomik bütünleşmesine büyük katkı sağlayan fakat yürürlükte olduğu çeyrek asırlık süreçte güncelliğini yitiren gümrük birliği sorunumuzun kangren hâline gelmesine de sebep oluyor. Yani yatırımcının, işçinin, çiftçinin, esnafın ekmeğini bölüyor, engelliyor. Yıllardır küresel pazar, NAFTA, TTIP, Avrupa Birliği, Asya Bölgesel Kapsamlı Ekonomik Ortaklık ve Asya-Pasifik Ekonomik İşbirliği Örgütü gibi çeşitli yapılanmalarla hiç olmadığı kadar derin bir bölgeselleşmeye gidiyor, dünyada ticari bloklar keskinleşiyor. Ülkemizin artık nerede başat unsur olmasına karar vermesinin zamanı geldi. Yeni ortaklıklar ve anlaşmalar ülkemizin ihracatına büyük bir darbe vuracak. "Ya şundadır ya bundadır." yapmanın zamanı değil diyoruz ancak biz söylüyoruz, biz dinliyoruz.

2015 yılında Avrupa Komisyonu tarafından gümrük birliğinin güncellenmesi hakkında bir yol haritası yayınlanmıştı. O günden beri heyetler geliyor, heyetler gidiyor ancak bir türlü meşhur güncelleme yapılmıyor. Heyetleri yoruyorsunuz, iş insanlarını yoruyorsunuz ama bu işe bir türlü kafanızı yormuyorsunuz. Avrupa Birliğinin diğer ülkelerle imzaladığı gümrük birliği ve serbest ticaret anlaşmalarının ülkemizi dış ticarete zor durumda bıraktığının hepimiz farkındayız. Mesela, hizmetler ve kamu

alımları Türkiye-Avrupa Birliği ikili ticaret ilişkileri kapsamına dâhil bile değil. Tarım sektörüne bakıyoruz, o da sadece tercihi imtiyazlar çerçevesinde, kapsam dâhilinde yer alıyor. Yani genişleyen AB'ye dâhil olmamakla birlikte, onların daha iddialı bir küresel ticaret politikasına yönelip kilit ekonomik ortaklarla yaptığı gümrük birliğine göre daha derinlikli ve daha kapsamlı serbest ticari anlaşmalarının da gerisinde kalıyoruz. Çünkü diğerlerini güvenilir görürken maalesef sizin Hükûmetinizi güvenilir görmüyorlar.

Uluslararası ticarete zamanın ruhundan kopmak duraklamak değil, gerilemek. Yirmi beş yıl önce imzalanan gümrük birliği artık ülkemiz için yetersiz hatta dezavantajlı bir anlaşmadır. Bu anlaşmanın dijital ve yeşil dönüşüm, hizmet odaklı ekonomiyi de kapsayacak şekilde ikili ticaretteki engelleri en alt seviyeye indirecek hatta tamamen ortadan kaldıracak şekilde günümüze değil, geleceğin dünyasına göre güncellenmesi gerekiyor. Bu fırsat doğru yönetilirse fayda yaratacak, yönetilmezse de ciddi bir zarar doğuracak. Küresel ticari kümelenmelerden de gördüğümüz hâliyle bu fayda zarar dengesini lehimize çevirmek adına önümüzde çok da fazla bir zaman kalmamış. Gerekli diplomatik ve siyasi kanallar kullanılarak gelecekteki Avrupa'nın inşasında Türkiye'nin rolünün önemli vurgusu yapılmalı ve Avrupalı muhataplarımız da harekete geçirilmelidir. Farklılaştırılmış entegrasyon modeliyle ticaret, turizm, bilim, çevre ve sağlıkta iş birliğinin derinleştirilmesi Türkiye'nin size rağmen vazgeçilmez konumunu daha da perçinleyecektir. Avrupa'ya değer katan Türkiye, üyelerin bize çifte standart uygularken iki kere düşüncelerini, daha temkinli açıklamalarda bulunmalarını sağlayacak iş birliği ortamını da derinleştirecektir. Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener'in de ifade ettiği gibi, zengin ülkelerle rekabet edersen onların seviyesine yükselir, fakir ülkelerle rekabet edersen onların seviyesine düşersin. Şirketlerimizin rekabetçiliğini arttıracak politikalar oluşturmak, zengin ülkelerin pazarında rekabet edecek bir yapıyı teşkil etmek siyasi olduğu kadar diplomatik bir feraset de gerektiriyor, bunu yalnızca Avrupa özelinde düşünmemek gerekiyor.

Tekrar söylüyorum: Bütün dünyada ticaret bölgeselleşiyor, yakın ve uzak komşuluk ilişkilerimize ekonomik coğrafya penceresinden bakmamız gerekiyor. Birinci derece sınır komşularımızla 7 trilyon dolar, Avrupa'yı da dâhil ettiğimizde 21 trilyon dolarlık bir ticaret hacminden söz ediyoruz. Uluslararası konjonktürün de etkisiyle tüm hatalarınıza rağmen son yıllarda ülkemizin jeopolitik ve jeoekonomik öneminin arttığının hepimiz farkındayız. Burada iki seçenek var: Yükselişi heba etmek ya da ülkemizi bir ekonomik merkez hâline getirmek. Yapılanların yapılacakların teminatı olduğu düşünüldüğünde iktidarınızda ne yazık ki ekonomik merkez olma vizyonunu göremiyoruz. Oysaki yapılması gereken ilk iş, yeni gelişmeleri dikkate alarak mevcut ticaret anlaşmalarını dış ticaret imkânımızı genişletecek şekilde revize etmektir fakat siz fırsatları değerlendirip modern enstrümanlarla bir kalkınma hamlesi gerçekleştirmek dururken ne yapıyorsunuz? Bizi dünyanın ucuz iş gücüne sahip ucuz mal ihracatçısı konumuna indirgemek istiyorsunuz. İnsanlık ve dünyayı dönüştürecek yeni bir endüstri devrimi döneminin içerisindeyken bu vizyon sığlığını kabul etmemiz mümkün değil. Dönüşüm, inovasyon, esneklik ve verimlilik sütunları üzerinde yükselen bir dünyada İYİ Parti olarak biz, rekabetçiliği değeri düşük TL üzerinden değil, değerli bir ürün gamı üzerinden kurgulayacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZEKİ HAKAN SIDALI (Devamla) – Tamamlıyorum Başkanım.

BAŞKAN – İlave süre vermiyorum.

ZEKİ HAKAN SIDALI (Devamla) – O zaman bitiriyorum.

BAŞKAN – Tamamlayın.

ZEKİ HAKAN SIDALI (Devamla) – Yeni bir dünya kurulurken Türkiye Doğu ile Batıyı kucaklayan bir ekonomik merkez olarak yerini alacak ve hak ettiği refaha kavuşacaktır, az kaldı.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Arzu Erdem.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar).

MHP GRUBU ADINA ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Komisyonu Arasında Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA III) Çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti'ne Yapılacak Birlik Mali Yardımının Uygulanmasına İlişkin Özel Düzenlemeler Hakkında Mali Çerçeve Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizi izleyen aziz Türk milletimizi saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Avrupa Komisyonunun 2021/1529 sayılı IPA III Tüzüğü'nün 12'nci maddesi ile 2021/2236 sayılı Uygulama Tüzüğü'nün 5'inci maddesi kapsamında IPA III Dönemi fonlarına ilişkin esasları belirleyen Mali Çerçeve Ortaklık Anlaşması'yla fonların yönetimi, kontrolü, gözetimi, izlenmesi, değerlendirilmesi, raporlanması ve denetlenmesi düzenlenmektedir. Mali Çerçeve Ortaklık Anlaşması, Avrupa Birliği tarafından IPA III yararlanıcısı ülkeler ile katılım öncesi mali iş birliği kapsamında sağlanan fonların önceki dönemlerin devamı olarak yeni dönemde de yani 2021 ile 2027 yılları arasında kullanımı için Avrupa Komisyonu ile Türkiye arasında imzalanması gereken anlaşmadır. Avrupa Birliği, katılım öncesi mali yardımları tam üyelik sürecinde "aday" ve "potansiyel aday" ülkelere birlik politikalarıyla uyumlarını kolaylaştırmaları ve gerekli altyapı oluşturmaları için sağlanan hibe destekleridir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye-Avrupa Birliği ilişkilerinde zaman zaman yaşanan iniş çıkışlara ve siyasi engellemelere bağlı tikanıklıklara rağmen Türkiye-Avrupa Birliği mali iş birliği son yirmi yıldır kesintisiz biçimde devam etmiştir ve Avrupa Birliği üyelik sürecimizde en somut kazanımlar elde ettiğimiz alan olarak karşımızda bulunmaktadır. Ülkemiz "aday ülke" statüsünden dolayı Avrupa Birliğinin kısaca "IPA" olarak adlandırılan katılım öncesi mali yardımlarından yararlanmaktadır. 2002 ila 2006 yıllarını kapsayan dönemde "IPA" olarak kısaltılan katılım öncesi yardım aracı mekanizması mevcut değildi. IPA öncesi bu dönemde ülkemiz yaklaşık 1 milyar avroluk bir fon kullanma imkânı bulmuştur. 2007 yılından itibaren ise IPA dönemi başlamıştır. IPA çerçevesinde Avrupa Birliği mali yardımları yedi yıllık dönemler hâlinde planlanmaktadır.

IPA'nın I'inci Dönemi 2007 ile 2013 yıllarını kapsamıştır ve bu dönemde 201 proje yürütülmüştür. IPA'nın II'inci Dönemi 2014-2020 yıllarında uygulamaya geçmiştir. Tarım, enerji, ulaştırma, çevre, eğitim, istihdam, iç işleri, yargı gibi birçok alanda projeler yürütülmüştür. Bu projeler belirlenirken de aslında çerçeve konular belirleniyor ve çerçeve konulara göre oluşturulan projelerin onayları çıkıyor. Bunlardan aslında günün koşullarına uygun yani bugün ihtiyacımızın olduğu bölgesel kalkınmayı gerektiren ya da bilişimle alakalı veya farklı alanlarda yapılması gerekenlerle ilgili projelere öncelik veriliyor. Bunların bir bölümünün uygulanmasına hâlâ devam edilmektedir yani hâlâ fiilen devam etmektedir. Fiilen sürmekte olan IPA II Dönemi'nde toplamda 11 farklı sektörden ve alandan 276 program ve projeye finansman sağlanmıştır. Avrupa Birliği uyum süreci bağlamında 2002'den bu yana ülkemize tahsis edilen toplam 9,2 milyar avruluk Avrupa Birliği fonu sayesinde 850'ye yakın büyük ölçekli proje hayata geçirilmiştir. Söz konusu projeler sayesinde şehirlerimizde hava kalitesinden sınır güvenliğine, yenilenebilir enerjinin desteklenmesinden salgın hastalıklarla mücadelede, vatandaşlarımızın hayatına dokunan birçok alanda oluşturulan projelerle ilerlemeler kaydedilmiştir. IPA'nın III'üncü Dönemi yani 2021 ile 2027 yıllarına yöneliktir. Yeni dönemin bütçesi toplam 14,2 milyar avro olarak belirlenmiştir. Bu bütçe ülkemizin de içinde olduğu Arnavutluk, Bosna Hersek, Kosova, Karadağ, Kuzey Makedonya ve Sırbistan'ı kapsamaktadır. Mali iş birliğimizin IPA III Dönemi'nde de sürmesi amacıyla geçtiğimiz 17 Ekimde Mali Çerçeve Ortaklık Anlaşması'nı Avrupa Birliğiyle imzaladık.

Değerli milletvekilleri, anlaşma tüm ilgili ülkeler için çok büyük ölçüde aynı metinden oluşmaktadır yani çerçeve metni aslında bütün ülkeler için aynı ama projeler farklı gelişecektir elbette. Katılım öncesi yardım aracı kaynaklarından yararlanan ülkeler ile Avrupa Komisyonu arasında IPA III fonlarının yönetimi, denetimi, raporlanması gibi hususları içermektedir ve elbette izlenmesi de vardır. Bu kapsamda 2021 ile 2022 yılı programlanması tamamlanarak ödenekler netleşmiştir. 2021 yılında ülkemiz için ödenek miktarı 208,5 milyon avro olmuştur, 2022 yılı için ise 221 milyon avro olmuştur. Anlaşmanın onaylanmasının ardından söz konusu dönemler için finansman anlaşması imzalanarak ülkemize fon aktarımı başlamıştır.

Ayrıca, katılım öncesi mali yardımların kullanıldığı IPA dışında 2 enstrüman daha bulunmaktadır. Bunlar birlik programları ve sınır ötesi iş birliği programlarıdır. IPA'yla aynı dönemde aslında iz düşümsel olarak yürütülmektedir. Birlik programları mali yardımlardan yararlanan ülkeler arasındaki birliği teşvik etmek üzere tasarlanmıştır. Konu bazlıdır ve belli projeleri kapsamaktadır; örneğin, kültürel faaliyetler, araştırma, bilgi paylaşımı gibi yatırım içermeyen projeleri fonlamaktadır. IPA II Dönemi'nde bu çerçevede 9 program mevcuttur ve yeni onaylanacak yedi yıllık dönemde bir yandan bu programlara devam edilmesi diğer yandan yeni programlar için çalışmalar yapılması planlanmaktadır. Sınır ötesi iş birliği programları olarak adlandırılan IPA II Dönemi'nde katılım sağlanan Bulgaristan-Türkiye Sınır Ötesi İşbirliği Programı, Karadeniz Havzasında Sınır Ötesi İşbirliği Programı olmak üzere 2 sınır ötesi iş birliği programına IPA III Dönemi'nde de devam edilmesi ve iş birliği kapsamının genişletilmesi amaçlanmaktadır.

Değerli milletvekilleri, söz konusu mali çerçeve ortaklık anlaşmasının onaylanmasıyla 2002 yılından beri devam eden Avrupa Birliği Mali İşbirliği sürecinin yeni bir halkası olan IPA III Dönemi'nde yani 2021-2027 arasında Avrupa Birliği ile topluluk programları dâhil mali iş birliğinin devam edebilmesi sağlanacaktır. Aslında çok avantajlı bir dönem; önümüzdeki beş altı yıl içerisinde verimli, ülkemiz için faydalı olan projelere Avrupa Birliği ciddi anlamda bir destek vermektedir. Tabii, bunların seçimi yapılırken özellikle dünyayı ilgilendiren enerji konularına, bilişim konularına ve yine bölgesel kalkınmaya ağırlık verilecektir. Bu alanda da farkındalık oluşması için bunun, özellikle Türkiye'deki yatırımcılarla ve bu projeleri yürütecek olan firmalarla buluşturulması açısından da biz Avrupa Birliği Bakanlığımıza gerekli bildirimlerde bulunduk. Bulgaristan-Türkiye arasında bir program var, yine, Karadeniz havzasında sınır ötesi güvenlik programı var ve Akdeniz havzasında var aynı program ve yeni dönemde de devam etmesi ve zaman kaybetmeden uygulamaların başlaması sağlanacaktır. Sınır ötesi güvenliğimiz açısından da bu projelerin tamamının ne kadar önemli olduğunu aslında zaman içerisinde hep birlikte göreceğiz.

Yine, 2021 yılı finansman anlaşması öncelikli olmak üzere, her bir program yılına ait finansman anlaşmalarının onaylanması ve ülkemize aktarılan ödeneklerin herhangi bir gecikmeye maruz kalmadan kullanılabilmesi sağlanmaktadır. Burada tabii, bir husus daha var. Fon ortaya çıktıktan sonra, onaylamalar yapıldıktan sonra, özellikle doğru yönde kullanılmadığına ilişkin tespitler yapıldığında, bu kez bir sonraki IPA döneminde kesintiler meydana gelmektedir. Buna da sebebiyet vermek için, aslında yapılacak olan projelerin tamamıyla burada belirlenen çerçeveye uyması gerekmektedir. Mali kaynakların kullanımına dair ilgili Avrupa Birliği müktesebatının iç hukuka aktarılması ve IPA III sürecinin uygulanabilir kılınması, mali kaynaklara ilişkin düzenlemelerin uygulanabilirliğini sağlayacaktır.

Değerli milletvekilleri, gerçekleştirilen bu projeler, takdir edilmesi gereken projeler çünkü bizim yatırımcılarımız yapıyor bu projeleri, bu projeleri yaparken de kaynaklar Avrupa Birliğinden alınıyor. Avrupa Birliğinin, özellikle Türkiye açısından bakıldığında, sığınmacı politikasına en büyük katkısı Türkiye Cumhuriyeti devletimiz ve Türk milleti sağlamıştır. Yani bugün hani parmakla gösterilirken, gerçekten övgüyle karşılanan bir sığınmacı politikasıyla tüm dünya Türkiye'nin yaptıklarından övünçle bahsederken elbette burada ortaya konulmuş olan IPA III fonlarından yatırımcılarımızın aslında sonuna kadar istifade etmesi için konuyu incelemeleri, inceledikten sonra gerekli müracaatları internet üzerinden yapmaları gerekmektedir. Hani, farkındalığı oluşturacak olan sadece sadece devletimiz değildir; biz milletvekilleri de bu bilgileri elbette tüm çevremizle, seçmenlerimizle buluşturmakla mükellefiz.

Ülkemize verilen IPA fonlarıyla 850-900'e yakın büyük ölçekli proje hayata geçirilecek. Bu hayata geçirilen projelerde, unutmayalım ki bugün işsizlik sorunundan bahsederken çok yüksek oranda, yüksek sayıda istihdam da sağlanacak çünkü bu projelerde sonuç itibarıyla, insan bazlı düşünüldüğünde, onların istihdamı da göz önünde bulundurulduğunda o anlamda da büyük bir katkı sağlayacaktır.

2021-2027 yıllarını kapsayan bu yeni süreçte de projelerin artarak devam etmesini ve birçok alanda yani dünyayı bekleyen gelecekle ilgili yorumlamalar yaptığımızda, kıtlık senaryolarından bahsedilirken, yenilenebilir enerji, işte yeşil mutabakatlardan bahsedilirken, teknolojinin dünyadaki artan hızının ülkemizi nasıl etkilediğinden bahsederken, özellikle, IPA III fonlarına hazırlanacak olan projelerin Türk gençliğini kavrayacak, kucaklayacak, onlara gelecek sağlayacak projeler olması gerektiğine de dikkat etmemiz gerekiyor çünkü Türk gençliğinin bu projelerde istihdam görmesi ve kendilerinin görev alması elbette ki gelecek açısından çok büyük önem arz edecektir.

Avrupa Birliği üyesi ülkelerinin... Biz de biliyoruz ki çok uzun bir serüven uyum süreci ve yine tam üyelik süreci, hepimizin, belki burada bulunanların yaşından daha fazla bir süreyi kapsıyor. Hepimiz Avrupa Birliğine tam üyelikle ilgili ne kadar

fedakârlıklar edildiğini, özellikle Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak biliyorken gelecekle alakalı temennimiz şudur ki -yurt dışına yaptığımız seyahatlerde ve bulunduğumuz görevlerde de hep Avrupalı dostlarımıza söylediğimiz odur- ikircikli yaklaşımdan, siyasetten uzak yaklaşımdan, yine objektif bakış açısına en yakın seviyeden değerlendirmelerde bulunmalarını biz temenni ve tavsiye ediyoruz.

Yine, bulunduğumuz yerlerde, özellikle 2016 darbe girişimi gecesinden sonra tavır ve tutumunu değiştiren Avrupa Birliği üyesi ülkelerimizle alakalı, Türkiye'nin hem bölgesinde hem dünyada ne kadar önemli olduğunu ama Avrupa Birliği üyesi ülkeler arasında da ne kadar önemli bir ticaret hacmine sahip olduğunu, manevi açıdan da bağların ne kadar kuvvetli olduğunu her zaman hatırlatıyoruz ve diyoruz ki: Avrupa Birliği üyesi ülkelerle olan bütün bu ilişkiler münasebetiyle en objektif derecede tutumun sergilenmesi, değerlendirmelerin yapılması ve ülkemizin üyeliğe tam kabulüyle ilgili adımların atılması gerekmektedir.

Elbette hepimizde oluşan bir güvensizlik var Avrupa Birliği uyum süreciyle alakalı. Bu güvensizliğin de giderilmesi için en önemli adımın Gümrük Birliği Anlaşması'nın güncellenmesi olduğunu da her gittiğimiz toplantıda hatırlatıyoruz ve üzerine vurgulayarak söylüyoruz. Gümrük Birliği Anlaşması'nın güncellenmesi, hem ülkemiz açısından hem Avrupa Birliği üyesi ülkeler açısından ekonomik avantajlar sağlayacaktır. Temennimiz odur ki Avrupa Birliği uyum sürecinden ve tam üyelikten tamamıyla hariç olan ve öncesinde de zaten Gümrük Birliği Anlaşması'na tabi olduğumuzu da bildiğimiz için, güncel olarak da ticaret hacminin gelişmesi için Gümrük Birliği Anlaşması'nın güncellenmesi en kısa zamanda olur.

3 Aralık Dünya Engelliler Günü, tüm dünyada engelli haklarına dikkat çekme günüdür. Engellilerimizle ilgili gerek yasal düzenlemeler gerekse toplumsal farkındalık ve kuralların toplumun bütününe yansımaları açısından düzenlemeler yapılmıştır elbette ama yapılması gereken ilave düzenlemeler ve eksikler konusunda da ivedi olarak bunların hayata geçirilmesi için -hepimizin sırtındaki vebal- hepimizin bu açıdan adım atması gerektiğini tekrar vurgulamak istiyorum. Meslek sahibi olan engelli kardeşlerimizin tamamının kendi alanlarında istihdam edilmesini, yine, meslek sahibi olmayıp da iş gücüne katılım sağlamak isteyen engellilerimizle ilgili ön yargıların tamamen ortadan kaldırılarak onların aslında engellerinin olmadığını, bizden çok daha fazla yürekle, gönülle, şevkle, azimle iş gücünde var olmak istediklerini tekrar vurgulamak istiyorum ve engelli öğretmenlerimizin özellikle 3 Aralık öncesinde Millî Eğitim Bakanlığımızdan bir müjde beklediklerini de buradan tekrar belirtmek istiyorum. Unutmayalım ki engelli olmak sorun değil, sorun aslında engel olmakta ve hepimiz birer engelli adayıyız.

Son olarak, 5 Aralık Dünya Kadın Hakları Günü'dür. Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk 5 Aralık 1934 tarihinde Türk kadınına seçme ve seçilme hakkını vermiştir. Bunu "demokrasinin beşiği" olarak adlandırdığımız birçok Avrupa Birliği üyesi ülkeden önce yapmıştır.

Türk kadınına verilen önemin ne kadar büyük olduğunu tüm tarihî geçmişimizden biliriz. Biliriz ki cephede kadın vardır, biliriz ki evde kadın vardır, biliriz ki sahada kadın vardır, biliriz ki siyasette kadın vardır, biliriz ki ticaretle kadınlar vardır ve biliriz ki akademik dünyada da kadınlar vardır. Ancak, o günden bugüne siyasette kadınının temsiline arzu ettiğimiz, istediğimiz seviyede olmadığını görüyoruz ve bu anlamda da ben bir kadın milletvekili olarak, Milliyetçi Hareket Partisinin bir milletvekili olarak tüm kadın arkadaşlarımızı özellikle yaklaşımda olan seçimden dolayı siyasete katılım noktasında hem teşvik ediyorum hem de bize de düşen bir şey varsa yapmaya hazır olduğumuzu belirtmek istiyorum.

Türk kadını demokrasi ve cumhuriyetin güvencesidir. Kadınlar güçlenirse cennet vatanımız güçlenecektir. Liderimiz Devlet Bahçeli Bey'in de dediği gibi, kadın annedir, kadın eştir, kadın yuvadır, kadın insandır, ailenin temel direğidir, toplumun aynası, geleceğimizin ümit ateşidir. Kadın elinin değdiği yerde, kadının olduğu her zeminde farkındalık vardır, sağduyu vardır ve sabır hâkimdir.

Bu vesileyle, tüm kadın milletvekili arkadaşlarımızın da 5 Aralık Dünya Kadınlar Günü'nü kutluyorum.

Buradan, yine, engelli kardeşlerimizin 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'nü kutluyorum.

Her birinizi saygılarımla selamlıyorum.

IPA III fonlarının hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum, sağ olun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Hışyar Özsoy.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün, Katılım Öncesi Fonlara Dair Mali Çerçeve Anlaşması'nı tartışmak üzere burada toplanmış bulunuyoruz, yalnız ortada şöyle bir durum var. Şimdi, Türkiye'ye yapısal reformlar karşılığında verilen bu bütçenin ismi, İngilizce ifadeyle "The Instrument for Pre-accession Assistance" Yani bir ülke, Avrupa Birliğine girme niyeti olan bir ülke formel olarak Avrupa Birliğine giriş sürecinde birtakım siyasi, hukuki, ekonomik, idari reformlar yapıyor ve bunun karşılığında Avrupa da onlara finansal destek sunuyor, asıl mesele bu. Fakat bu IPA fonlarının 2017-2018'den sonra -özellikle Türkiye'deki demokrasi, insan hakları standartlarının gerilemesi yüzünden- bir kısmı kesintiye uğradı ama hâlâ Türkiye'de çok önemli bir finansal kalem olarak birçok projeyi destekliyoruz.

Şimdi, bunu biz Dışişleri Komisyonunda da konuştuk; demokrasi, hukuk ve insan hakları alanıyla da ilgili olarak birçok noktada projelerin yapıldığını görüyoruz. Çok önemli kalemler var burada; ceza infaz kurumlarıyla ilgili, hâkim ve savcı adaylarının eğitilmesiyle ilgili, Emniyet sistemindeki sivil denetimle ilgili, temel eğitim kurumlarında demokrasi kültürünün güçlendirilmesi gibi. Yani isimleri gerçekten güzel olan dünya kadar proje var. Yalnız, ortada şöyle bir durum var kıymetli arkadaşlar: Bu IPA fonlarını alıp kullandıkça -niyet edilen o demokratik standartlar yerine- Türkiye'de işleyen demokrasi kurumu, hukuk kurumu neredeyse kalmamış durumda yani ne kadar çok Avrupa'dan IPA desteği alıyorsunuz o kadar çok Avrupa'nın temel değerlerinden uzaklaşıyorsunuz.

Bakın, size birkaç örnek vereyim. Şimdi, Türkiye ile Avrupa Birliği arasında müzakerelerde 3 temel alan var: Birincisi, Türkiye'nin Avrupa Birliğine tam üyeliğine yönelik katılım süreci; 2018 yılından itibaren donmuş durumda, ortada katılıma dair zerre kadar bir ilerleme söz konusu değil. İkincisi, gümrük birliğinin güncellenmesi. Biliyorsunuz, mevcut durumda tarım ve yerel yönetimlere dair, o alanlara dair gümrük birliği söz konusu değil; bunun güncellenmesi talepleri söz konusu ama Türkiye'deki genel, siyasal, toplumsal istikrarsızlık yüzünden o süreç de tıkanmış durumda.

Üçüncü olarak, önemli maddelerden bir tanesi de vize serbestiyeti. Hatırlayacak olursanız, Hükûmetteki parti Adalet ve Kalkınma Partisinin 2015 yılındaki en büyük seçim vaatlerinden biriydi, seçim olacak ve herkes Avrupa Birliği ülkelerine serbest gidecekti, vize serbestisi olacaktı öğrenciler için, işverenler için vesaire. Şimdi geldiğimiz noktada, bırakın vize serbestiyetini şu an neredeyse bütün Avrupa ülkeleri Schengen vizesi konusunda Türkiye'ye örtük ambargo uyguluyor. Eminim, buradaki vekillerin neredeyse hepsine talepler geliyordur aile birleşimleri için, öğrenciler için, işverenler için, Avrupa'da çalışan işçiler için; yani işimizi gücümüzü bırakmışız, partilerin dış ilişkiler alanında çalışan insanlar olarak vize kurumlarına dönmüşüz biz gerçekten, vize konusunda vatandaşlara yardımcı olmaya çalışıyoruz, Türkiye'de âdetendir ya araya insan koyarak, adam koyarak vize aldirmaya filan çalışıyoruz; böyle bir durumdayız. Demek istediğim, ne Avrupa Birliğine katılım konusunda ne gümrük birliği konusunda ne de vize serbestiyeti konusunda herhangi bir ilerleme söz konusu değil; ilerlemeyi bırakın, sürekli bir gerileme söz konusu. Avrupa Komisyonunun da Avrupa Parlamentosunun da Türkiye'nin demokrasisine, hukukuna dair yayımladığı bütün raporları da yok hükümünde sayan bir Dışişleri Bakanlığı var çünkü hoşlarına gitmeyen ne rapor çıkmışsa "Bu yanlıdır, bu taraflıdır ve biz bu raporu reddediyoruz." diyorlar. Şimdi, bir taraftan Komisyonun, Parlamentonun raporlarını reddedip diğer taraftan da IPA fonlarıyla sözüm ona onların kaygılarına denk düşecek projeler üretiyoruz. Yani bunu samimiyetle söylüyorum, bu IPA fonlarının dağıtımına baktım; ben Avrupa Birliği yetkililerinin yerinde olsam amacına uygun kullanılmayan tek bir kuruşu vermem. Mesela diyor ki: "Ben bu parayı size veriyorum, adalet kurumunu reforme edin. Hâkimleriniz adil olsun." Mesela diyor ki: "Ben size bu parayı veriyorum, Anayasa kararlarının uygulanmasını sağlayın." Bunun için proje yapıyor, para veriliyor Türkiye'ye fakat yerel bir hâkim bile, yani birinci derece bir mahkemeden bir hâkim bile en üst bağlayıcı mahkeme olan Anayasa Mahkemesi kararlarını takmayabiliyor, arkasında da maşallah dağ gibi Hükûmetin siyasi iradesini bulabiliyor hatta kimileri hızını alamayıp "Biz Anayasa Mahkemesini de kapatalım." diyebiliyorlar yani aslında anayasal rejime karşı suçtur Anayasa Mahkemesini kapatmak.

Şimdi, kıymetli arkadaşlar, şuraya kadar biraz Avrupa Birliğiyle ilgili konuştum. Ben, konuyu, buradan, biraz Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyinin ortaklaştığı bir alana taşımak istiyorum, o alan da şudur: Tabii, Türkiye'nin Avrupa Birliğiyle ilişkileri sadece demokrasi, hukuk ve insan hakları değil; ekonomik alanda, tarımsal kalkınma alanında, göçmen, güvenlik, istihbarat, gibi dünya kadar alanda iş birliği yapıyor ama Avrupa Birliği ile Avrupa Konseyinin ortaklaştığı bir alan var, o da demokrasi, hukuk ve insan hakları. Şimdi, Avrupa Konseyi, temelde iktisadi, daha sonra idari, siyasi bir hüviyet kazanmış Avrupa Birliğinden farklı olarak demokrasi, hukuk ve insan hakları konusunda çalışan bir kurum. Türkiye de sürekli olarak bu Konseyin kurucu üyelerinden biri olmakla övünen bir ülke fakat son altı yedi yılda Türkiye'nin demokrasi, hukuk ve insan hakları karnesi yüzünden neredeyse Konseyden atılma noktası gelmiş, birazdan detaylarını paylaşacağım.

Şimdi, kıymetli arkadaşlar, Avrupa Konseyi'nin değişik organları var. Bu organlardan bir tanesi "Committee For The Prevention Of Torture" dedikleri CPT -herkes artık CPT ismini biliyor- Türkiye'deki cezaevlerindeki durumları inceler, rapor eder ve hükûmete "Bunu düzeltin." der. Geçen gün Dışişleri Bakanına Bütçe Komisyonunda sordum, bana cevap göndermiş; gerçekten sorduğum soruya cevabın dışında her şeyi söylemiş orada. Türkiye 2016, 2018 ve 2021 yılındaki CPT raporlarını ne açıklıyor ne uyguluyor; içinde ne olduğunu da bilmiyoruz. Merakla soruyoruz ama belli ki orada bayağı istenmeyen durum söz konusu herhâlde yoksa cesaretleri varsa getirirler orta yere koyarlar, ne olduğunu hepimiz birlikte görürüz.

Venedik Komisyonunun -ben yedi yıldır Avrupa Konseyi'nin çalışmalarına katılıyorum- üzerinde en fazla bilgi, rapor ürettiği ülke Türkiye'dir, hemen hemen her sene bir iki tane temel yasalara dair muhakkak gelir rapor hazırlar. En son dezenformasyon yasasıyla ilgili yaptı, biliyorsunuz. Daha önce terörün finansmanı konusunda yapmıştı, yerel yönetimler konusunda yaptı, yaptı da yaptı. Venedik Komisyonu, yasama süreçlerinin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi değerleriyle uyumlu olması için takip eden, destekleyici bir organ ama CPT kararları uygulanmadığı gibi Venedik Komisyonu hiç sayılmıyor zaten.

Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi, Türkiye'deki yerel yönetimlerin durumuna dair her yıl rapor yayınlıyor. Geçen sene, sadece HDP belediyeleri değil, genel olarak Türkiye'de yerel yönetimin artık neredeyse kalmadığına dair raporlar yayınladılar. Avrupa Konseyinin başka bir organı Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi, bizim de üyesi olduğumuz Meclisin -merhaba, Başkan da geldi, Avrupa Konseyi Parlamentosu Türkiye Delegasyonu Başkanı Sayın Ahmet Yıldız- yakın zamanda izleme raporu çıktı. İzleme raporunun sonucu şu: 2017 Nisan ayında Türkiye izleme sürecine dâhil edilmişti ama 2017'den 2022'ye kadar demokrasi, hukuk ve insan hakları konusunda herhangi bir ilerleme, pozitif adım olmamış yani temel olarak söylüyorum, özetle.

İnsan Hakları Yüksek Komiserinin son yedi yılda Türkiye'ye dair çıkardığı sayısız rapor var, açıklama var; en son olarak oraya geleceğim kıymetli arkadaşlar. On dakikamda da Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarını önünüze getirmek istiyorum, Kıymetli Grup Başkan Vekilimiz de onaylıyor bu durumu. Önemli arkadaşlar bu Avrupa İnsan Hakları Mahkemesini kararları; evet, iktidar şu anda çok umursamayabilir ama çok önemlidir. Bakın, niye önemli? Sondan başlayayım, 8 Kasım tarihinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, şu an hâlâ cezaevinde bulunan kıymetli Eş Başkanımız Figen Yüksekdağ'ın da aralarında bulunduğu 13 milletvekili hakkında bir karar açıkladı. Bu kararı 7 kişilik bir jüri verdi. Bu jürinin içinden bir yargıç karşı oy kullandı. Sizce kim olabilir bu? Saadet Hanım, Saadet Yüksel; her şeye karşı oy kullanıyor. Ama bu da gerçekten biraz sıkıntılı bir durum yani şahsileştirmek istemiyorum ama kendisi açısından da sıkıntılı bir durum. Daha önceki kararlarda da benzer bir duruma düşmüştü. Hukuk gözünden değil, Hükûmet gözünden meseleye bakıyor. Aksi hâlde, mesela 16 yargıcın verdiği kararda niye bir tek siz karşı oy kullanırsınız ki yani? Ya hukuk müktesebatları çok farklı, arka planları çok farklı ya da "Ben orada hukuku değil, evrensel değerli değil, Hükûmetimin bana 'Hukuk budur.' dediği şeyleri savunurum." diyor. Neyse... Karar almışlar 6'ya karşı 1. Kararda şunlar var: "Bir: 2016 yılında bu insanların tutuklanması bir hak ihlalidir, hukuksuz yere tutuklandılar." diyor. "İki: Hukuksuz yere tutuklananların hukuksuz yere tutuklulukları uzatıldı çünkü beş altı yıl tutuklu kalanlar oldu." diyor, bu iki. "Seçme ve seçilme haklarından mahrum bırakıldılar." diyor. Belki de en önemlisi, son üç yıl içerisinde Türkiye hakkında 3'üncü kez 18'inci madde ihlali verdiler. 18'inci madde ihlali şu demektir arkadaşlar... Avrupa Konseyi tarihinde yoktur, Türkiye tarihe geçmiştir, üç yılda 3 defa tarihe geçmiştir. Şunu diyor 18'inci madde: "Türkiye'de hukuk yoktur. Bu insanların hepsi, HDP'li milletvekillerinin hepsi siyasi saiklerle, siyasal çoğulculuğu boğmak ve siyaseti sınırlamak için tutuklandılar, yargılandılar, cezaevlerine atıldılar." Kim bu insanlar? Birkaç örnek vereyim; Figen Yüksekdağ, hâlâ cezaevinde, kıymetli İdris Baluken -bazılarınız hatırlıyorsunuz,

Grup Başkan Vekilimizdi, şurada oturuyordu, kendisi tıp doktoru- İki gün önce kendisini ben Sincan Cezaevinde ziyaret ettim altı yıldır orada. Bu arada, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Figen Yüksekdağ ve İdris Baluken için derhâl tahliye ve beraat istemiş. Besime Konca Vekilimiz bir dönem cezaevinde yattı, şu an yurt dışında yaşamak zorunda. Abdullah Zeydan Milletvekilimiz beş yıl cezaevinde yattı, çıktı. Nihat Akdoğan Milletvekilimiz, yine, Selma Irmak cezaevinde yattı uzun süre, çıktı, yurt dışına çıkmak zorunda kaldı. Ferhat Encü uzun dönem cezaevinde yattı. Gülser Yıldırım daha yeni tahliye oldu iki ay önce. Nursel Aydoğan, Çağlar Demirel'i beş yıl hapis yatırdınız. Burcu Çelik, Ayhan Bilgen, Leyla Birlik vesaire vesaire; 13 milletvekili.

Şimdi, kıymetli arkadaşlar, bu Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin tekil yargıç kararları da değil, bunlar jüri kararlarıdır. Şimdi, bu karardan önce ne olmuştu? Geçen sene 40 HDP milletvekilinin dokunulmazlığının hukuksuz bir şekilde kaldırıldığına mahkeme hükmetmişti, onun için de tazminatlar ödendi 40 milletvekiline. Orada 18'inci madde ihlali yoktu ama ondan önce Selahattin Demirtaş'ın iki kararında yine 18'inci madde ihlali söz konusuydu Büyük Dairenin verdiği kararda.

Şimdi, kıymetli arkadaşlar, bunu biraz detaylı anlatmak istedim. Bu, şu demektir: 2016 yılından itibaren HDP'ye yönelik olarak ürettiğiniz bütün argümanların hukukla uzaktan yakından bir alakası yoktur, tescillenen budur. Şu an devam eden Kobani davasında benzer argümanlar, benzer suçlamalar söz konusu.

Yine, HDP'nin kapatılma davasında, zaten bu davalarda yani bu bahsettiğim milletvekillerinin, Selahattin Demirtaş'ın davalarında ifade ettiğiniz bütün o argümanların hepsini Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içeriğine girerek a'dan z'ye kadar değerlendirmiş ve nihayetinde şunu demiştir aslında anlamak isteyen, bir parça akli, basireti kalana: "Altı yedi yıldır kan kusturduğunuz, yargı eliyle bitirmeye, yok etmeye çalıştığınız HDP'ye yönelik bütün tasarruflarınız siyasettir ve buna bir nokta koyun." Tabii, Türkiye buna uyar mı uymaz mı; bu, ayrı bir tartışmanın konusudur. Şu ana kadar bizim görebildiğimiz kadarıyla, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarını uygulayabilecek bir siyasi iradeye ve cesarete de sahip değildir. Cumhurbaşkanı defalarca söyledi, aslında ilginç bir şey söyledi Selahattin Demirtaş'la ilgili ilk karar çıktığı zaman, hatırlayacak olursanız Hükûmetin resmî argümanı şuydu: "Efendim, tamam, karar çıktı ama bu karar daha nihai bir karar değil çünkü biz bu karara itiraz edeceğiz." Ettiler; iki yıl sürdü itiraz süreci. İki yıldan sonra çok daha güçlü bir karar çıktı, bu defa 18'inci madde ihlali de veren bir karar çıktı; karar kesinleşti, Büyük Daire kararı olarak çıktı. Kararı uygulamak gibi bir niyetleri yok ya, efendim, bu defa da topu taca atıyorlar: "Efendim, başkaları da başka kararlar uygulamıyorlar." Şu an argüman bu, argüman değişti. Ya, kıymetli arkadaşlar, Avrupa Birliği ya da Avrupa Konseyi istiyor diye değil, şu ülkenin demokratik standartlarını, hukuk standartlarını, insan hakları standartlarını sizin düşünmeniz lazım ya. Bakın, bağımsız yargı olduğu zaman HDP çok rahat aklanabiliyor; biraz zaman aldı, beş yıl aldı, altı yıl aldı. İnanın bize, ne paralar verdiler. Bakın, biz en azından Türkiye'den avukat tuttuk, Almanya'dan özel avukatlar tuttular ya Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde Türkiye'yi savunsun diye, paralar verdiler dünya kadar ama argümanınız olmadığı zaman, isterseniz dünyanın en iyi hukuk takımını götürün ortaya koyun -çünkü ortada bariz olan bir hukuksuzluk durumu söz konusu- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin tescillediği durum budur.

Şimdi, kıymetli arkadaşlar, Türkiye bir yol ayrımında, bir yol ayrımına gelmiş durumda. Siyaseten söylüyorum bunu, önümüzdeki birkaç ay içerisinde Türkiye'nin belki en önemli seçimlerinden birini yapacağız, ya ibreyi demokrasiye, hukuka, insan haklarına, özgürlüklere, adalete ve toplumsal refaha doğru kıracağız –ya bunu yapacağız- veyahut da Türkiye tam anlamıyla hukukun rafa kalktığı, kırıntılarının bile olmadığı, insan haklarının esamesinin okunmadığı bir ülkeye dönüşecek. Avrupa Birliği, Avrupa Konseyi Türkiye'yi kurtaracak olan bu tür dışsal kurumlar değildir, biz bunun farkındayız, bunların güçlerini de abartmamak lazım ama bizim bu Hükûmete de bu muhalefete de temel olarak söylediğimiz şudur: Eğer siz kendi toplumunuza demokrasi, hukuk, insan hakları tesis etmek istiyorsanız bu tür kurumların Türkiye'ye katabileceği bilgileri ve deneyimleri söz konusu.

Şimdi, ben burada Sayın Ahmet Yıldız'a -Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisinde Türk Delegasyonu Başkanı- sormak istiyorum: Sayın Başkan, bunu gerçekten soruyorum yani eğer Türkiye, Avrupa Konseyine üye olmak istemiyorsa bunun kararını vermek zorunda çünkü kimse Türkiye'yi orada zorla tutmuyor, değil mi?

AHMET YILDIZ (Denizli) – Hiç öyle bir hâlimiz var mı?

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Sizin yok ama eğer gerçekten de orada kalınacaksa orada kalmanın da kimi kuralları, kaideleri söz konusu yani orada "Biz AİHM kararını takmayız, biz Büyük Daireyi takmayız." "E, o zaman burada ne işiniz var?" diye soruyorlar insana. Dolayısıyla, zaten Rusya'nın Konseyden çıkarılmasından sonra şu an Türkiye topun ağzında, 1'inci sırada bu hak ihlalleri vesaire konusunda. Umalım, dileyelim bu vesileler...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Özsoy, süreniz tamamlandı.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Tamam.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Umalım, dileyelim...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Başkanım, uluslararasıda olur bir dakika ya.

BAŞKAN – Efendim, hiç kimseye vermedim, Sayın Özsoy'a pozitif ayrımcılık yapamam.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Tamam, teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Sibel Özdemir. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Komisyonu arasında Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı yani IPA III çerçevesinde yapılacak mali yardımların uygulanmasına yönelik bu ortaklık anlaşmasına dair kanun teklifinde ben de grubumuz adına söz

aldım. Tüm Genel Kurulu ben de saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz bu anlaşma, resmî aday ülkesi olduğumuz Avrupa Birliğinden, üyeliğe hazırlık anlamında, alacağımız mali yardımların bir nevi yenilenmesi anlaşması. Şöyle ki: Kanun teklifini benim de üyesi olduğum Avrupa Birliği Uyum Komisyonunda tali Komisyon olarak görüşerek, bizler, oy birliğiyle genel uygunluk raporumuzu esas Komisyon olan Dışişleri Komisyonuna gönderdik. Tali Komisyon olarak Avrupa Birliği Uyum Komisyonunun toplanıp görüşümüzü esas Komisyonla gönderme sürecini ben oldukça olumlu buluyorum. Avrupa Birliği Uyum Komisyonu olarak Komisyonumuzda çoğunlukla bildiğiniz üzere -burada milletvekili arkadaşlarımız da var- heyetler arası görüşmeler yapıyoruz, resmî kabullerimiz oluyor, Karma Parlamento Komisyonu olarak toplanıyoruz. Fakat Komisyonumuzun en önemli görevlerinden biri de resmî aday ülkesi olduğumuz Avrupa Birliğiyle yasal mevzuatımızı uyumlaştırma noktasında kanun tekliflerinin Meclis Genel Kuruluna sevk edilmeden önce mutlaka Avrupa Birliği mevzuatına uygunluğunun olup olmadığı konusunda bir görüş ortaya koyması gerekmektedir. Dolayısıyla tali Komisyon olarak Parlamento'ya sunulan birçok yasal mevzuatta görüş bildirmemiz gerekiyor çünkü İç Tüzük'te Komisyonumuza böyle bir görev verilmiş. Bu anlamda, maalesef, bugüne kadar Komisyonumuzun bu görevini yapmasının koşullarını tam olarak sağlayamadık. Bizler, Avrupa Birliği Uyum Komisyonu üyeleri olarak -burada milletvekili arkadaşlarımız var- sadece üyesi olduğumuz Komisyon toplantısı değil özellikle yasa tekliflerinde, Avrupa Birliği mevzuatı, Avrupa Birliği raporlarındaki tespitler, uyarılar bağlamında da ilgili komisyonlara katılıp katkı sunmaya çalışıyoruz. Ancak, değerli milletvekilleri, asıl İç Tüzük'te verilen görev gereği Avrupa Birliği Uyum Komisyonu olarak toplanıp her yasal mevzuatta görüş bildirmemiz gerekiyor. Şimdi, bu toplantılar doğal olarak yapılamayınca Avrupa Birliği mevzuatıyla uyumsuz yasaların yapılmasına neden olunuyor. İşte, bu nedenle, Avrupa Birliği mevzuatına uyum noktasında, maalesef, bizi geriye götüren, Avrupa Birliğinden uzaklaştıran yasal düzenlemelerin Meclis Genel Kurulundan geçtiğine, işte, Avrupa Birliği raporlarına da yansıdığına şahitlik ediyoruz. Örnek verecek olursak, burada hep beraber kabul ettiğimiz Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'ndaki uyumsuzluklar, en çok da çevreyle ilgili yapılan yasal düzenlemelerdeki uyumsuzluklar. En son burada birlikte kabul ettiğimiz dezenformasyon yasasıyla ifade ve basın özgürlüklerinde Avrupa Birliği hukuksal mevzuatına uyumsuz düzenlemeler yapıldı. Bu uyumsuzluklar, bu çelişkiler her yıl yayınlanan Avrupa Birliği Türkiye raporlarına da doğal olarak doğrudan yansıdı. Biz Mecliste ilgili komisyonlarda gerekli çalışmaları yapmadığımız için tüm bu uyumsuzluklar Avrupa Birliği raporlarına, uluslararası raporlara da yansımış oldu. Bu anlamda, ben, komisyon üyesi olarak uyarımı yapmak istiyorum: Kanun tekliflerinin Avrupa Birliği Uyum Komisyonunda görüşülmesini çok önemsiyorum, değerli buluyorum ve bu duyarlılığımı geç de olsa Genel Kurulun bilgisine sunmak istiyorum.

Şimdi, değerli milletvekilleri, benden önceki hatipler de iletti, Avrupa Birliği tarafından aday, potansiyel aday ülkelere yani üyeliğe hazırlık sürecinde olan ülkelere üyeliğe yönelik yapacakları siyasi, kurumsal, sosyal, ekonomik reformlara destek vermek, birlik yasal mevzuatına uyum sağlamak amacıyla katılım öncesi fonlar yani mali yardımlar sağlanmakta. Katılım öncesi mali yardımlar, IPA dediğimiz fonlar; bunun yanında, hepimizin bildiği, bizim ülkemizin de katıldığı Erasmus, Ufuk 2020 gençlik araştırma geliştirme programları var, sınır ötesi iş birliği programları var.

Bütün bunlarla birlikte Avrupa Birliğinin 3 temel yardım, fon desteğinden bir tanesi de bugün görüştüğümüz IPA fonları, mali yardımlar. Türkiye olarak biz de bu fonlardan 2002 yılından itibaren yararlanıyoruz. Katılım öncesi mali destek programıydı 2002'de, daha sonra IPA dönemlerine geçildi. 2007-2013 IPA I Dönemi 23'üncü Dönemde Mecliste kabul ediliyor, 2014-2020 IPA II Dönemi 24'üncü Dönemde kabul ediliyor ve bugün de 2021-2027 dönemi IPA III fonları bizim dönemimizde, bugün onaylanacak ve yürürlüğe girecek.

Baktığımız zaman, ülkemiz, hazırlık sürecindeki ülkelere verilen bu fonlardan IPA I Dönemi'nde en fazla yani yüzde 48 oranında, IPA II Dönemi'nde en fazla yani yüzde 25 oranında pay alan ülke konumunda. 2002'de ilk katılım desteğinin verildiği dönemde de yaklaşık 1,5 milyar euro destek aldığımız görülüyor. İşte, bu dönemde yani IPA I Dönemi'nde 11,5 milyar euronun neredeyse 5 milyar eurosunu ülkemiz almış, IPA II Dönemi'nde 11,7, neredeyse 12 milyar euronun 3,2 milyar eurosunu ülkemiz almış. Bu dönem, bugün bizim kabul edeceğimiz destek programında da yaklaşık 14,5 milyarlık bir fon aday ve potansiyel aday ülkelere tahsis edilecek. Şimdi, baktığımız zaman, bizim ülkemiz 2002 yılından bugüne kadar neredeyse 10 milyar euroya yakın fon almış ve 900 projeye katılmış. Bu verileri şunun için veriyorum: Şimdi, 2005'ten itibaren baktığımız zaman -2005 önemli bir tarih, ülkemizin Avrupa Birliğiyle müzakereye başladığı tarih yani fasılları, mevzuatı uyumlaştırmaya başladığımız tarih- o dönemden bu döneme en fazla fon alan ülke olmamıza rağmen en ciddi geriye gidişleri yaşayan aday ülkeyiz. Bunu tartışmamız gerekiyor.

Bakın, 2006 raporlarında yani fonları almaya başladığımız ilk dönemde ülkemizden "ilerleyen, uyum sağlayan ülke" olarak bahsedilirken bugün "gerileme, kopuş noktasında" diye böyle bir değerlendirme yapılıyor. İşte, o zaman "aday ülke" konumundayken şimdi "stratejik ülke" konumuna indirgendik. E, ilerleme kaydetmek bir kenara -işte, Değerli Özsoy Hocamız da iletti- Avrupa Konseyinin tekrar denetim sürecine giren... Yani denetimden çıkmış bir ülkeydik, bugün tekrar denetime giren, hatta ihraç tartışmalarının yapıldığı bir ülke konumuna geldik. Ve yine aynı dönemde -bakın, bu iktidar dönemindeydi, 2005 sonrası- temel haklar, özgürlüklerde ilerleme kaydederken bugün en ciddi gerileme kaydettiğimiz alanlar bu alanlar. Doğal olarak Avrupa Birliği yardımlarından en çok yararlanan ama AB üyelik sürecinde de en ciddi geriye gidişler ve eleştiriler yaşayan ülke olarak ben bu tezatlığı da belirtmek istedim. Elbette, bu süreçte Avrupa Birliğinin de tabii, samimi olmayan ya da malum AB üyesi ülkelerin ön yargıları olabilir; adil, objektif olmayan politika olabilir; bunları bir kenara koyabiliriz ama biz bu iktidar döneminde, neredeyse altmış yıllık Avrupa Birliği üyelik sürecimizin yirmi yılını tek başına yöneten bu iktidar döneminde ülkemizin üyelik kriterlerinde ve kazanımlarımızdaki geriye gidişleri de sorgulamak zorundayız.

Bugün görüştüğümüz bu anlaşmayla ülkemizi AB üyelik sürecine hazırlayacak IPA III Dönemi fonlarının da etkin ve verimli kullanılıp kullanılmayacağını da biz burada sorgulamak ve tartışmak zorundayız çünkü Meclis olarak oy birliğiyle Avrupa Birliğine üyelik sürecimizin gerçekten somut bir aşama kaydetmesi için vereceğimiz bu yetkinin yani bugün onaylayacağımız Avrupa Birliğine Mali Yardımlar Anlaşması'nın Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin getirdiği kişisel gelgitlerle heba edilmesi konusunda da çok ciddi endişeler taşımaktayız. (CHP sıralarından alkışlar) Bu sistemin bu yapısal sorunu konusundaki kaygılarımızı bizler burada sizlerle paylaşmak durumundayız.

Öncelikle şunu da vurgulamak istiyorum çünkü bu görüşmekte olduğumuz Mali Yardımlar Çerçeve Anlaşması bu fonların şeffaf ve denetlenebilir süreçler sonucunda kullanılıp kullanılmaması, ilgili fonların ilgili yerlere harcanıp harcanmadığı konusunu da ciddi şekilde önemsiyoruz. Anlaşmayla zaten çok ciddi bir çerçeve çiziliyor, çok detaylı olarak denetleme mekanizmaları ortaya konulmuş. Bu anlamda, sözleşme metninde açıkça belirlenmiş olan kurumsal şeffaflıkların ve hesap

verilebilirliklerin de etkin yönetimini çok önemsiyoruz ve tekrar dikkatinize sunuyoruz.

Değerli milletvekilleri, şimdi, şöyle ki: Bu iktidar döneminde, Avrupa Birliği Bakanlığı dönemindeki bu kaygımızı neden belirtmek istiyorum? Bildiğiniz üzere, bu iktidar döneminin bir Avrupa Birliği Bakanlığı döneminde fonların kullanımında ciddi usulsüzlükler yapılmıştı ama şimdi bu Bakan, bu usulsüzlüklerin yapıldığı dönemdeki Bakan bir Avrupa Birliği ülkesine büyükelçi olarak atanarak mükâfatlandırıldı. Ben, bu nedenle, bu uyarımı tekrar yapmak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, diğer bir konu da fon kesintileri. IPA fonlarından en fazla yararlanıp ancak üyelik kriterlerinde en fazla geriye giden ülke olmanın yanında, biz, 2017 sonrasında fon kesintileriyle karşı karşıya kalan bir ülke olduk. Biz, evet, bu fon kesintilerine ilgili toplantılarda her zaman itiraz ettik, bunları doğru bulmadığımızı ilgili muhataplarımıza ilettik. Ancak IPA fonlarında yapılan kesintilerin AB raporlarına da yansıyan ciddi gerileme, özellikle de Kopenhag Siyasi Kriterleri, işte, temel haklar, özgürlükler, bağımsız yargı, güçler ayrılığı gibi kriterlerdeki ciddi geriye gidiş süreçleriyle ilişkisini ve etkisini de bizim tartışmamız gerekiyor; bu fonların kullanılma yetkisini verirken bu fonlardaki geriye gidişlerin de sebeplerini tartışmamız gerekiyor.

Değerli milletvekilleri, evet, söylediğim gibi, bu dönem yaklaşık 14,5 milyar euro bir bütçe fonu ayrıldı bugün onaylayacağımız anlaşmayla.

Şimdi, Avrupa Birliği her dönem öncelikli yeni alanlar belirliyor. Her mali yardım döneminde Avrupa Birliğinin -dediğim gibi- belli öncelikleri var. Şimdi, bu dönemde yani bizim bugün onaylayacağımız anlaşmada 5 tane temel alan belirliyor. Bu alanlar yani bu fonların öncelikli olarak verileceği alanlar şu şekilde: Hukukun üstünlüğü, temel haklar, iyi yönetim, müktesebat uyumu, yeşil gündem, sürdürülebilir bağlantısallık, rekabetçilik, kapsayıcı büyüme, sınır ötesi iş birliği. Şimdi, değerli milletvekilleri, baktığımız zaman bu fonların öncelikli verileceği alanlar da ülkemiz açısından en sorunlu, en çok geriye gidişlerin yaşandığı alanlar. Özellikle hukukun üstünlüğü, temel haklar, Avrupa Birliği hukuksal mevzuatına uyum, güçler ayrılığı, bağımsız kurumlar gibi alanlar, ülkemiz açısından ciddi yapısal reformları gerektiren alanlar olarak karşımıza çıkıyor. Avrupa Birliği mali yardımlarının, işte, bugün bizim onaylayacağımız bu mali yardımların, özellikle öncelikli alanların.. Ya, bırakalım, Avrupa Birliği üyelik sürecimizin ötesinde bizim öncelikli reform alanlarımız olarak karşımızda duruyor. Bunu çok önemsiyorum.

Şimdi, baktığımız zaman değerli milletvekilleri, teknik anlamda mali yardımların bu değerlendirmesini yaptıktan sonra, peki, AB, dış politika ve Avrupa Birliğiyle üyelik sürecimizdeki temel sorunlar neler, buna değinmek istiyorum. Şimdi, biz bir devlet politikası olarak 1963 yılından itibaren başladığımız bu süreçte 99 yılında önemli bir aşama kaydettik, resmî aday ülkesi olduk, sonra 2005 dönemi, bu iktidar döneminde müzakere sürecine başladık ve Avrupa Birliğine tam üyelik sürecimizde 2011 yılı, değerli milletvekilleri, özellikle de 2018 yılında Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte ciddi gerileme, kopma noktası ve hatta savrulduğumuzu gözlemliyoruz. Bu geriye gidişler de doğal olarak hepimizin bildiği Avrupa Birliği raporlarına da yansımakta. Adaylık sürecimizdeki belki de en büyük kazanımlarımız olan demokratik kurumların işleyişi, yargı sistemi, yolsuzlukla mücadele, insan hakları ve temel haklarda, güçler ayrılığı alanında, genel olarak Kopenhag Siyasi Kriterlerinde ciddi gerilemeler var.

Evet, gerçekten ciddi bir ilerleme ve uyum sürecinden bugün gerileme ve üyelikten kopuş sürecine geldiğimizi belirtmiştim ve Konseyin denetim süreci de çok önemli, bunu da tekrar dikkatinize sunmak istiyorum. Açıkçası müzakere sürecine başladığımız günden itibaren üyelik sürecimize yakınlaşmak bir kenara, uzaklaşan bir ülke olduk. Yeşil Mutabakat, dijitalleşmeyi Avrupa Birliği tartışırken, değerli milletvekilleri, biz daha Gümrük Birliği Anlaşması'nı güncelleyemiyoruz, vize muafiyeti konusunda bir ilerleme kaydedemiyoruz. Şimdi, tamamlamamız gereken 35 müzakere başlığından 16'sında biz fasıl açabildik ama biz bu fasıllarda da ciddi şekilde geriye gidiyoruz yani açtığımız fasıllarda da bir geriye gidiş var.

Evet, söylediğim gibi, 2016 sonrası Avrupa Birliği raporlarında çok ciddi eleştirilerin yapıldığı alanlar bizim dikkatle değerlendirmemiz gereken alanlar; yargı bağımsızlığı, hukukun üstünlüğü, ifade özgürlükleri, demokratik işleyen bağımsız kurumsal yapılar ve güçler ayrılığı ilkesi. Bu alanlara çok ciddi şekilde dikkat etmemiz gerekiyor ki en önemlisi de değerli milletvekilleri, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte özellikle güçler ayrılığı ve bağımsız, tarafsız, kurumsal yapılarda çok ciddi tahribatlar yaşandığına dair çok ciddi tespit ve uyarılar var Avrupa Birliği raporlarında.

Şimdi, bu yönetim sisteminin yapısal sorunları olan kurumsuzlaşma, kuralsızlaşma ve siyasallaşan liyakatsiz atamalar sonucunun somutlaştığı en temel alanlardan biri de dış politikamız oldu. Yerleşik dış politikadaki teamüllerimiz yok sayıldı, ülkemizin itibarına ciddi zararlar verildi. Dış politika alanı ve Avrupa Birliği süreçlerindeki kısa vadeli kişisel tercihler ve dış politikanın kişisel ilişkilere indirgendiğine biz sık sık şahitlik ettik. Stratejik, uzun vadeli, millî çıkarların ötesinde, bir parti iktidarını da âdeta aşan, özellikle seçim öncesi dönemlerde ortaya çıkan iç politikaya, daha da ötesi kişisel iktidarı korumaya dönük çıkışlara da hâlâ şahit oluyoruz.

İşte, dış politikadaki bu savrulma nedeniyle şimdi komşu ülkelerle ilişkilerimizin koparılmasına, sonra da bu süreçlerde herhangi bir kazanım elde edemediğimiz de ortaya konulmadan gerekçesiz yakınlaşmalara şahit oluyoruz. Şimdi, bu kişisel tercihlerle şekillenen dönemsel savrulmaların tüm maliyetleri de ülkemize ve tüm vatandaşlarımıza ödetilmektedir.

İşte, bir öz eleştiri dahi yapılmadan çöpe atılan Avrupa Birliği raporları, bu iktidar döneminde sınırlı ilerleme alanlarında da geriye gittiğimiz bir süreci ortaya koyuyor. Raporları değerlendirip bir öz eleştiri yapmak gerekirken raporları çöpe atıyoruz.

Uygulamaya geçmeyen yargı reformları... Biz bu reform paketlerini hep birlikte büyük bir mutabakatla kabul ettik ve ilgili Avrupa Birliği kurumlarına da büyük bir övünçle sunduk. İnsan hakları eylem paketleri... Peki, bu paketlerin sonuçları ne oldu değerli milletvekilleri, değerli iktidar milletvekilleri? Bunların bir değerlendirmesi yapılmıyor maalesef. Şimdi, biz bu fonları vereceğiz, onaylayacağız ve bu fonların en çok kullanılacağı kritik alanlarda mevcut iktidarın yapmış olduğu çalışmalarla ilgili bir değerlendirme yapılmamakta.

Şimdi, 23'üncü fasıl var; yargı ve temel haklar ve 24'üncü fasıl; adalet, özgürlük ve güvenlik. Bir ilerleme kaydedemediğimiz ve en çok sorun yaşadığımız, en çok eleştirildiğimiz 2 alan; bu 2 fasıl ve 2 alanda çok ciddi eleştirilerle karşı karşıyayız. İşte, 18 Mart Göç Mutabakatı; bütün ekonomik, toplumsal, güvenlik dâhil yaşadığımız en son sorunlar, bütün bu maliyetler ülkemize ve tüm vatandaşlarımıza yüklenmesine rağmen biz bu süreçten bir kazanım elde edemedik. Avrupa Birliğiyle ilişkilerde geriye gidişimizin en somut örneği, evet, işte 18 Mart Düzensiz Göçmen Mutabakatı'nın tüm maliyetlerini ülkemiz üstlenmesine rağmen biz vize serbestisinde -ki bu anlaşmanın en temel, en kritik ön koşullarından biri olan vize serbestisinde- bir

kazanım elde edemedik. Mutabakatı sağlanan 72 kriterden 6'sıyla ilgili herhangi bir süreç tamamlanamadı.

Değerli milletvekilleri, bu kadar sorumluluk, taahhüt yüklendik; vize serbestisi bir yana vatandaşlarımız vize randevusu dahi alamaz noktaya geldi bu yaz. Bunu çok ciddi değerlendirmemiz gerekiyor. Üstlendiğimiz ağır ekonomik, toplumsal maliyetlere rağmen bir kazanım elde edemedik. Avrupa Birliği'nin hiçbir sorumluluk yüklenmeden, hiçbir taahhüdünü yerine getirmeden bu yaz çıkıp mutabakatın yenilenmesi tartışmasını açması bu iktidarın bir başarısızlığı değil mi değerli milletvekilleri?

Şimdi, diğer yandan, AİHM kararlarını uygulamadık. Çok ciddi Kavala davasında bir açıklama, bir gerekçe sunamıyoruz. İmzacısı olduğumuz Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ni en çok ihlal eden ülke konumuna geldik. Evet, kurucu unsuru olduğumuz Avrupa Konseyinden ihraç süreçlerimiz tartışılıyor. Meclisin oy birliğiyle kabul ettiği Avrupa Konseyinin en kritik anlaşması olan İstanbul Sözleşmesi bir kişinin keyfi kararıyla feshedildi. Belki en fazla ilerleme kaydedeceğimiz, kazanım sağlayacağımız - sağladığımız belki de- ekonomik kriterlerde bağımsız, özerk kurumsal yapılarımız Cumhurbaşkanı tarafından siyasi, liyakatsiz atamalarla öngörülebilirlik ve şeffaflıktan uzaklaştı ve bunun en büyük ekonomik maliyetini, en büyük yükünü de ülke olarak hepimiz üstlendik.

Evet, değerli milletvekilleri, bugün, 1 Aralık 1964'te, önemli bir günde Avrupa Birliğiyle yapmış olduğumuz Ankara Ortaklık Anlaşması'nın da yıl dönümü. Elli sekiz yıllık Avrupa Birliğiyle ilişkilerimizin son yirmi yılı gibi uzun bir süreci yöneten, tek başına yöneten bu iktidardaki bu savrulmalar, bu gelgitler, gelişmeler, kişisel iktidar hırsları, tercihler ve kişisel tercihlerle kaybettığımız tüm kazanım ve yıllarımızı biz kısa vadede telafi edeceğiz.

Cumhuriyet Halk Partisi olarak bizler Avrupa Birliğiyle başlattığımız bu tam üyelik sürecinde Avrupa Birliği'nin itibarlı bir tam üyesi olarak hak ettiğimiz vizyonu ortaya koyacak ve Avrupa Birliğinde hak ettiğimiz yeri alacağız diyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

34.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Silivri 1 No.lu Kapalı Cezaevinde hükümlü bulunan Çetin Arkaş'a ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çetin Arkaş, Silivri 1 No.lu Kapalı Cezaevinde hükümlü, otuz yıl altı aydır cezaevinde; bütün hayatını orada geçirmiş. 7 Şubat 2022'de otuz yılı doldu Çetin Arkaş'ın. Avukatının başvurusu var elimde. Otuz yıllık süre zarfında çok sayıda hücre cezası almış, bu hücre cezalarının yüzde 99'u kaldırılmış yani çoğu kaldırılmış; şu anda 3 tane hücre cezası olduğu için Çetin Arkaş koşullu salıvermeden faydalanamıyor ve bu hücre cezalarının hepsinin gerekçesi de aynı, Adalet Bakanlığına veremediği dilekçelerinde -zaten gönderilmemiş dilekçeler- "Sayın Öcalan" kavramını kullandığı için. Şimdi, "Sayın Öcalan"a ilişkin, Yargıtayın sayısız kararı var beraat yönünde, bozma yönünde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yine, infaz hâkimliklerinin sayısız kararları var bunun suç teşkil etmediğine dair. Adalet Bakanlığına kanun yararına bozma başvurusunda bulunulmuş -yaklaşık bir yılı aştı zaten bu süre, sonra yine biz de başvuru yaptık- hâlâ bu konuda görüş verilmemiş. Bu, hürriyeti tahdit suçudur. Bir insana, kim olursa olsun, böyle bir zulüm yapılamaz. "Sayın Öcalan" demek suç değildir, suç olamaz. Bu konuda, dediğim gibi, Yargıtay, AYM, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararları vardır. Çetin Arkaş'ı bir an önce serbest bırakın demek istiyorum.

Teşekkürler.

IX- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Komisyonu Arasında Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA III) Çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti'ne Yapılacak Birlik Mali Yardımının Uygulanmasına İlişkin Özel Düzenlemeler Hakkında Mali Çerçeve Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4703) ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 367) (Devam)

BAŞKAN – Şahsı adına ilk söz Sayın Fikret Şahin'in.

Sayın Şahin... (CHP sıralarından alkışlar)

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Avrupa Birliği mali katılım fonlarıyla ilgili görüşmelerimizi yapıyoruz. Tabii, Avrupa Birliği üyelik sürecimiz, cumhuriyetimizden sonraki en güçlü çağdaşlaşma hamlemiz. Altmış yılı aşkın zamandan bu yana bir emek var, bir birikim var, maalesef son yıllarda izlenen yanlış politikalar nedeniyle bu altmış yıllık birikimi heba etmek üzereyiz.

Devamlı suretle ilerleme raporları... Adı "ilerleme" ama en fazla tekrarlanan kelime "gerileme" oluyor. Evet, uygulama ve politika yanlışlıkları nedeniyle Avrupa Birliği değil, âdeta bir Orta Doğu ülkesi hâline gelmiş durumdayız ve yine bu yıl da 2022 yılı raporunda herhangi bir ilerleme göremiyoruz; ne gümrük birliği güncellemesi var ne vize serbestliği var, bulunduğumuz noktada duruyoruz. Özellikle bu yaz, vizeyle ilgili sorunlar bir hayli yoğun şekilde yaşandı hatta öğrencilerimiz kendi eğitimlerini dahi bu

sebeple devam ettiremediler. Ve yine 2015 yılından bu yana yayınlanan tüm raporlarda Türkiye'nin demokrasiyle ilgili, temel haklar ve hürriyetlerle ilgili, hukukun üstünlüğü, yargının bağımsızlığı, düşünce ve ifade özgürlüğü ve basın özgürlüğüyle ilgili sorunlar devamlı surette tekrarlanıyor ve vurgulanıyor ama herhangi bir ilerleme, iyi yönde bir çaba göremiyoruz. Biraz önce ifade ettiğim üzere, raporlarda devamlı suretle gerileme yani bırakın ilerlemeyi devamlı gerilemeden bahsediliyor. Bu yılki raporda da yine demokratik gerilemenin devam ettiği ifade ediliyor. Tabii, bu, ülkemiz açısından bir hayli acı bir durum.

Yine, raporda, Avrupa Konseyi Yolsuzluğa Karşı Devletler Grubunun yani GRECO'nun vermiş olduğu tavsiyeler var. Bu tavsiyelerin hiçbirinin yerine getirilmediği tespiti var. Dolayısıyla, yolsuzluk hâlâ ülkemizin en önemli gündemi ve hâlen insanlarımızın da en fazla endişe ettiği noktalardan biri. Yine, tabii ki efendim, AKP de iktidara gelirken "Yolsuzlukla mücadele edeceğiz." dedi ama Avrupa Birliği raporlarında dahi yolsuzluğun bir hayli arttığı vurgulanıyor, herhangi bir mücadele burada görülemiyor.

Yine, izlenen yanlış politikalar sebebiyle ülkemiz âdeta bir mülteci kampına dönmüş durumda, nüfusuna oranla dünyanın en fazla göçmenini barındırır hâldeyiz, resmî istatistiklerde 4 milyona yakın ama gayriresmî olarak 5-6 milyonu aşkın mülteciyi barındırıyoruz. Yapılmış olan 18 Mart Mutabakatı'yla âdeta bir bilgisayarın geri dönüşüm kutusu gibi Türkiye, Avrupa Birliği'nin göçmenler konusunda, özellikle Suriyeli göçmenler konusunda geri dönüşüm noktası, ülkesi hâline gelmiş durumdadır. Tabii, bu, yanlış bir uygulamaydı, askıya alındı ama şu anda geldiğimiz nokta itibarıyla Türkiye lehine güncellenmesi gereken bir noktadayız, bu noktada da hâlen bekliyoruz.

Yine, Avrupa Birliği-Türkiye arasındaki diğer bir sorun da özellikle Kıbrıs ve Doğu Akdeniz konuları. Tabii, hem Türkiye'nin hem Kıbrıs'taki Türk vatandaşlarımızın haklı talepleri var, bunların Avrupa Birliği'ne kabul ettirilmesi gerekir. Ama bunda da yeteri kadar bir ilerleme sağladık mı dersiniz bunda da yeteri kadar bir ilerleme sağlayamıyoruz. Buradaki en önemli noktanın da şu olduğunu tespit etmek istiyorum: Özellikle Genel Başkanımızın ifadesi üzerine dış politika millî olmalıdır. AK PARTİ'nin dış politikası olamaz, Türkiye'nin dış politikası olmak durumundadır. Burada da Kıbrıs gibi, Doğu Akdeniz gibi, Yunanistan gibi diğer noktalardaki dış politikayla ilgili önemli sorunlarda mutlaka bu sorunların çözüm noktasında muhalefet partisini, özellikle de ana muhalefet partisini ortaklaştırmanız gerekiyor. AK PARTİ iktidarının en büyük eksiği burasıdır. Dış politikada savunmayla ilgili noktalarda, ulusal güvenlikle ilgili noktalarda kesinlikle ortaklaşmıyor; âdeta AK PARTİ, bir tek parti hükûmeti şeklinde devam ediyor bu uygulamalarına. Eğer bu yapılmış olsaydı, dış politika konusunda ana muhalefet partisini bilgilendirilmiş, onun da onayı alınmış olsaydı, bu, dünyada daha güçlü ve haklı olduğumuzun en önemli ispatı olurdu. Bundan dolayı da işte Avrupa Birliği'ne bu haklılığımızı kabul ettiremiyoruz.

Efendim, tabii, şimdi, IPA yani katılım öncesi mali destek fonlarıyla, mali destek araçlarıyla ilgili asıl kanun teklifimiz. 2021 ile 2027 yılları arasındaki bir süreyi kapsıyor. Tabii, buradaki fonların kullanımında en fazla fon kullanan ülke olarak demek ki iyi projeler üretiyoruz, bu güzel bir şey fakat burada, geline bu noktada, en son gelen IPA fonlarına, sağlıkla ilgili Avrupa Birliği projesine Türkiye'nin katılmadığını görüyoruz. Oysa tüm bütçe görüşmelerinde yapılan açıklamalar da şu ki: Sağlık alanında, özellikle yerli ilaç ve tıbbi cihaz üretimi, aşı üretimi Türkiye açısından stratejik bir öneme sahip oldu. Bu konuların desteklendiği defaatle ifade edilmiş olmasına rağmen ve Avrupa Birliği'ne aday bir ülke konumunda olan Türkiye'nin birliğin sağlık programına dâhil olmaması kabul edilebilir bir nokta değil. Sağlık programı, Avrupa Birliği'nin sınır ötesi sağlık tehditlerinden korunmasını, ilaç ve tıbbi cihazlara ve krizlerle ilgili diğer ürünlere erişilebilirliğin artırılmasını hedeflemektedir. Özellikle yaşanan Covid pandemisi sonrası "Artık eski sağlık politikalarına dönmemiz mümkün değil. Covid'ten bir ders çıkarmak durumundayız ve bundan sonra da yine pandemiler devam edecek ve bu gibi sağlık problemlerine hazırlık olmak durumundayız." diye raporları vardır Dünya Sağlık Örgütü'nün; yine, Avrupa Birliği'nde Sağlık ve Gıda Güvenliği Dairesinin de bu yönde çalışmaları vardır. O nedenle Türkiye'nin bu sağlık programına mutlaka girmesi gerektiğine inanıyorum, bu çok büyük bir eksikliktir.

Tabii "Gerekçe nedir?" diye sorduğumuz zaman sebep şu: Efendim, bu programın bütçesi 5,7 milyar dolar; Türkiye için katılım payında istenilen miktar 187 milyon euro yani bütçenin yaklaşık yüzde 3,2'si kadar bir katılım payı isteniyor ve "Bu katılım payının yüksekliği sebebiyle de biz bu sağlık projesine, programına katılmadık." deniliyor. Şimdi, bir rakam vermek istiyorum, madem bu kadar ince bir hesap yapılıyorsa: Efendim, şimdi, 14 tane kamu-özel iş birliği modeliyle yapılmış olan şehir hastanesi var. 2023 yılı bütçesinde bu 14 şehir hastanesi için ödenecek olan kira ve hizmet bedeli yaklaşık 47 milyar lira; 187 milyon euro da 3,6 milyar lira yani 47 milyarın 3,5 milyarını vermiş olsaydınız biz, şimdi, Avrupa Birliği'nin bu sağlık projesine girmiş olurduk ve üyelik yolunda da güçlü bir adım atmış olurduk. Bakın, 47 milyar lirayı 14 hastaneye sadece bir yıllık ödüyüz ve inanın, toplam 5 tane patrona veriyoruz ve 3 bakanlık bütçesidir. Keşke bu 47 milyarın 3 milyarını bu kısma ayırsaydık da Avrupa Birliği'nin sağlık projesine dâhil olmuş olsaydık ve bu yönde ilerleme sağlamış olsaydık.

Yine, bu projenin en önemli adımlarından biri, kanseri önlemek üzere olan projelerdir. Buradan da ifade etmek istiyorum: Türkiye'de dünyadaki kanser görülme oranından daha fazla oranda kanser görülmektedir, bunu ben söylemiyorum. Sağlık Bakanlığı en son 2017 yılında kanser istatistiklerini yayınladı. Buradan Bakanlığa söylüyorum, artık bu raporu yayınlasın çünkü beş yıldır kanser istatistik raporu yayınlanmıyor Sağlık Bakanlığınca. Bakanlığın yayınlamış olduğu 2017 yılındaki en son kanser istatistik raporunun özet kısmında şöyle deniliyor: "Türkiye'de kanser insidansı -yani kanser görülme oranı- dünyadakinden biraz daha fazla miktarda." Şimdi daha fazla miktarda. İşte, Avrupa Birliği'nin bu sağlık programı da kanseri önlemek üzerine olan projeler üzerine de yoğunlaşmış durumda. Maalesef Türkiye bunun dışında kalmıştır ve dolayısıyla da burada çok büyük bir eksikliğimiz vardır. Eğer giderilme imkânı varsa, bakın, burada bu sağlık projelerine katılalım; hiç olmazsa, tasarruf yapacaksak, evet, şehir hastanelerine, şirketlere verdiğimiz paranın bir kısmını bu kısma ayıralım ve insanımızın sağlığı yönünde gelişme sağlayalım.

Efendim, yine, bu projede diğer bir nokta şu: İlaç ve tıbbi cihaz üretimini destekleyecek. Bizim güçlü girişimci arkadaşlarımız var; bunlar, inanın, katılım payını fazlasıyla bu bütçeden alacaklardır, ben buna güveniyorum.

Bu teklifin ülkemiz, milletimiz için hayırlı olmasını temenni ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sisteme giren, söz isteyen 6 milletvekili arkadaşımıza yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim. Sisteme yeni girişleri karşılamayacağım, sadece bu 6 arkadaşımıza söz vereceğim.

Sayın Ataş, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

35.- Kayseri Milletvekili Dursun Ataş'ın, gıda mühendislerinin istihdamına ilişkin açıklaması

DURSUN ATAŞ (Kayseri) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Gıda güvenliği günden güne önemi artan bir husustur. Gıda güvenliği için en elzem olan meslek ise gıda mühendisliğidir ancak gıda sorunlarını çözmekle görevli siyasi iradenin yokluğu, kurumların bu hususa gereken önemi vermemesi, hem kamuda hem de özel sektörde gıda mühendislerine yeterli istihdamın sağlanmaması nedeniyle toplu gıda zehirlenmeleri, obezite, sağlıksız beslenmeye bağlı hastalıklar artmıştır. Bugün binlerce gıda mühendisi ya işsiz ya da mesleklerinden farklı işlerde çalışmak zorunda kalmaktadır, iş bulanlar da asgari ücretle ya da asgari ücretin bile altında çalışmaktadır. 2020 yılından beri kamuya atanan gıda mühendisleri sayısı sadece 145'tir. Gıda güvenliği ve toplum sağlığı için gıda mühendisi istihdamı artırılmalı, sorunlarını çözecek kanuni düzenlemeler bir an önce yapılmalıdır diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Yıldırım Kaya...

36.- Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, Öğretmenler Emine Gürten Gençler ve Anıl Gençler'e ilişkin açıklaması

YILDIRIM KAYA (Ankara) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Anıl Gençler, Muş Bulanık ilçesi Adıvar İmam-Hatip Ortaokulu bilişim öğretmeni, Varto Yatılı Bölge Ortaokuluna sürgün edilmiş. Eşi Emine Gürten Gençler, Bulanık Yoncalı Mehmet Akif Ersoy Ortaokulunda İngilizce öğretmeni. Bu öğretmenler Muş'a İzmir'den gelmişler fakat sendikal faaliyetlerinden dolayı eş olan bu 2 öğretmen birbirinden ayrılmış ve şu anda Muş Valisinin bu ayrılığa bir son vermesini talep ediyorum. Muş Varto'daki çocuklar da... Özellikle Yatılı Bölge Ortaokuluna sürgün edilmesi... 78 kilometre mesafedeki Emine ile Anıl'ı birbirinden ayırmayalım, onları birleştirelim diyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın İlhan...

37.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, AKP'li siyasetçilere ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) – Teşekkür ederim Başkanım.

Hükümet son zamanlarda kişiye özgü ekonomi modelindeki aksamaları sadece stokçulara ve krizi fırsata çeviren simsarlara bağlamaktadır. Birincisi, ekonomi sadece gıda fiyatları üzerinden ilerlemez. İkincisi de ülkemizde durdurulamayan enerji, ham madde fiyatları, döviz kuru ve diğer girdi maliyetleri gibi enflasyonu tetikleyen temel faktörleri bir yana bırakıp vatandaşlarımıza karşı sürekli "Stokçuları ve fırsatçıları takip ediyoruz." havası oluşturmak, inanın, Hükümet için bir günü bile kurtarmamaktadır. AKP'li siyasetçileri anlamsız bir kibir ve tuhaf bir jakobenlik kaplamıştır. Keşke biraz çarşığı, pazarı, esnafı gezseniz de fiyat istikrarsızlığının ve ekonomik çöküşün vatandaşlarımızda bıraktığı naçar durumu görseniz. Sizleri yıllardır yanlarında göremeyen Kırşehirlili hemşehrilerim benden bu konuşmayı özellikle yapmamı rica ettiler ki sizlerin vurdumduymazlığınızın toplumca farkında olduğunuzu anlaşılsın diye.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Gürer...

38.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, aile hekimleri ve aile hekimliği çalışanlarına ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

2005 yılında başlatılan aile hekimliği sürecinde hemşire ve hekimler kamu dışı çalışan olarak istihdam edildi. Esasen, birinci basamak sağlık hizmeti kamu gücüyle sunulmalı ve tüm aile hekimliği çalışanları kamu çalışanı kadrosuna alınmalıdır. Aile hekimleri, kamudaki meslektaşlarıyla aynı görev ve sorumlulukları yerine getirmesine, mevzuatta diğer kamu çalışanı olarak kabul edilmelerine ve sözleşme sorumlulukları tümüyle aynı olmasına rağmen aynı işi yapan meslektaşlarından daha düşük maaş almaktadır; yer değiştirme hakları kısıtlıdır; emeklilik ve kıdem tazminatı hakları kesintiye uğramaktadır; işsizlik maaşı kesintisi yapılmasına rağmen bu haktan faydalanamamaktadır. Aile hekimleri ve çalışanları Cumhurbaşkanlığı açıklamalarında yine unutulmuştur. Bu haksızlık giderilmelidir, kamu kadroları verilmelidir, on-on yedi yıl aralığında çalışan hekimler bir an önce kamu kadrosuna alınarak mağduriyetleri önlenmelidir.

BAŞKAN – Sayın Bülbül...

39.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Profesör Doktor Baki Kuru'nun vefatına ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hocaların hocası, duayen hukukçu, medeni usul, icra ve iflas hukukunda üstadımız Profesör Doktor Baki Kuru'nun vefatını derin bir üzüntüyle öğrenmiş bulunmaktayım. Baki Hocamıza Allah'tan rahmet, ailesine, yakınlarına ve tüm hukuk camiasına başsağlığı ve sabırlar diliyoruz. Ruhu şad olsun, mekânı cennet olsun.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Tutdere...

40.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, AK PARTİ'li Adıyaman Belediyesinin suya yaptığı zamlara ilişkin açıklaması

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Teşekkürler Başkan.

Sayın Başkan, Ankara'da suyun maliyeti 24 lirayken Ankara Büyükşehir Belediyemiz vatandaşlar ucuza su için diye 13 liradan satmaktaydı ancak AK PARTİ'li Meclis üyeleri çoğunluklarına güvenerek suda yüzde 50 indirimle gittiler ve Ankara Büyükşehir Belediye Başkanımız tarafından bu sürecin yanlışlığı ve kötü niyetli olduğu defalarca dile getirilmiş olmasına rağmen bu karardan geri adım atılmadı ve bu karar şu anda yargıda.

Aynı AK PARTİ, Adıyaman'da bir ay önceki Meclis toplantısında suya yüzde 30 ve yüzde 100 zam yaptı. Ankara'da indirim talep eden AK PARTİ'ye şu çağırımı yapıyorum: Adıyaman'da yapmış olduğunuz zamlarınızı geri çekin, vatandaşları bardak suya hasret bırakmayın.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Sümer...

41.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana'nın Türkiye'nin içinde bulunduğu buhranı en net yaşayan il olduğuna ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Son iki senede Adana'da 3 bine yakın esnaf iflas etti. Kırk yıllık ekmek teknesini zararına satmak zorunda kalan vatandaşlarımız... Sadece Adana'da bir günde 500'e yakın icra dosyası açılıyor. Genç işsizlikte, 30 büyükşehir içerisinde nüfusa oranla, kıyasla 1'inci sırada. Kriz nedeniyle Çukurova'da ekilen tarım arazileri son bir sene yüzde 28 azaldı.

İktidar, memleketim Adana'nın emeklisini, öğrencisini, çiftçisini, asgari ücretlisini, gençlerini âdeta unutmüş durumda. Adana, Türkiye'nin içinde bulunduğu buhranı en net yaşayan ilimiz. Bir an önce teşvik programı açılması, esnaf kefalet odalarının esnafa dağıttığı lansman giderlerinin ve desteklerin ise enflasyon oranında artırılması gerekiyor. Esnafın acil desteğe ihtiyacı var. İktidar böyle devam ederse "destek" diye açıklanan 3 bin, 5 bin liralara esnafa ve vatandaşa can suyu değil ancak kefen parası olacaktır.

BAŞKAN – Son söz Sayın Kaplan'ın.

İrfan Bey, buyurun.

42.- Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'ın, HPV aşısına ilişkin açıklaması

İRFAN KAPLAN (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ülkemizde her yıl ortalama 500 kadına rahim ağzı kanseri teşhisi konulmaktadır. Kadınların HPV'yle karşılaşma olasılığı yüzde 85'tir. 100'ün üzerinde ülke, rahim ağzı kanserine karşı yüksek koruyuculuğu olan HPV aşısını ücretsiz olarak yapmaktadır. Bugün tek dozu 1.015 lira olan aşı ikili, dördü, dokuzlu olarak yapılmaktadır. Sağlık Bakanı Koca, aşıyla ilgili müjdeyi vermiş ancak yaş grupları ve medeni hâl durumuna göre bir plan hazırlığında olduklarını belirtmiştir. Aşılama çocukluk döneminde başlatılmalı, yaş ve medeni hâl kriteri olmaksızın isteyen herkese aşı ücretsiz olarak yapılmalıdır.

Teşekkür ederim.

IX- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Komisyonu Arasında Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA III) Çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti'ne Yapılacak Birlik Mali Yardımının Uygulanmasına İlişkin Özel Düzenlemeler Hakkında Mali Çerçeve Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4703) ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 367) (Devam)

BAŞKAN – 1'inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ VE AVRUPA KOMİSYONU ARASINDA KATILIM ÖNCESİ YARDIM ARACI (IPA III) ÇERÇEVESİNDE TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NE YAPILACAK BİRLİK MALİ YARDIMININ UYGULANMASINA İLİŞKİN ÖZEL DÜZENLEMELER HAKKINDA MALİ ÇERÇEVE ORTAKLIK ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

Madde 1- (1) Türkiye Cumhuriyeti adına 17 Ekim 2022 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Komisyonu Arasında Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA III) Çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti'ne Yapılacak Birlik Mali Yardımının Uygulanmasına İlişkin Özel Düzenlemeler Hakkında Mali Çerçeve Ortaklık Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – 1'inci madde üzerinde ilk söz, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Kemal Bülbül'ün. (HDP sıralarından alkışlar)

Sayın Bülbül, süreniz on dakikadır.

HDP GRUBU ADINA KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

3 Aralık Dünya Engelliler Günü, dünya engellilerin sorunlarının farkındalık günü -sevgili Ahmet Kaya- ve bu çok önemli bir gün fakat engellilerin sorunlarını fark etmek bu günden ibaret değil. 10 Mayıs-16 Mayıs arasında Dünya Engelliler Haftası var; bakın, 11 Mayısta Görme Engelliler Günü, 12 Mayısta İşitme ve Konuşma Engelliler Günü, 13 Mayısta Ortopedik Engelliler Günü, 14 Mayısta Zekâ ve Ruhsal Engelliler Günü, 15 Mayıs Güçsüz Yaşlılar ve Korunmaya Muhtaç Çocuklar Günü, 16 Mayıs ise tüm haftanın değerlendirmesi. Şimdi “Bu kadar ayrıntıyı nereden biliyorsunuz?” diyecek olursanız bir engelli babası olarak, engellilerin yaşadığı sorunları iliklerimize kadar yaşamımızın her zerresinde hissediyoruz, görüyoruz. Nasıl hissediyoruz? Bir: Engellilerin sosyal, kamusal yaşama katılımında. Engellilerin sosyal ve kamusal yaşama, iş yaşamına katılımı inanılmaz engellerle karşı karşıya. Bunlar, sokaktaki engeller, yasal engeller, zihinsel engeller, psikolojik engeller, cehalet engelleri; inanılmaz engeller söz konusu ve engelliler için düzenlenmiş hiçbir yasal hak pratik olarak kullanılır değil. Değerli vekiller, bütün vekillere hitaben söylüyorum: Engellilerin haklarını düzenleyen yasalar pratik şekilde kullanılır değil. Ne demek bu? Yasa tarif etmiş ama yasaı uygulayamıyoruz, yasanın muhatabına ulaşamıyoruz, yasanın ilgili birimine ulaşamıyoruz ve yasa aslında yoruma çok açık, net değil.

Engellilerin hak ettiği ödemeler zamanında yapılmıyor. Engellilerle ilgili protez, aparat ve benzeri şeyler maalesef komik fiyatlarla fiyatlandırılıyor, çok komik fiyatlar. Benim oğlumun protezi yaklaşık 65 bin lira, devletin ödediği para ne kadar biliyor musunuz? 1,600 lira. Şu komediye bakar mısınız Allah aşkına! Engellilerin hak ettikleri bu araçla ilgili durum ayrı bir komedi; 460 bin liralık aracı nasıl alacak, 460 bin liraya araç mı var? Yani bununla ilgili de çok ciddi sorunlar var.

Atanamayan engelliler var yani diyelim ki bir meslek edinmiş, sağlıklıdır, öğretmendir, başka bir meslektendir; atanmıyor ve atandığı zaman da iş yerinde onunla ilgili donanım yok, okulda engelli öğrencilerle ilgili donanım yok. Ulaşılabilirlik, haklara ulaşılabilirlik sorunu var, sağlığa ulaşılabilirlik sorunu var. Çok ciddi anlamda, Dünya Engelliler Günü'ne giderken, farkındalık gününe giderken umuyor ve diliyoruz ki 10-16 Mayıs Dünya Engelliler Haftası'na ulaşmadan bu konuda önemli bir gelişme katedilir.

Evet, şimdi, Avrupa Birliği sürecinden söz ediliyor. Avrupa Birliğine uyum yılan hikâyesine döndü. Biz Avrupa Birliğinin neresindeyiz? İçinde mi dışında mı; Aşık Dertli'nin dediği gibi, burgusunun başında mı, göğsünün nakşında mı? Avrupa Birliğinde sadece Trakya mı var yoksa biz hepimiz mi varız? Bu ne komedidir Allah aşkına? Avrupa Birliğine uyum sağlayabilmek için öncelikle bir siyasi rönesans, sonra bir demokratik rönesans, sonra bir toplumsal rönesans, sonra bir zihniyet rönesansı lazım.

Bakınız, sevgili vekiller, cumhuriyetin ilk yüzyılında acılara gark olduk; ırkçılığa, inkârcılığa gark olduk, katliamlara, inkâra, inanılmaz şiddete, inanılmaz bir acıya gark olduk. Bakın, cumhuriyet kurulmadan önce yani 1900'li yılların ilk çeyreğinde kim vardı Türkiye'de? Bakınız, asker-sivil bürokrasi vardı, cumhuriyetin kurucu akli olan kesim vardı, Kürtler vardı, İslami kesim vardı, devrimci demokratlar, sosyalistler vardı ve bu güçlerin aynısı şimdi de var ve bu güçlerin aynısı yüz yıldır aynı sorunları yaşıyor. Sadece İttihat ve Terakki bir ilerçilik göstererek -bana göre- Osmanlı'nın inkâr ettiği “etrakıbiidrak” dediği, aşağıladığı Türk halkına bir kimlik kazandırdı fakat bu birileri tarafından ırkçılıkla tahkim edildi ve inanılmaz sorunlar ortaya çıktı. Geldiğimiz süreçte aynı toplumsal kesimler var, aynı sorunları yaşıyoruz ve bu sefer inkârcılıkla, zulümle, nefretle karşı karşıyayız. İşte, bir nefret suçunu dün söyledik, Bursa'da yaşanan nefret suçu; bugün Bursa'daki kurumlar bir araya gelip bir açıklama yaptılar İl Millî Eğitim Müdürlüğü önünde, yarın konuyla ilgili tekrar bir suç duyurusu söz konusu olacak.

Bakın, dünyada şu anda çok temel bazı sorunlar var; bir, ekonomi; iki, kimlik; üç, ekoloji; üç temel sorun bu. Başka sorun yok mu? Elbette var. Ekonomi sorunu nedir? Kapitalist yağmadır, vahşi kapitalizm, vahşi kapitalizmin yağması, yoksul halklar, işçi sınıfının ezilmesi. Efendim, kimlik sorunu nedir? Halkların, inanç gruplarının yok sayılması ve mazlum halklar üzerindeki zulüm. Bu, en çok Orta Doğu'da var; Türkiye'de Kürtler, Orta Doğu'da Filistin halkı ve başka başka birçok halk. Avrupa'da da var, Katalanlar var, İrlandalılar var, Korsikalılar var; bu sorunlar da hâlâ çözülebilmemiş değil. Bu sorunları çözebilmenin yolu, bizim “üçüncü yol” diye telakki ettiğimiz siyasal anlayıştır. Bakınız, siyasi rönesans şudur: Herkes karşıt olmayı, çatışma unsurunu bir kenara bırakarak, eşitlik, özgürlük, adalet siyasetinde eşitlenerek, birbirinin varlığını kabul ederek... Bu varlık çerçevesinde Türkiye'de eşit ve ortak yaşamı kurgulamak gibi bir sorun var. Bunu yapmak için sınır ötesi operasyona son verilecek, kuzey Suriye'nin bombalanmasına son verilecek. Kuzey Suriye'ye atılan her bomba Ankara'ya atılmış bir bombadır. Bakınız, Ukrayna-Rusya çatışmasındaki taraflılık faktörü... Ukrayna'ya atılan her bomba Antalya'ya atılan bombadır. Dolayısıyla, bakınız, federe Kürdistan bölgesinin her gün bombalanması... Ya, Pearl Harbor baskınında bu kadar şey olmadı; 70-80 uçak birden kalkıp gidiyor, buğday silosunu, elektrik trafosunu, petrol kaynağını bombalıyor, akabinde işte “Şu kadar terör unsuru etkisiz hâle getirildi.” diye bir dezenformasyon, bir siyasi propaganda haberi. Bu sorunu çözmek çok kolaydır ilgili tüm siyasi kesimler. Bu sorun 2013 yılındaki barış projesiyle ortaya konuldu fakat şu anda barış projesine bir tecrit var. Bu barış projesine karşı uygulanan tecrit suçtur bakın. İmralı Adası'nda Sayın Öcalan'a uygulanan tecrit suçtur. Bu, hukuken suçtur, insani olarak suçtur, ahlaki olarak suçtur ve Sayın Öcalan İmralı Adası'nda bulunduğu süre içerisinde her zaman ve her noktada “Gelin, bu sorunu barış ve demokrasi yoluyla çözelim.” demiştir. Sayın Demirtaş bunu demiştir, Gülten Kışanak bunu demiştir, İdris Baluken bunu demiştir ama ilgili taraflar bunu yapmayıp aksine işi kızıştırmak, tecrit uygulamak ve bu tecridi giderek tüm toplumsal kesimlere uygulamak gibi bir politik tutum içerisine girmiştir.

Arkadaşlar, yüz yılı kazanmak istiyorsak halkların, inanç gruplarının, kadınların haklarını, doğanın, işçinin, emekçinin haklarını vereceğiz; Kürt sorunu, Alevi sorunu çözülecek. Burada temel bir sorumlulukla karşı karşıyasınız. Kürt sorununun taraflarından biri HDP'dir, birisi Sayın Öcalan'dır, biri bu konuyla ilgili düşünce sarf eden bilim insanları, sanatçılar ve benzeridir. Kürt halkının Türk halkıyla bir sorunu yoktur, Türkmen halkıyla bir sorunu yoktur; Türkmen halkını kullanan, ırkçı, tekçi, inkârcı politika yapan siyasi sahtelikle bir sorunu vardır. Yoksa bizim ne Türk halkıyla ne Arap ne Çerkez ne Roman halklarıyla bir sorunumuz var ve demokratik çözüm gibi bir sorumlulukla karşı karşıyayız.

Saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, gruplar adına ikinci söz, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Uğur Bayraktutan'ın.

Sayın Bayraktutan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, şunu belirtmek istiyorum: 367 sıra sayılı Avrupa Komisyonu'yla mali anlaşmaya ilişkin herhangi bir muhalefetimiz yok, buna ilişkin bir söyleyeceğimiz yok ama ülke olarak bize verilen bazı dersler var; bunlar nedir, buradan çıkan sonuçlar nedir? Yargı bağımsızlığı, kuvvetler ayrılığı, AİHM kararlarının tanınması; buna ilişkin bazı dersler veriyor bize Avrupa Konseyi "Bu konuda ne yaptınız?" diye.

Bakın, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin yargı yetkisini tanımıyoruz; aynı şekilde, Anayasa'nın 90'ıncı maddesinin milletlerarası sözleşmelerin iç hukuk normuna ilişkin "İç hukuk hükmüdür." şeklindeki hükmünü tanımıyoruz değerli arkadaşlarım.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine son yıllarda 46 ülkeden hak ihlalleri konusunda 75 bin dosya gelmiş, Türkiye'nin sadece kendi başına 20 bin dosyası var. Bu ne demektir? Demek ki en çok hak ihlali biz yapıyoruz, bir yandan da gidiyoruz, Avrupa'nın kapılarına dayanıyoruz "Bizi alın." diye. Avrupa da diyor ki: "Benim normlarıma uyun." Bunlardan bir tanesi nedir? Kuvvetler ayrılığı. Biz Anayasa değişiklikleriyle iki büyük travma yarattık Türkiye'de. Bunlardan biri 12 Eylül 2010; hani sizin ısrarla istemiş olduğunuz, bizim de Yargıtaya 160 militan atadınız dedikimiz, kuvvetler ayrılığını yok ettiniz dedikimiz, 15 Temmuz 2016 akşamı 4.500 hâkim ve savcıyı bir gecede ihraç ettiniz dedikimiz... Ama onun temeli 12 Eylül 2010'daki halk oylamasında atıldı. Bir diğeri de 2017'deki halk oylaması değerli arkadaşlarım, Anayasa değişikliği. Bu da nedir: "Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi" dediğiniz, bize hukuk fakültelerinde öğretilmeyen bir ucube sistemi getirip dayattınız. Bütün kuralları ne yazık ki bir adama verdik. En azından dersi geçmek için bu konudaki kuralları tam uygulamamız, hukukun üstünlüğü, yargı bağımsızlığı, kuvvet ayrılığına ilişkin bütün normlarla ilgili üzerimize düşeni yapmamız gerekiyor. (CHP sıralarından alkışlar) Avrupa Birliği diyor ki: "Bunları yapmazsan seni sınıfta bırakacağım." Avrupa Komisyonu diyor ki: "Buradan geçemezsin." AİHM "Benim yargı kararlarımı tanımazsan, Anayasa'nın 90'ıncı maddesini bir biblo gibi orada tutarsan gereğini yapmam." diyor değerli arkadaşlarım. Öncelikle bu yasaya ilişkin bunları paylaşmak istiyorum.

Şimdi, ilginç bir şey geldi buraya konuşmadan evvel. Beni Yusufeli'de dinliyorlar. Seçim bölgeme ilişkin de birkaç şey söylemek istiyorum. Bakın, ben bundan önce yaptığım konuşmada dedim ki: Bir baraj yapıldı, o baraj hayırlı uğurlu olsun, o baraj hepimizin barajı. Bu ilin 2 milletvekilinden biriymim, bir davetiye gönderme lütfunda bile bulunmadınız. Sanki başka bir yer açıyorsunuz. Yani ayakkabı kutusu açmıyorsunuz arkadaşlar, baraj açıyorsunuz ya. Bana haber verin dedim, bana haber vermediniz. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, Yusufeli'nin Meşecik köyünde, köylülere Meşecik köyüne ilişkin bir ihtarname çıkarıyorlar -daha yeni bu, şimdi çıkarken öğrendim- diyorlar ki: "Bir an önce yerleri boşaltın ve yeni yerleşim yerine çıkın." Allah'tan, Meşecik köylüleri bu talimatı dinlemiyorlar. Daha önce dilekçe veriyorlar Özgür Başkanım, çok ilginç "Bakın, biz yeni yerleşim yerine çıkarsak -orada heyelan gelecek, patlatmalar yapıyorlar, orada inşaat çalışması var- bizim, binalarımızda, kalacağımız yerde can güvenliğimiz tehlike altında, evlerimiz taşlar altında kalır." diyorlar; hiç tık yok. Duvardan ses var, yetkililerden ses yok. Bugün 2 tane ev heyelanın altında kaldı. Ben bugün buradan başsağlığı konuşması da yapabiliydim, başsağlığı da dileyebilirdim; Allah korudu. Birçok ev de taşların altında kaldı -ben size bu fotoğrafları göstereceğim- taş deyince bir kamyon kadar, tır kadar taşlar. Değerli arkadaşlarım, böyle vahim bir tabloyla karşı karşıyayız.

Şimdi, başka bir şey daha var. Şimdi, biz, Artvin sınır kapısında... Burada daha önce milletlerarası anlaşmayla da bazı şeyler yaptık. Bunlardan bir tanesi de neydi? Gürcistan ile Türkiye arasında milletlerarası anlaşma yaptık, Muratlı Sınır Kapısı'nı açacaktık, burada onayladık yasaları; Muratlı Sınır Kapısı'nı açamadık. Ne yazık ki Sarp Sınır Kapısı'yla ilişkili olarak -oraya yolu düşenler olur- ciddi bir kuyruk var. Biz Sarp Sınır Kapısı'ndaki kuyruğu bugüne kadar yaptığımız bütün çabalara rağmen engelleyemedik; bir hafta süren tır kuyrukları var değerli arkadaşlarım. Ne yazık ki sınırda da ciddi sorunlar var. Öbür tarafa geçen kamyonlara ilişkin, tırlarımıza ilişkin özellikle Sovyet tarafından gelen, bizim "dozvola" dediğimiz... Şoförler bir hafta bekliyorlar, geçemiyorlar karşı tarafa doğru yani şu anda sınır ticareti de ne yazık ki çok büyük bir bataklık hâlinde; bunun bir an önce önlenmesi gerekiyor, buna ilişkin önleyici tedbirlerin alınması gerekiyor değerli arkadaşlarım.

Özellikle, tırlarımız öbür tarafa geçiyorken ciddi anlamda park ücretleri alınıyor. Hiçbir ülkenin tırdan alınmıyor; bize, Türk tırlarına VIP uygulamalar yapılıyor. Bizim Türk tırlarımız, Türk plakalı tırlar sırf bunları aşabilelim diye -iktidar partisi yetkilileri- plakalarını Gürcü plakalarla değiştiriyorlar, muvazaa yapıyorlar karşı ülkeye doğru, muvazaa işlemi yapıyorlar değerli arkadaşlarım. Böyle bir şey olabilir mi? Bunun altından kalkmak mümkün mü? Bunu kabul etmek mümkün değil.

Özellikle giriş çıkışlarda uygulanan problemler... Özellikle, Gürcistan polisinin Türk tırlarına uygulamış olduğu birtakım olumsuz muamelelere ilişkin olarak mutlaka Türk Dışişleri nezdinde girişimlerin yapılması gerekiyor. Bu kapıda ciddi anlamda sorunlar var. Bu sorunların halledilebilmesi için Muratlı'nın mutlaka ve mutlaka açılması gerekiyor. Biz, buna ilişkin -Erkan Bey de beni dinliyor- geçen aylarda Gürcistan'a yapmış olduğumuz ziyarette Meclis Başkanıyla, Başbakanla, Cumhurbaşkanıyla görüşmeler yaptık; ne yazık ki karşı taraftan birtakım yetkililerin bu kapıdan haberi yok. Yani bu konuda belki de bu eksiklik bizden kaynaklanıyor. Yani Muratlı Kapısı açılacak diye... Gürcistan yetkililerinin Muratlı Kapısı nerededir diye -hepsiyle alakalı demiyorum- bu konuda herhangi bir ibareleri yok, herhangi bir bilgileri yok değerli arkadaşlarım. O nedenle bu mağduriyetler devam ediyor.

Özellikle birçok yerde Türk tırlarının bekletilmesine ilişkin sorunlar da var; hem bir yandan otopark göstermiyorlar bize, bir yandan da bu dozvolalara ilişkin olarak da bir hafta bekletiyorlar. Karşı tarafta da özellikle Türk tırlarını bir yerde bekletiyorlar, ayda 4 kere dönecekse bir tır bizim Türk tırları 1 kere dönüyor. Buna ilişkin Ticaret Bakanı geldi, Artvin'de incelemeler yaptı, ona da sesleniyorum. Yani bu Türk tırlarının bir sahibi yok mu değerli arkadaşlarım? Bu nakliye sektörünün bir sahibi yok mu? Bunu yaşamak için... Ben her Artvin'e girdiğimde ana yolun kenarında sağ tarafta 30 kilometrelik, 20 kilometrelik -belki şimdi 5 kilometre, 10 kilometre ama- bir kuyruk var. Bu kuyruğu niye engelleyemiyoruz? Yani bu Parlamentoda ben bunları konuşmak zorundayım.

Özellikle şunu söylüyorum: Bakın, geçtiğimiz dönemde "yol geçiş ücreti" adı altında her tırdan 200 liri para alıyorlardı, her tırdan 200 liri değerli arkadaşlarım. Şimdi bunu şu ay itibarıyla artırdılar, 350 liriye çıkarttılar. Bu nereden çıktı, bu nereden çıktı? Bakın, biz, ilk kapı açıldığı zaman -Mahmut Tanal iyi dinlesin- 100 lira veriyorduk, 140 liri alıyorduk, -yani Gürcistan'ın para birimi liri- şimdi 100 lira veriyoruz 14 liri alıyoruz değerli arkadaşlarım. Yani başka türlü nasıl anlatayım? Boş verin doları, boş verin euroyu, boş verin sterlini, o beğenmediğimiz küçük ülke Gürcistan bizim paramızı 7 kat katladı değerli arkadaşlarım, 7 kat katladı. (CHP sıralarından alkışlar) Bu gidişin bir an önce düzeltilmesi gerekiyor.

Daha ilginç bir olay var: Bir gelin bizim tarafa doğru; hafta sonları, hafta içerisinde -şu "AVM'ler" diyoruz ya üç harfililer-

üç harflerin önünde bir Gürcü kuyruğu var çünkü bizim paramız değersiz; aynı Bulgaristan'da olduğu gibi, adamlar gelmişler; tavuğu onlar alıyor, sucuğu onlar alıyor, eti onlar götürüyor, pastırmayı onlar götürüyor; biz de -bizim bir lafımız var- onlara bakıp Hemşin horonu oynuyoruz. Böyle bir şey yok değerli arkadaşlarım; bu gidişatın bir an önce düzeltilmesi gerekiyor, Muratlı Sınır Kapısı'na ilişkin düzenlemelerin bir evvel yapılması gerekiyor.

Daha önce yaptığım konuşmada da söyledim. Bir havaalanımız var; onu burada anlatmıştım; bir havaalanımız nedir? Rize-Artvin Havaalanı. Sayın Başkan, biz bu havaalanını kullanmadan önce Batum Havaalanı'nı kullanıyorduk. Bu neydi? Batum Havaalanı'nı "iç hatlar", "dış hatlar" diye kullanıyorduk; Batum'a inen yolcu gelip Hopa'dan aynı Trabzon'daki Havaalanı gibi, Ordu-Giresun Havaalanı gibi iniyordu. Şimdi, Artvin-Rize Havaalanı açılınca bizim Artvinliler, bizim hemşehrilerimiz orayı kullanmıyorlar, Artvin-Rize Havaalanı'nı kullanıyorlar ama bir eksiğimiz var; adı "Rize-Artvin" yani "53-08". Artvinliler şundan şikâyetçiler değerli arkadaşlarım: 08 plakalı araçları, taksileri o havaalanına almıyorlar. Kim emir verdi, kim talimat verdi bilmiyoruz; 08 plakalı araçlar... Yani ben Rize Havaalanı'nda indiğim zaman, "08 T" plakalı taksiye binip Artvin'e gitmek istiyorum, diyorlar ki: "Yasak kardeşim, burası sadece Rizelilerin, Artvinlilerin değil." Ya, böyle bir şey var mı? (CHP sıralarından alkışlar) Silin adını. Onu söylüyoruz, o zaman, diyoruz ki: Tamam, sizin dediğiniz doğruysa havaalanının adı "Rize" olsun "Artvin"i çıkartın. 08 plakasından niye korkuyorsunuz? "Rize-Artvin"se tamam, başımızın tacı; biz 53 plakadan rahatsız değiliz, eğer adı böyleyse "fifty fifty" olur; yüzde 50 oradan olur, yüzde 50 bu taraftan olur. Yani niye "hep bana" diyorsunuz, niye "Rabbena" diyorsunuz değerli arkadaşlarım?

Buna ilişkin olarak Sayın Erdoğan'ın vermiş olduğu talimat olduğunu biliyoruz, Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan buna ilişkin talimat vermiş, bu Cumhurbaşkanı'nın talimatını yerine getirmeyen yetkililer kimlerdir, onları merak ediyorum; Rize Valisi mi yerine getirmiyor, Artvin Valisi mi yerine getirmiyor, gümrük müdürü mü yerine getirmiyor, kim yerine getirmiyor bu talimatı? Niye 08 plakalı araçları oraya sokmuyorsunuz? Ben Türkiye Cumhuriyeti'nin Parlamentosundan Artvinlilere Rize-Artvin Havaalanı'na ilişkin bu sübjektif işlemi şikâyet ediyorum. Bir an önce bu yanlıştan dönün diyorum değerli arkadaşlarım. Eğer orada o havaalanının adında "Artvin" adı yazıyorsa başımızın tacı, Artvin de o havaalanının nimetlerinden yararlansın. Yok, Artvin'in plakalarını oraya sokmayacaksanız o zaman Artvin'in adını kiletmeyin. (CHP sıralarından alkışlar) "Bu havaalanı bizim havaalanımız." diyorsanız Artvin'in ismini oraya koymayın diyorum değerli arkadaşlarım. Bu anlamda sorunlar çok, sorunları anlatacağımız mecra da çok bu anlamda.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, 1'inci madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Evet, madde üzerinde ilk söz, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Rıdvan Turan'ın.

Sayın Turan, buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA RIDVAN TURAN (Mersin) – Sayın Başkan, değerli vekiller; şimdi, IPA'yı konuşuyoruz yani Avrupa Birliğine katılım öncesinde Avrupa Birliği tarafından tevdi edilecek olan yardıma dair bir husus değerlendiriliyor burada, konuşuluyor. Yani ben iktidar olsam Avrupa Birliğine bu kadar çok sallayan -deyim yerindeyse- bu kadar çok hakaretamiş yaklaşımları içerisinde olduğum bir kuruma ilişkin bu yardımları bu kadar kolay Parlamente'ye getirmem. Niye söylüyorum bunu? Çünkü iktidarın, Avrupa Birliği başta olmak üzere, bütün küresel merkezlerle yaklaşımı olağanüstü bir pragmatizmle malul yani "Biz bir yerden fayda göreceksak bunun bizim tezlerimize, bizim istikametimize vereceği zararın bir önemi yoktur." Dolayısıyla aslında Machiavelli'nin ruhuna rahmet okutacak bir faydacılıkla burada karşı karşıyayız.

Şimdi Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin vermiş olduğu kararların hemen hiçbirini yerine getirilmiyor; Demirtaş, Kavala, Figen Yüksekdağ ve cezaevinde olan bütün milletvekillerimize ilişkin vermiş olduğu, özellikle de en sağlam biçimde vermiş olduğu kararlarının hemen hiçbir tanesi yerine getirilmiyor fakat "Biz bunu yerine getirmiyoruz." basiretini de kimse göstermiyor, deniyor ki: "Aslında biz bunları yerine getirdik." Yani bir çeşit, esasen bizim de kurucusu olduğumuz Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yönelik bir aldatmaca, bir hüllenin içerisine girilmiş oluyor. Kopenhag Kriterleri bir bütün olarak yerlerde sürünüyor, Avrupa'da insan haklarına ilişkin genel yaklaşıma dair herhangi bir pozitif yaklaşım söz konusu değil. Yani böyle Avrupa yaklaşımının ve kültürünün bir bütün olarak reddedildiği ve inkâr edildiği bir yerde biz IPA'yı konuşuyoruz, esasen bu kabul edilebilir gelmiyor. Yani pek çok açıdan, özellikle ahlaki düzeye burada problemler var.

Peki, yani Türkiye Cumhuriyeti'ni yönetenlerin bu hâle düşmemesi için yapılması gereken bir şey var mı yani istikamet bu mudur? Bundan başka, bu pragmatizmden, bu Makyavelizmden başka yapılması gereken başka bir şey yok mudur gerçekten? Değerli milletvekilleri, aslında, bütün mesele içerideki barışla, içerideki huzurla alakalı bir biçimde seyrediyor. Siz içeride barışı, huzuru tahkim edemezseniz sürekli dünyanın muhtelif yerlerinden gelecek cereyanlara açık hâle geliyorsunuz.

Burada hiç edebiyata girmeden ve işi uzatmadan Türkiye'nin, Rojava, kuzey Suriye bölgesine yönelik harekâtının aleyhinde konuşacağım. Aleyhinde konuşacağım çünkü bunun, esasen, iktidarın orada olma hâlini, iktidarın iktidarda kalma hâlini sürdürmeye dönük, iktidarda kalmasını tahkim etmeye dönük bir hamle olduğunu bu ülkede sağır sultanlar dahi biliyor. Niye biliyor? Çünkü zaten Erdoğan'ın tarihifiden beri oraya yönelik bir 30 kilometre edebiyatı vardı. İşte, Taksim'deki terör saldırısı ki bu terör saldırısının cihadist örgütler tarafından gerçekleştirilmiş bir terör saldırısı olduğu çok belli, son derece belli; bunu 2 tane Müfettiş Clouseau filmi izleyen herkes dahi bilir. Bu böyleyken, mesele, Kürtlere yönelik bir savaşa dönüştü.

Değerli arkadaşlar, orada yaşayanlar ağırlıklı olarak sivil halk ve sürekli bombalanan, sürekli taciz ateşine tutulan, sürekli evi barkı yıkılan oradaki insanlar, sivil insanlar ve köyler. Şimdi, siz, kendi 20 milyon civarındaki Kürt vatandaşının hemen sınırın altındaki akrabalarına böyle saldırgan bir biçimde davrandığınız sürece işte uluslararası pek çok alandan kendinize kaynak devşirmek, meşruiyet devşirmek zorunda kalırsınız. Türkiye Cumhuriyeti'nin ve Türkiye'de yaşayan bütün halkların meşruiyet devşirmek için ne Amerika'ya ne Avrupa Birliğine ne Rusya'ya ihtiyacı vardır; Türkiye sınırları içerisinde yaşayan Türk, Kürt ve

bütün halkların meşruiyeti kendi varlıklarındandır, kendi kardeşliklerindendir ve dostluklarındandır. O sebeple, bu meseleleri barışçı ve demokratik bir biçimde çözmeye yönelik, barışçı ve demokratik bir biçimde ilanihaye bir problem olarak ortadan kaldırmaya yönelik bir tutumunuz olmazsa sürekli yapacağınız şey uluslararası alandan meşruiyet devşirme çabası olacaktır.

Şimdi, iktidara ben soruyorum: Ya, sizin iktidar olarak yaptığınız şey nedir? Bakın, 2 tane somut örnek vereyim:

Türkiye'nin en kadim meselesi Kürt meselesi. Kürt meselesinde geldiğiniz noktada ihaleyi askere verdiniz, "Git, çöz." dediniz, oysaki Kürt meselesinin çözümsüzlüğünde cumhuriyet iktidarlarının, siz dâhil olmak üzere, hepsinin büyük bir katkısı, olumsuz manada katkısı oldu.

İkinci mesele, Suriye meselesi. 2012'de "Emevi Camisi'nde namaz kılacağız." edebiyatıyla başlayan süreç, sizin bütün dış politik yeteneksizlikleriniz ve olmayan hayal gücünüzle askere yıkıldı. Şimdi diyorsunuz ki: "Mehmetçik ölmez, vatan bölünmez." Öyle mi? Peki, siz o askerlerin ölmemesi için, karşı tarafta Kürt çocuklarının ölmemesi için siyaseten ne yapıyorsunuz? Hiçbir şey yapmıyorsunuz, sadece bu edebiyatın arkasına saklanıyorsunuz. Oysaki Orta Doğu'daki bütün çıkışsızlıkların ve sonuçsuzlukların tek bir sebebi, bu ülkeyi yöneten iktidarın bu konudaki basiretsizliğidir. İktidarın amacı, sorunları askere ihale etmek falan değildir. Bakın Roma'da, Roma İmparatorluğu'nda en yeteneksiz konsüller bütün meseleleri savaşlarla çözenlerdir, bakın biraz tarihe, onların prestiji yoktur çünkü ne zaman sıkışmışlarsa meseleyi savaşla çözmeye eğilimine girmişlerdir. Şimdi, sizin bu memleketin bu kadar kadim meselesi varken en azından işte Suriye'yi konuşalım, Suriye meselesine ilişkin olarak çözücü neyiniz var ya? Dün küfrettiğinizle bugün hemhâl olmaya dönük bir politik angajmana sahipsiniz. Ya, o sınırın altındakiler sizin vatandaşlarınızın akrabaları, oraya attığınız her bomba Diyarbakır'daki insanlarımızın da kalbine, gönlüne düşüyor, oradaki her sivil katliam sınırın bu tarafındaki insanları da ilgilendiriyor. Şimdi, siz "Biz bu işleri bu şekilde götürelim, nihayetinde orada 30 kilometre bilmem ne yaparsak bu sorunları çözeriz." diye mi varsayıyorsunuz?

Arkadaşlar, İstanbul'daki terör saldırısına geldiğini söylediğiniz kadının bu güvenli bölgelerden geldiğini sağır sultan bile biliyor, herkes biliyor değil mi? Dolayısıyla burada mesele, bir güvenli bölge değil, halklar açısından bir güvenlik tesis etmektir, halkların bir arada yaşamasını sağlayacak bir barış, demokrasi iklimini yaratmaktır. Ancak siz, siyaseten... Yani ben iyi kötü yaşam el verdiğince bütün Türkiye tarihini ve dış politikayı inceliyorum ama kendi yeteneksizliğini ve basiretsizliğini yalnızca militarizme havale eden, günün sonunda "Git, savaş kardeşim." diyen başka bir basiretsiz iktidar ben görmedim. Ha, ikiniz için söylüyorum yani ikiniz için söylüyorum. Sizin için vurmak, kırmak, hava operasyonu, kara operasyonu dışında bu meseleleri çözecek başka bir şey yok mu? Bak, iddia ediyorum, iki gün içerisinde kuzey Suriye'deki bütün meseleleri çözebilirsiniz ama çözmek istemiyorsunuz. Niye istemiyorsunuz? Çünkü kendi iktidarınızın varlığını Türkiye'de milliyetçi, şovenist bir histeri yaratmaya bağlamışsınız. Çünkü varsayıyorsunuz ki biz orada bir gürültü çıkartırsak, biri tabutlara ellerini koyarak "Ey Amerika, ey bilmem ne!" diye konuşmaya başlarsa zannediyorsunuz ki bu milliyetçilik ortamından yararlanarak iktidarda kalırsınız.

Değerli arkadaşlar, bu, tarihsel bir yanılgı. Bu tarihsel bir yanılgı değil sadece, çoluğumuzu çocuğumuzu, Kürt'ü ve Türk'ü, askeri, polisi, gerillayı, herkesi yokluğa, yok olmaya sürükleyen fasit bir dairedir. Gelin, bundan kurtulun, gelin barışı ve demokrasiyi bu ülkede hep beraber inşa edelim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Utku Çakırözer. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır, ek süre vermiyoruz Sayın Çakırözer.

CHP GRUBU ADINA UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'nin Avrupa Birliği üyelik süreci sonucu ne olursa olsun yurttaşlarımızın yaşam standartlarını yükseltmesi, kaliteli hâle getirmesi açısından en stratejik önceliklerimizden biridir. Bu doğrultuda, ülkemizin AB standartlarına uyumlu hâle gelmesi için bu kaynakların kullanılması aslında iki taraf için de olumludur, önemlidir. Ancak değerli milletvekilleri, bu fonların Türkiye'ye gerçekten yararlı olabilmesi için doğru yerde, doğru amaçla, somut etki üretecek şekilde kullanılmaları gerekir. Her şeyden önce de Türkiye'de gerçekten yüzünü, halkımızın refahı için en çağdaş medeniyet seviyesine dönmüş; demokrasiye, hukukun üstünlüğüne inanmış bir iktidara ihtiyaç vardır; Türkiye'nin bugünkü temel eksiği işte budur. Biz, katılım öncesi fonları konuşuyoruz ama ortada bir katılım süreci kalmadı bu iktidar sayesinde, ortada sadece kazanılmış hakkımız olarak adaylığımız var ama Avrupa Birliği belgelerinde artık bu ifadeye yani tam üye adayı olduğumuzu dahi yer verilmiyor. Ortada "katılım süreci" diye bir şey kalmamış. Sorumluluğun bir yanı Avrupa'da yükselen ırkçılık ise, Türkiye üzerinden oy devşirmeye çalışan siyasetçiler ise öbür yüzünde AK PARTİ iktidarında, tek adam rejiminde hukuk alanında, demokrasi alanında, hak ve özgürlükler alanında yaşanan büyük geri gidiş var. Eskiden, Türkiye'yle ilgili AB belgelerinde "ilerleme" ya da "uyum" ifadeleri geçerdi, artık bunlar hayal; tam tersine, Avrupa Birliği olsun, Avrupa Konseyi olsun artık belgelerinde demokrasisi gerileyen bir Türkiye'den bahsediyor.

Değerli milletvekilleri, 2002'den bu yana milyarlarca euroluk fonla birçok iyi niyetli proje başlatıldı, tamamlandı. Peki, o zaman sormak hakkımız değil mi neden ülkemiz ileriye değil de geriye gidiyor? Çünkü siyasi irade yani AK PARTİ yani saray rejimi, gerçek anlamda bu projelerin arkasında durmuyor; demokrasisi güçlü, yaşam standardı güçlü bir Türkiye istemiyor. Nereden biliyoruz? Çünkü bu fonların kullanımında, her bir projenin vatandaşın, sivil toplumun katılımıyla tasarlanması koordinasyonu gerekir ama bu iktidar, demokrasiden korktuğu için gerekli olan o alanda çalışan dernekleri, sivil toplumu toplantılarına dahi çağırıyor, o zaman da istenen sonuca ulaşılamıyor. Projelerin en büyük eksikliği şeffaflık, hesap verebilirlik. Sivil toplum dışlandığı için bu alanda da yeterli denetim yapılamıyor.

Bakın, bu fonlarla hangi programlar başlatılmış? Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına uyumda yaşanan ihlallerin engellenmesi için eylem planı yapmışız ve uygulanmasına destek için 5 milyon euro kullanmışız. Yine, ceza-adalet sisteminin güçlendirilmesi ve AİHM ihlallerinin önlenmesi için 2 milyon euro fon kullanmışız. Peki, sonuç? Sonuç yüz kızartıcı, Türkiye AİHM kararlarını uygulamadığı için yaptırımlarla karşı karşıya hem de kurucu üyesi olduğu Avrupa Konseyinde. Osman Kavala kararı, Selahattin Demirtaş kararı, sadece onlar da değil binlerce ihlal kararı var.

Alevi yurttaşlarımızın en temel hak ve özgürlükleri konusunda, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin verdiği kararlar ortada, o kararlar da uygulanmıyor. Geçen hafta, hiç alakasız bir vergi torbasının bir köşesine sıkıştırmaya çalıştınız, milyonlarca Alevi yurttaşımızın inanç özgürlüğü bağlamında haklı taleplerini yok sayıp bir elektrik faturasıyla onları kandırmaya çalıştınız.

Peki, AİHM ihlal kararı veriyor, neden uygulanmıyor? Bu fonlarla o kadar eğitim aldırıyoruz, program uygulatıyoruz; bu ihlallerin sorumlusu kim? Tabii ki saraydaki “şahsım” rejimi, tabii ki AK PARTİ iktidarı. Başka bir örnek: Anayasa Mahkemesinin temel haklar alanındaki kararlarının etkin uygulanmasını desteklemek için 5 milyon euroluk proje yapılmış. Peki, hani, nerede o etkin uygulama? Anayasa Mahkemesi Türkiye’de ifade ve basın özgürlüğünü yok eden erişim yasaklarının hak ihlali olduğuna karar verdi ama bu iktidar, erişimi engellenen haber ve site sayısını her geçen gün artırıyor. Ucu iktidara, saraya dokunan her yolsuzluk, rüşvet, taciz, torpil haberi erişim engeli altında. Bakın, 2021 yılında tam 107 bin “web” sitesine, 5.436 habere erişim engeli getirildi. İşte, gördük, o da yetmiyor artık topyekûn interneti karartıyorsunuz. Hangi hakla, hangi yetkiyle diye sorduğumuzda yanıt dahi veremiyorsunuz.

İç güvenlik sektörünün sivil gözetiminin güçlendirilmesi için 5,4 milyon euro alınmış, alınmış da ne olmuş? Bakın, Türkiye’nin dört bir yanında yurttaşlarımız en demokratik hakkı olan protesto hakkını kullanamıyor. 1 Mayıs, Gezi direnişi, 25 Kasım protestolarında polisimize vatandaşları yaka paça susturma talimatı veriliyor. Sadece onlar da değil, haber takibine giden basın emekçisi arkadaşlarımız da darbediliyor, cop yiyor, tehdit ediliyor.

Demokratik yerel yönetişimin güçlendirilmesi için 6 milyon euro katkı alınmış ama programı uygulayacağınız yerel yöneticilerin önemli bölümü seçildikleri günden beri hapiste. Kayyumlarla mı demokrasi gelecek Türkiye’ye? Bakın, zaman zaman iktidar mensupları ve onlara yakın dernekler olabilir, basın mensupları olabilir; yurt dışından destek alan gazetecileri, sivil toplum örgütlerini eleştirirler. Belki de bugün, işte, kaderin cilvesi, konuştuğumuz kanunla aslına bakarsanız bu iktidar şimdi milyarlarca euroyu, AB fonlarını kamu kurumlarında kullanmak için önümüze uluslararası anlaşma getirdi. Bu fonları kullanarak şaşıklı törenlerle yargı reformları, insan hakları eylem planları açıkladınız. Düşüncesi, haberi, yorumu nedeniyle kimse yargılanmayacak, tutuklanmayacaktı. Peki, açıkladınız da ne oldu? O planın hiçbir maddesine uymuyorsunuz. Hangisini sayayım; haberi, yorumu nedeniyle yargılanan, tutuklanan, tazminata mahkûm edilen yüzlerce gazeteciyi mi; Facebook, Twitter paylaşımı nedeniyle yargılanan on binlerce yurttaşımızı mı? Bir başka örnek; bu AB fonlarının kullanımında sivil toplum örgütleri önemli bir aktör olmalı, olmazsa olmaz konumdadır. Hatta sadece sivil toplumun gelişebilmesi için yürütülen projeler var bu fonlarla ama bakıyoruz “kara parayla, kitlesel imha silahlarının finansmanı ile mücadele” adı altında bu Meclisten çıkarılan kanunla sivil toplumu yok etmekteyiz. İktidarın hoşuna gitmeyen dernekler, iktidarın siyasi yönlendirmesiyle yapılan denetim tacizleriyle, yargılamalarla susturulmak isteniyor.

Türkiye’de kadına karşı şiddetle mücadelede en etkili yasal güvence olan İstanbul Sözleşmesi’nden hukuksuz bir gece yarısı kararıyla çıktığınız yetmedi “Kadınlar öldürülmesin, yaşasın.” diye mücadele veren dernekleri, Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformunu kapatmak istiyorsunuz. 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü’nde hakları için mücadele veren kadınları şiddet uygulayarak susturdunuz, gözaltına aldınız. O zaman, değerli milletvekilleri, ne oldu eylem planlarınıza, ne oldu uygulama destek projelerinize? Koca bir hiç, koskoca bir hiç.

Değerli milletvekilleri, tabii, bu yardımlardan yararlanalım. Bu yardımlar ülkemizin, vatandaşlarımızın yararına, hayırına sonuçlar versin; bunun için destek verelim, gayret ortaya koyalım. İyi ama şunun öz eleştirisini yapmayalım mı, sorgulamasını yapmayalım mı? Bu kadar milyar euro, trilyon lira proje var, bu kadar insan çaba harcıyor, emek harcıyor. Aynı fonlar başka ülkeleri ve halklarını Avrupa’ya yakınlştırırken, AB üyesi yaparken neden Türkiye’de tersi oluyor, neden Türkiye ile AB arasında yakınlşma yok da giderek mesafesi artan bir uzaklaşma var? Evet, Avrupa’nın hataları var ama hatanın büyüğü bu iktidarda. AİHM kararlarına uyulması için proje yaptırıyorsunuz ama herkesten önce kendiniz uymuyorsunuz. Yargı bağımsızlığı, hukukun üstünlüğü, ifade özgürlüğü, bağımsız kurumsal yapılar, güçler ayrılığı ilkesi, denge, denetleme, hepsi ama hepsini siz ayaklar altına aldıktan sonra Avrupa Birliğinden değil 4 milyar, 100 milyar gelse ne yazar. (CHP sıralarından alkışlar)

İktidar bu işe, biz buradan işimize yarayanı alalım yani maddi katkısı alalım ama işimize geleni almayalım şeklinde yaklaşıyor. Nedir o işimize gelmeyen? Demokrasi, hukukun üstünlüğü, hukuk devleti, onlara gerek yok tabii. Bu olmaz değerli arkadaşlarım, bizi çağdaş medeniyet hedefimizden koparır bu anlayış. AB sürecinden kopmak sadece kendi kendimize değil ama daha da önemlisi, evlatlarımızın geleceğine, onların yaşayacağı bu ülkeye en büyük ihanettir, en büyük zarardır. Ama umutsuzluğa yer yok, yakında seçim var. Millet kendi iradesiyle bu iktidarı, bu ikiye bölünmüş iktidarı iktidardan indirecek ve iktidarı gelecek olan Millet İttifakı yani bizler, bugün onayladığımız bu fonları gerçek amacı doğrultusunda yani demokrasi için, hak için, hukuk için, adalet için; evlatlarımızın kardeşçe birlik içinde, beraberlik içinde, huzur içinde yaşayacağı bir Türkiye’yi yaratmak için kullanacağız ve sonuna kadar da şeffaf, hesap verebilir bir şekilde denetleyeceğiz.

Şimdiden alınacak fonların Türkiye’nin yararına, ülkemizin, milletimizin faydasına olmasını diliyor, yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Evet, 2’nci madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Evet, madde üzerinde söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Çetin Arık’ın.

Sayın Arık... (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÇETİN ARIK (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

367 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 3’üncü maddesi üzerine söz aldım ancak bu madde üzerinde konuşmayacağım - arkadaşlarımız yeterince konuştu- çünkü millet ekmeğe muhtaç hâle gelmişken arka kapıdan milletin ekmeğinin nasıl çalındığını anlatmaya çalışacağım.

Sayın milletvekilleri, bu güzel ülke 15 Temmuz hain darbe girişimini yaşadı. Ben bugün, 15 Temmuz'a giden yolun kilometre taşlarının nasıl döşendiğini de anlatmayacağım; darbe sonrası iktidar sahiplerinin darbeyi kendileri için nasıl bir lütfâ dönüştürdüğünü anlatacağım.

Sayın milletvekilleri, biliyorsunuz, bu terör örgütüyle iltisaklı olduğu öne sürülen yüzlerce şirkete el konuldu. Bu şirketlere mahkemeler tarafından kayyumlar atandı ancak iktidar bu şirketlere mahkemeler tarafından kayyum atanmasının doğru olmadığını, bu atanan kayyumların şirket yönetimini bilmediğini, dolayısıyla şirketlerin mali yapısında bozulmalar olduğunu öne sürdü; acilen bir tedbir alınması gerektiğini, şirket yönetimi konusunda da tecrübesi ve bilgi birikimi olan kişilerin atanması gerektiğini öne sürerek kanun hükmünde kararnameyle bu yetkiyi mahkemelerden aldı, kendilerine bağladı. Ama buradaki asıl amaç, milyonlarca cirosu olan, binlerce kişinin istihdam edildiği bu şirketlere çökmek. Bakın, nasıl çöküldü, ben size anlatayım. Anlatmaya da memleketim Kayseri'nin en önemli sanayi kuruluşu olan Boydaklardan, yeni adıyla Erciyes Anadolu Holdingden başlayayım. Nurettin Canikli'ye bağlı olan TMSF tarafından Holdinge bir kayyum heyeti atanır. Heyetin içinden Ertunç Laçinel kurumun CEO'su olarak atanır. Bakınız, Yönetim Kurulu ve Yönetim Kurulu Başkanı varken bizzat Nurettin Canikli'nin imzasıyla bütün yetkiler bu CEO'da toplanır. Bu CEO da şirketin Almanya'da bir lojistik merkezi varken kendisinin de vatandaşı olduğu Slovakya'da yeni bir lojistik merkezi kurarak işe başlar. Kendisi ve Adil Kılıç da aynı zamanda bu lojistik merkezinin ortağıdır yani hem bir şirketi yöneteceksiniz hem de bu şirketin iş yaptığı bir lojistik merkezinin ortağı olacaksınız. Gerçi siz alışkınsınız, bir tarafta Bakanlık yapıp diğer taraftan da eşinizin şirketinden dezenfektan almaya.

Bakınız, Laçinel bununla da yetinmiyor, Boydak Enerjinin işini "Berg Elektrik" adında bir şirkete veriyor. Bu şirket de yapılmayan işler için peşin para alıyor, iş yapılmış gibi faturalar kesiliyor. Bakınız, TMSF de Berg Elektrike 4 milyon 532 bin euronun haksız ödendiğini belirterek İstanbul İcra Mahkemesinde icra takibi başlatıyor. Sonra ne oluyor biliyor musunuz sayın milletvekilleri? Berg Elektrikin sahibi koşu koşu saraya gidiyor Sayın Tanal, bir Cumhurbaşkanı başkanışmanın eşini avukat olarak tutuyor ve bu dosyanın üstü kapanıyor. Ertunç Laçinel'le ilgili hiçbir işlem yapılmıyor, sadece görevden alınıyor, yerine ise "Emin Sarioğlu" adında biri atanıyor. Bakınız, Adil Kılıç gibi Emin Sarioğlu ismini de unutmayın, aklınızda tutun. Diyeceksiniz ki "Bütün bunlarla Nurettin Canikli'nin ne alakası var?" Bakınız, A grubu imza yetkisi verdiği Ertunç Laçinel, Nurettin Canikli'nin yeğeni Kemal Canikli'yle kanka, tam 9 kez aynı uçakta yan yana seyahat etmişler. Ne tesadüftür ki Laçinel'in yerine Yönetim Kurulu üyesi olarak atanan Emin Sarioğlu da Kemal Canikli'yle kanka, hatta atanan tüm kayyumlar Kemal Canikli'yle kanka. Bakınız, bu, Ertunç Laçinel, Kemal Canikli. Bu, Emin Sarioğlu, Kemal Canikli. Bu uyuyan Adil Kılıç ve Kemal Canikli yani bütün atanan kayyumlarla Kemal Canikli'nin bir dostluğu var.

Kemal Canikli kim? Bakın, amcasının Türkiye Büyük Millet Meclisine tahsisli aracını kullanıyor. 15 Temmuz 2016'da yani darbe günü Yunanistan'a gidiyor, adalarda gününü gün ediyor; sonra da utanmadan sıkılmadan geliyor, 15 Temmuz günü meydanlarda kahramanlık -fotoğrafları- pozları veriyor.

Bakınız sayın milletvekilleri, hani, mahkemelerin atadığı kayyumlar şirketlerin mali yapısını bozuyor ya, şirketleri zarara uğrıyorlardı ya tecrübesi ve bilgi birikimi olanlar şirketlere atanacaktı ya, Canikli hiçbir yakınının şirketlere almadığı ya, bakın yine Kayseri'mizdeki Koza Altına kimler atanmış? Sanki memleketimde hiç insan kalmamış gibi eşinin kuzeni ve aynı zamanda da danışmanı olan Hanife İrem Sarp. Başka kimi atıyor? Danışmanı İsmail Özkaya'yı. Bakınız, şoförünü de unutmuyor, şoförü Fatih Salihpaşaoğlu'nu da hem Koza Altına hem de Akın Çorapa Yönetim Kurulu üyesi olarak atıyor. Boydak soygununda yer alan Adil Kılıç'ı da Akın Çorapa atıyor.

Bakın, sayın milletvekillerim, Akın Çorapın ve kayyum atadıkları diğer şirketlerin başına nasıl çorap örülüyor, size bir bir anlatmak isterim vaktim yeterse. Mesela, ne tesadüftür ki kurulan bu şirketlerin hepsi Nurettin Canikli'nin şirketiyle aynı adreste ama amca-yeğen Canikli'nin kredi kartları da, kredi kartı ekstreleri de bu adrese gidiyor. Sayın milletvekillerim, metrekareye en çok şirketin düştüğü bu adresi yani Üsküdar'daki Palmiye Apartmanı'nın 1'inci katını unutmayın lütfen. Bakınız, öyle ki bu şirketi denetleyen şirketlerin adresi de Palmiye Apartmanı No: 1.

Bakın, Simin Tekstil... Akın Çorapın içini boşaltmak için "Simin Tekstil" isimli bir firma kuruluyor -iyi dinleyin lütfen- bakın, önce Akın Çorapın Genel Müdürü Kenan Alkaya Simin Tekstile transfer ediliyor. Ayrıca, yine, Akın Çorapın Yönetim Kurulu üyesi olarak atanan, Boydak soygununda da yer alan Adil Kılıç da Simin Tekstil kurulduğunda yer alıyor. Akın Çorapın Yönetim Kurulu üyesi ama Simin Tekstil adına da Türk Silahlı Kuvvetlerinde ihaleye giriyor. Canikli, Simin Tekstille bağının olmadığını ileri sürüyor ama Simin Tekstil ile Canikli'nin şirketi aynı adreste; böyle tesadüf olur mu? Palmiye Apartmanı No: 1. 15 milyon insanın yaşadığı İstanbul'da Canikli'nin adresinden başka adres yok mu? 80 milyonluk Türkiye'de Canikli'nin danışmanları ve yeğeninin kankalarından başka kimse yok mu? Sonra da utanmadan "Tecrübe ve bilgi birikimiyle bu değişikliği yaptık." diyorsunuz. Başka hangi şirketler var? Bakınız, İras Yapı, ortağı Emin Sarioğlu. Emin Sarioğlu'nu hatırladınız mı? Boydak Holdinge de Yönetim Kurulu üyesi olarak atadıkları kişi. İras Yapının adresi de yine Nurettin Canikli'nin ofisiyle aynı adres: Palmiye Apartmanı No:1. Ve bu İras Yapı, Koza Altınla iş yapıyor, teminat mektubunu da Halk Bankasından ödetiyorlar, yazıklar olsun. Adres, bildiğiniz aynı adres: Palmiye Apartmanı No:1.

Bakın, yine başka bir şirketten bahsetmek isretim: Knot Enerji. Adresi, bildiğiniz, yine aynı adres: Palmiye Apartmanı No:1 Sahibi kim? Furkan Akçadağ. Furkan Akçadağ aynı zamanda Akçadağ İnşaatın da sahibi. Bu firma da Koza Altın da yani Fatih Salihpaşaoğlu'nun imzasıyla yani Canikli'nin Koza Altına Yönetim Kurulu Başkanı olarak atadığı şoförün imzasıyla, o günün parasıyla yaklaşık 10 milyon lira para transfer ediliyor. Sonra Sayın Canikli çıkıyor, TMSF tarafından el konulan şirketlerle hiçbir bağının olmadığını, para transferinin olmadığını, hiçbir yakınının açıklamadığını anlatıyor ama bu belge onları yalanlıyor.

Değerli milletvekilleri, biliyorum ki kafanız çok karıştı. Bu karmaşık tablo içinde kafanızın karışmaması da imkânsız ama kafa karışıklığını ortadan kaldırmak için bu konuda bir araştırma önergesi hazırladım, siz değerli milletvekillerinden de bu önergeme destek vermenizi istiyor, hepinizi saygıyla selamlıyor, teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İç Tüzük 86'ya göre oyunun rengini belli etmek üzere aleyhte Sayın Mahmut Tanal'a söz vereceğim.

Sayın Tanal, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Usulen aleyhte, özünde lehte konuşacak.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli Başkanım, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla hürmetle selamlıyorum.

Bu anlaşma Avrupa Birliğine aday ülkeleri Avrupa Birliği üyeliğine hazırlayan mali yardımlar anlaşmasıdır. Biz, tabii, Avrupa Birliğine aday olan bir ülke olarak bu anlaşmayı destekliyoruz yani bu mali yardımların ülkemize gelmesi faydalıdır, verimlidir ancak üyeliği canıgönülden istediğimiz hâlde, iktidar Avrupa Birliğine aday olmak için bu mali yardımları aldığı hâlde... Ama mali yardımları iktidar alıyor, Avrupa Birliğine üyelik için adım atmıyor yani gönül elvermiyor, gitmiyor; Avrupa Birliğine üyelik için iktidar bir çaba sarf etmiyor. Bu şekilde, bu konuda oyumuzun rengini “evet” olarak kullanıyoruz.

Bana gelen çok önemli bir bilgi var, sizinle paylaşmak istiyorum değerli arkadaşlar, o da şu: AK PARTİ Genel Başkanı Sayın Erdoğan, Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu'nun 3 Aralık İstanbul'da duyuracağı vizyon belgesini gölgelemek için hemen harekete geçti; Erdoğan aynı gün Şanlıurfa'da “toplu açılış” adı altında seçim mitingi düzenleyecek ve miting alanının kalabalık olması için devletin tüm imkânlarını seferber etmiş durumda. Bizlere gelen bu ihbarlarla resmî kurumlara gönderilen mesajlar var. Şanlıurfa genelinde muhtarları arıyorlar; özellikle kırsal mahallelerde yani köylerde vatandaşların mitinge gelmesi için muhtarlara baskı yapıyorlar. Her köye yönelik bir araç tahsis edilmiş durumda. Söz konusu mesaj aynen şu şekilde değerli kardeşlerim: “Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan, 3 Aralık Cumartesi günü saat 13.00'te ilimiz Abide Meydanı'nda yapacağı buluşmaya tüm halkımızın davetli olduğu muhtarlarımız tarafından vatandaşlarımıza cuma günü 2 defa, cumartesi günü 1 defa olmak üzere toplam 3 sefer anons edilecek. Gerekli duyuruların yapılmasını rica ederim.” diyor. Bu mesajı atan...

HAMDİ UÇAR (Zonguldak) – Ne var bunda?

MAHMUT TANAL (Devamla) – Doğru, ne var bunda! Bu mesajı atan AK PARTİ'li il başkanı değil, ilçe başkanı değil, AK PARTİ'li üye değil; bu mesajı atan devletin kaymakamı değerli arkadaşlar, bir de “Ne var?” diyorsunuz!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yazıklar olsun!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Yazıklar olsun!

MAHMUT TANAL (Devamla) – Devletin kaymakamı bir siyasi partinin mitinginin davetini bu şekilde yapamaz.

Elimize şöyle bir bilgi ulaştı ama söz konusu mesajı kaymakam doğrudan muhtarlara kendisi iletmiyor, nasıl yapıyor biliyor musunuz bunu? Kaymakamlık bu mesajı Jandarmaya atıyor, Jandarma da bu mesajı olduğu gibi muhtarlara ulaştırıyor. Jandarmayı, güvenlik güçlerimizi kullanarak dolaylı bir mesaj vermeye hakkı yoktur. Bu, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 7'nci maddesine aykırıdır. Siyasi faaliyette bulunmak yasaktır; bir siyasi partinin lehine, diğerinin aleyhine bu şekilde mesaj atan devlet memurları, gayet rahat... Ağır ceza mahkemesi başkanımız şu anda aramızda, İYİ Parti Antalya Milletvekili; çok iyi bilir ki bu, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 124 ve 125'inci maddesi uyarınca meslekten atılma nedenidir, devlet memurluğundan atılma nedenidir. Buradan tüm kamu görevlilerine sesleniyoruz: Lütfen, siyasi partinin adamı gibi değil, devlet adamı gibi hareket edin; buradan hepsine sesleniyoruz. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Burada vatandaşları, korkutmayla, baskı altına almayla mitinge çağırmayın. Mitinge kim çağırabilir? AK PARTİ'nin il başkanları çağırırsın, AK PARTİ'nin ilçe başkanları çağırırsın. Kendileri sokağa çıkamıyorlar, kimi çıkarıyorlar kardeşim? Kaymakamları, valileri sokağa çıkarıyorsunuz. Kaymakamların ve diğer kamu görevlilerinin görevi partinin mitingine adam toplamak değil; insanları mitinge toplamak AK PARTİ'lilerin görevi, kaymakam ile valinin görevi mi? “Parti devleti” deyince hepiniz kızılıyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli kardeşlerim, bakın, son olay şu: Şanlıurfa'da mitinglerin yapılması on beş gün süreyle yasaklanmış. Bu yasaklama süresi 5 Aralıkta doluyor ama 3 Aralıkta...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tanal, süreniz bitti.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Bir dakika verebilir misiniz?

BAŞKAN – Efendim, ek süre vermiyoruz.

Sayın Tanal, teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Peki, bitiriyorum.

Değerli kardeşlerim, Şanlıurfa ilinde on beş gün süreyle miting yapılması yasaklanmıştır. Bu yasaklama kararını veren Validir; hatta diyor ki: “Miting için gelen vatandaşların şehre girişini yasaklayın, araçların girişini yasaklayın.” Bu yasaklama 5 Aralıkta kadar devam ediyor.

BAŞKAN – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (Devamla) – Ancak ve ancak 3 Aralıkta Şanlıurfa'da miting yapılıyor.

BAŞKAN – Sayın Tanal, kayıtlara geçmiştir.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Türkiye, 1'den büyüktür kardeşim; hani diyordunuz ya, efendim, yani orada aynı örnek. (CHP sıralarından alkışlar)

Ya, saate bakma, saate bakma; vatandaşa hizmet edin.

BAŞKAN – Sayın Tanal, sizi yerinize alayım.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik sistemle yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika süre vereceğim. Bu süre içinde sisteme giremeyen milletvekillerinin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen milletvekillerinin oy pusulalarını oylama için verilen süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Komisyonu Arasında Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA III) Çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti'ne Yapılacak Birlik Mali Yardımının Uygulanmasına İlişkin Özel Düzenlemeler Hakkında Mali Çerçeve Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi açık oylama sonucu:

"Kullanılan oy sayısı	:261
Kabul	:254
Ret	:7(*)

Kâtip Üye

Necati Tiğli

Giresun

Kâtip Üye

Rümeysa Kadal

İstanbul"

Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır; hayırlı olsun.

Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.27

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.58

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Necati TİĞLİ (Giresun), Rümeysa KADAK (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 28'inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

2'nci sırada yer alan, Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal ve 62 Milletvekilinin Antalya Diplomasi Forumu Vakfı Kanunu Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

2.- Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal ve 62 Milletvekilinin Antalya Diplomasi Forumu Vakfı Kanunu Teklifi (2/4708) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 369) (*)

BAŞKAN – Komisyon? Yerde.

Komisyon Raporu 369 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu teklif İç Tüzük'ün 91'inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle teklif, tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Teklifin tümü üzerinde ilk söz, İYİ Parti Grubu adına Sayın Feridun Bahşi'nin.

Buyurun Sayın Bahşi. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA FERİDUN BAHSİ (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Antalya Diplomasi Forumu Vakfı Kanunu Teklifi'nin tümü üzerine söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

(*) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

(*) 369 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Değerli milletvekilleri, Antalya Diploması Forumu'yla ilgili bugüne kadar gerçekleştirilen faaliyetleri olumlu olarak görüyor ve değerlendiriyoruz. Forum güzel bir girişimdir ve ses getirmiştir. Esas itibarıyla bu tür forumlar sorun çözme, mesele halletme zeminleri değildir; bu tür zeminler belirli girişimlerde bulunulmasına ve belirli siyasi hamlelerin yapılmasına vesile olmaktadır. Bugüne kadarki deneyimler doğrultusunda birtakım olumlu değerlendirmeler yapmaya layık gördüğümüz forum, maalesef, bu düzenlemeyle âdeta Sayın Cumhurbaşkanının vakfına dönüşmektedir. Forumun çok daha esnek, çok daha bağımsız, Türkiye'nin bütününe temsil ettiği izlenimi veren bir yapıya kavuşturulması beklenirken iktidar bir geriye gidiş yani kazanımların kaybedilmesi, mevcut değer ve kapasitelerin aşındırılıp daraltılmasını tercih etmiştir. Aslında, bu bir zihniyet meselesidir. İktidarın her konudaki tercihi gibi bu konudaki tercihi de mücadele ettiğimiz zihniyetiyle tutarlıdır. Uluslararası dünyaya hitap eden bu kurumun vitrin mahiyetine yakışır şekilde yönetiminin başka birtakım kurumlar için yapıldığı gibi bazı üyelerinin Mecliste seçilmesi gerektirdi. İktidar parlamenter diploması meselesini sıklıkla gündeme getirmektedir ancak iktidarın bundan anladığı, tamamen kendi kontrolünde olan ihtisas komisyonları ve dostluk grupları vasıtasıyla yurt dışında kendi kamuoyunu oluşturmaya çalışmaktan ibaret kalmaktadır. Meclisimizin dış ilişkilerimizde önemli bir konumu olmalıdır. Bunu sonuna kadar destekliyoruz. Bunun için atılabilecek adımlardan biri, Antalya Diploması Forumu için kurulacak vakfın yönetimine Meclisten yani iktidar partisinden ve muhalefet partilerinden de üye seçilmesiydi. Bu kadar önemsenen bir inisiyatifin daha sağlam bir şekilde kurumsallaşabilmesi için buna millî bir boyut kazandırmak gerekiyordu; bari bu konuda millî olabilseydiniz. Meclisin ve muhalefet partilerinin bu vakıftan dışlanmasını, millî iradenin bu oluşuma yansıtılmasını büyük bir yanlış olarak görüyoruz. Kaldı ki besbelli bu vakfa devletin bütçesinden de kaynak aktarılacaktır. İktidar, maalesef, Türk dış politikasına bakış, tasarlama ve uygulama safhalarına bu şekilde yaklaşmaktadır. Ne Dışişleri Bakanlığının ne başka bakanlıkların ne de Türkiye Büyük Millet Meclisinin vakfın mütevelli heyetinin belirlenmesinde hiçbir yetkisi yoktur. Dışişleri Bakanlığının rolü göstermelik bir düzeye getirilmiştir.

Komisyonadaki düzenlemeyle daimî üye sıfatı verilen tabii üyelerin kimler olacağı teklifte belirtilmemiştir. Ayrıca, daimî üyelerin görev süreleri de belli değildir. Mütevelli heyeti üyeliği beş yıl olarak belirlenmiştir. Benzer yapılarda üç yıl olan üyelik süresinin beş yıl olarak belirlenmesi soru işaretlerine neden olmaktadır. Üyelerin seçiminde tüm yetki doğrudan ya da dolaylı olarak Sayın Cumhurbaşkanına aittir. Oysa işinize geldiğinde millî iradenin tecellîgâhı olarak Türkiye Büyük Millet Meclisini zikredersiniz.

Etkinlik katılımcılarının ücret ve harcırahları için belirli bir matrah belirlenmemiş, belirleme yetkisi ise mütevelli heyetine bırakılmıştır. Bu durum istismarın da önünü açmaktadır. Vakfın gelirleri, Cumhurbaşkanı kararıyla genel bütçeden ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarından aktarılacak miktarlar olarak tanımlanmaktadır ancak bu kurumların hangileri olduğu, aktarılacak tutarın ne olduğu belirtilmemiştir. Muğlaklığa ek olarak, Cumhurbaşkanı verilen bu geniş yetki de sakıncalıdır. Uluslararası ilişkilerimizde son yıllarda yapılan nadir olumlu işlerden biri olan bu foruma yazık edilmektedir. Vakfın, seçimden sonra iktidarı kaybedecek olan Cumhurbaşkanı ve belirli bir zümrenin etkisinde kalmaya devam etmesi için bu adımların atıldığı açıkça ortadadır. Böylelikle, iyi olabilecek, hepimizin destekleyebileceği, hatta iftihar edeceği bu proje Putin'in Valdai Tartışma Kulübü düzeyine düşürülmüştür. Yani bu vakıf ve çerçeve, bir otoriter rejim inisiyatifi niteliğinde tasarlanmıştır.

Yunus Emre Enstitüsü, TİKA gibi önemli ve değerli kurumsal yapıların da iktidar tarafından nasıl yozlaştırıldığına daha önce şahit olmuştuk. Zaman içinde bu kurumlar, maalesef, aleni şekilde bir ideolojik aygıt dönüşmüştür. Demokratik ülkelerde benzer kurumların hiçbirinde, enstitü yönetimi siyasi iktidarın bu kadar denetimi ve baskısı, kontrolü altında değildir. Bu durum, elde edilmesi amaçlanan hedeflerin tesirini zayıflatmakta, bazı durumlarda ülkemizin imajına, kurumlarına bile zarar vermektedir.

Değerli milletvekilleri, şimdi, AK PARTİ iktidarının en büyük başarısızlıklarını saymaya kalkarsak hiç kuşkusuz ilk sırada tarım gelmektedir. Önce genel tarım politikalarının yanlışlarından söz edeceğim, sonra da doğal olarak Antalya ölçeğinde yanlışlardan söz edeceğim.

İYİ Parti olarak tarımı bir millî güvenlik meselesi olarak görüyoruz ve tarım, bir millî güvenlik sorunudur diyoruz. İzlediğiniz bu tarım politikaları yüzünden 2002 yılında mazot 1 lira 10 kuruşken bugün 25 liraya çıkmıştır. Üre gübresinin tonu 261 lirayken bugün 20.980 lira olmuştur. Tek tek saymayacağım ama tüm tarımsal girdiler bu durumdadır. Çiftçi için suyu, elektriği kullanılamaz hâle getirdiniz. Siz, girdileri yani mazotu, gübreyi ne kadar desteklerseniz destekleyin, çiftçi ürünü mal ettiği fiyatın üstünde bir fiyata satamazsa verdiğiniz desteklerin hiçbir anlamı yoktur. Her şeyden önce çiftçimizin ayağa kalkması gerekmektedir, bu da öyle ürün değerinin yüzde 3'ü, yüzde 4'ü desteklerle olmaz.

Peki, biz İYİ Parti olarak ne yapacağız? Öncelikle, tarımsal ürünlerde girdileri destekleyeceğiz. Bugün, iktidar sadece lüks yat ve kotralara yüzde 1'lik katma değerle mazot satmaktadır. Çiftçinin traktörü bile Ziraat Bankasından aldığı krediyi ödeyemediği için haczedilmekte, çiftçiler için kurulan Ziraat Bankası ise spor kulüplerini kurtarma, yandaş iş adamlarının televizyon, gazete alımları için krediler vermektedir. Biz, altı ay sonra iktidara geldiğimizde önce Ziraat Bankasını asıl görevine çekeceğiz ve mazot, gübre, ilaç gibi girdilerde katma değer vergisini kaldıracğız. Mazottaki indirim çiftçinin sadece tarlada kullandığı makinelerde değil, sebze ve meyve taşımacılığında kullanılan nakliye araçlarına da uygulanacaktır. Tüm üreticilerimize bedelsiz olarak beş yıl süreyle tohum ve fide desteği sağlayacağız ki yirmi yıldır gerileyen Türk tarımı hak ettiği yere gelebilsin. Ürün destek primi ise tapu sahibine değil, ürünü kaldıran kişiye verilecektir. Çiftçinin ürününün hak ettiği değeri bulmasını sağlayacağız. Tohumculuk Kanunu'nu hızla değiştirip yerli tohumun rehabilite edilmesini ve yerli firmalar aracılığıyla hem ülkemizde hem dünya piyasasında yaygınlaşmasını sağlayacak sistemi kuracağız. TARSİM sigortası primlerinde çiftçimize destek olacağız. Tabii ki tarımla ilgili yapacaklarımız bunlarla sınırlı değil, tarım sektöründe yapacaklarımızı burada saatlerce anlatabiliriz ancak bildiğiniz gibi zaman sınırlı. Ama tekrar edecek olursak tarım bizim için bir millî güvenlik meselesidir ve iktidarımızda hak ettiği yeri alacaktır.

Değerli milletvekilleri, Antalya'nın Toros Dağları'nda Yörüklerin geçim kaynağı ise hayvancılıktır. AK PARTİ iktidarından önce dünyaya et ve et ürünleri ihraç eden ülkemiz, bugün sadece et, süt ve bunların ürünlerini değil, samanı bile dışarıdan ithal eder duruma gelmiştir, bu da AK PARTİ'nin yanlış politikalarının, yanlış yönetiminin ve liyakatsiz kadroları işbaşına getirmesinin sonucudur.

Şimdi, bu ülkede geçmişte yaşanmış bir diyalogu aktaracağım sizlere. Vatandaş hayvanlarını besleyemediğini, zira kepeğin fiyatının çok arttığını söylüyor. Elcevap: "Kepek ekin." Bu cevabı veren kişi bu ülkede Tarım Bakanlığı yaptı ve bu cevabı da Tarım Bakanırken verdi. İşin başına, kepeğin ekilebilir bir ürün olduğunu sanan kişiyi Tarım Bakanı yaparsanız elbette sonuç da bugünkü gibi olur ama artık çok az kaldı, geliyoruz.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ hükümetleri cumhuriyet dönemi eserlerini “özeleştirme” adı altında, sadece arsa ve binaları peşkeş çekebilmek adına yok pahasına yandaşlara satmıştır. Ülkede arazi fiyatları artmış; plazalar, gökdelenler, adımbaşı alışveriş merkezleri her yanımızı sarmıştır. Köydeki toprağını terk eden, hayvanlarını satıp şehirlerde asgari ücretle çalışmaya başlayan vatandaşlar artık üretmez durumdadır. Bugün, Türkiye’de, resmî verilere göre kayıtlı çiftçi sayısı son on yılda yüzde 55 civarında azalmıştır.

Bildiğiniz gibi, tarımda çeşitlilik bakımından dünyada eşsiz bir yeri vardır Antalya’nın. Antalya’daki tarım hareketi Türkiye’deki enflasyonu direkt etkileyebilecek büyüklüktedir. Tarımın sorunlarının çözülmesi hâlinde Antalya’nın refah düzeyinin önemli oranda artacağı, Türkiye’nin de aynı oranda büyüyeceği bir gerçektir. Bunun için tarımın Türkiye’de ve Antalya’da desteklenmesi gerekir. Bu çerçevede, yukarıda da açıkladığımız gibi, üreticiye tohum, ilaç, gübre ve fide desteği sağlanmalı; özellikle fideler ücretsiz dağıtılmalıdır. Sosyal hayatı, hayat kalitesini kırsalda sağlayamazsanız kırsaldan kente göçü önleyemezsiniz. Bundan dolayı, kırsalı güçlendirerek tarımı daha güçlü hâle getirebilirsiniz. Tarımda özel sosyal güvenlik sistemi mutlaka hayata geçirilmelidir. Bu kadar önemli bir sektörün sorunları hep tartışıldığı hâlde nedense çözüme kavuşturulamamıştır. İktidardakiler ya sorunları tespit edememiş ya da çözüm konusunda istekli davranmamıştır; yoksa bu kadar verimli bir coğrafyada, böylesi mükemmel bir iklimde zenginliklerin içinde yokluk yaşamamalıydık ama sizin için artık çok geç; bunları yapmak bizlere kısmet olacak, az kaldı.

Değerli milletvekilleri, turizm sektörü ise bu dönemde bile büyüyen, istihdam yaratan, tarihî ve kültür değerleri bakımından köklü bir geçmişe sahip her ülkenin kıskanacağı zenginliktir ama sektörde yaşanan sıkıntılar AK PARTİ iktidarında giderek büyümüş, turizmci ülkemize gelen bu kadar turist ve sağlanan bu kadar gelire rağmen kâr edememektedir. Ülke ekonomisine en büyük katkıyı sağlamasına karşın turizm sektörü ve Antalya şehri hak ettiği değeri görebilmekte midir? Tabii ki hayır. Esas olan turizmde kalitenin yükseltilmesi gerekliliğidir. Antalya ilimiz turizmde marka şehir olmalıdır. Zira yüksek vergilerden dolayı tesisler kalifiye olmayan ucuz eleman çalıştırmak zorunda bırakılmış, alkollü içki üzerinde yüksek vergi uygulanarak insanlar kaçak içki üretmeye âdeta teşvik edilmiştir. Gıda ürünlerindeki fiyat artışları tesisleri kalitesiz ürün kullanarak maliyet düşürme çabasına sokmuştur; bu anlamda Türk turizmi “SOS” vermektedir. Bunlarla birlikte, kış aylarında kapanan otellerde çalışan yaklaşık 200 bin personelin durumu mutlaka ele alınmalı, bu konuda çalışmalar yapılmalıdır. Kaçak işçi sorununa mutlaka çözüm bulunmalıdır; turizm meslek yasaları sektörün istediği düzenlemelerle bir an önce çıkarılmalıdır. Altyapı, arıtma tesisi, çöp imha, elektrik, ulaşım ve sorunlara yerel yönetimlerle iş birliği yapmak suretiyle çözümler bulunmalıdır.

Değerli milletvekilleri, turizmci salgın döneminde devletten beklediği desteği görememiş, ekonomik kriz ve salgınlarla birlikte iflasın eşiğine gelmiştir. Türkiye’nin dört bir yanında çok sayıda turizm işletmesinin kapısına kilit vuruldu. Beş yıldızlı otellerin satışa çıkarıldığı artık herkesin malumudur. Evet, turizmcilerin borçları da diğer bazı sektörlerdeki gibi ertelenmiştir ancak bunun hiçbir faydası olmamıştır; zira, ertelemeler hiç kimseyi borç yükünden kurtarmamıştır; aksine, sektörü daha da zor durumda bırakmıştır. Borçlarını ödeyebilmek, sezona hazırlanmak ve salgın sürecinde ayakta kalabilmek için bankalardan kredi alan esnaf kredilerini ödeyememiş, kredi notları düşmüş ve sicilleri bozulmuştur. Kredi ve kefalet kooperatiflerimiz aracılığıyla esnaf kredisine başvuran esnafımız, daha önce özel bankalardan çektiği kredileri ödeyemediği için yeni kredi de çekememiştir.

Hükümet orta vadeli program açıklamıştı. Bu programda birçok sektörle ilgili hedefler yer almıştı, bunlardan biri de turizm sektörüydü. Buraya kadar her şey iyi ve güzeldi. Turizm sektörü temsilcileri bu programa heyecanla bakmış ama ne yazık ki 2021-2024 dönemine ait hedeflerde kendisine herhangi bir yol haritası bulamamıştı. Turizm konusundaki sıkıntıları giderme de İYİ Parti iktidarına kalmıştır.

Değerli milletvekilleri, yine, birkaç gün önce Genel Kurulda dile getirdiğim Antalya’ya yabancı göç sorunu büyük sıkıntı yaratmaktadır. Bildiğiniz gibi, yabancıların en çok tercih ettiği şehir Antalya’dır ve Antalya’da yabancıların ağırlığı gittikçe artmaktadır. Özellikle bu yılın başından itibaren başlayan Rusya-Ukrayna savaşı ve Türk lirasının aşırı değer kaybetmesi nedeniyle, yurt dışından gelen insanlar Antalya’da ev almaktadırlar. TÜİK’in Eylül 2022 tarihinde açıkladığı Konut Satış İstatistikleri Ağustos 2022 verilerine bakıldığında, Türkiye’de yabancı konut satışında 1.814 satışla lider şehir Antalya olmuştur. Yabancıların Antalya’yı tercih nedenleri vatandaşımızda sıkıntı yaratmaktadır ve durum öyle bir hâl almıştır ki özellikle Konyaaltı ilçesinde yasal sınırlamalara rağmen yabancıların konut alım oranı yüzde 40'lara ulaşmış, bazı emlakçılar sadece yabancıya emlak satışı yaptıklarını ifade eder hâle gelmiştir. Konut fiyatları da son bir yılda 5 hatta 10 kat artmıştır. Ayrıca, son bir yılda ülke genelindeki kiralara yüzde 100 artarken Antalya’da en az yüzde 500 artmıştır. Bu da şehirde yaşayanların başka şehirlere göç etmesini hızlandırmıştır. Birakın asgari ücretliyi, normal memuru, doktorları, öğretmen üyeleri, hatta hâkimler, savcılar bile konut kiralalarını karşılayamadıkları için Antalya’dan atama talebinde bulunma telaşına düşmüşlerdir.

Yine, kira artışlarından etkilenen ve kalifiye elemanlarını kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya kalan başka bir sektör de turizm sektörüdür. Turizm sektöründe çalışan elemanların bu durumda kirayla ev tutması imkânsız hâle gelmiştir. Otel sahipleri gelecek sezonda ne yapacaklarını şimdiden kara kara düşünmeye başlamışlardır. Kalifiye eleman bulamayan sektör ise bu açığını kaçak göçmen işçilerle karşılama mecburiyetinde kalacaktır. Bu durum da turizm sektörüne büyük darbe vuracaktır.

Bu düşüncelerle yasa teklifinin Antalya’mıza ve ülkemize hayırlı olmasını diliyor, Gazi Meclisi ve büyük Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Abdurrahman Başkan.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ABDURRAHMAN BAŞKAN (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 369 sıra sayılı Antalya Diploması Forumu Vakfı Kanunu Teklifi’nin tümü üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce heyetinizi ve televizyonları başında bizleri izleyen aziz Türk milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin başında, yurt içinde ve yurt dışında tüm dünyanın imrenerek baktığı, bir kahramanlık örneği sergileyerek terör örgütleriyle kahramanca mücadele eden güvenlik güçlerimize selamlarımı gönderiyorum. Bu destansı mücadelenin başkahramanlarını, aziz şehitlerimizi rahmet ve minnetle anıyorum.

Değerli milletvekilleri, dünyanın ilk Meclisi Patara’nın ev sahibi olan, insanın konuşarak sorunlarına çözüm arama

geleneğinin başladığı kent olma özelliğini taşıyan Antalya'mızın ev sahipliğinde gerçekleşen Antalya Diplomasi Forumu'nun vakıflaşmasının çok önemli olduğunu burada ifade etmek istiyorum.

Türk hariciyesinin son yıllarda göstermiş olduğu performans ulusal ve uluslararası düzeyde takdiri hak eden sonuçları da beraberinde getirmiştir. Elbette bu başarıları kendiliğinden ulaşılmamış, Türk dışişlerinin binlerce yıllık devlet geleneğinden beslenerek edindiği eşsiz tecrübe ve organizasyon becerisinin birleşmesiyle olmuştur. Hadiselere Ankara'nın penceresinden bakan, olayları Türk milletinin ferasetiyle yorumlayan, izlediği her stratejide insanı merkeze alan bu aklın Türk asrının temel taşlardan biri olacağı bir hakikattir. Sadece Türk milletinin çıkarlarını değil, dost ve kardeş milletler başta olmak üzere, yönünü Türkiye'ye çevirmiş her biri kıymetli ülkelerin gasbedilmeye çalışılan haklarını da koruyan bu girişimci dış politika anlayışının gıpta edilen bir dış politika kavrayışı olduğu da muhakkaktır. Bugün görüştüğümüz kanun teklifiyle birlikte yapılan akademik çalışmalar, gerçekleştirilen siyasi ilişkiler, sürdürülen diplomatik girişimler ve gösterilen millî iradeyle Türk dış politikası bundan sonra da aynı aktif pozisyonunu koruyacağını, hatta artıracığını göstermekte ve bu konudaki kararlılığını beyan etmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk milletini parlak bir geleceğe taşımakla kalmayıp çevresindeki zifirî karanlığın yarılmasına da katkı sunacağına inandığımız bu müstesna duruşun, köhnemiş ve belli bir kalıba hapsedilmiş uluslararası ilişkileri farklı bir boyuta taşıyacağından hiç şüphemiz yoktur. Bu manada bugüne kadar doğa harikası yerleriyle, tarihî ve kültürel değerleriyle dünyanın tanıdığı Antalya'mız, dünya diplomasisine verdiği yön ile de tüm insanlığa hitap etmiştir. Antalya Diplomasi Forumu, sıkışan diplomasi çarkını döndürmüş, yozlaşmış dış politika anlayışına sahip statü sahiplerinin yanlış teşhis ve uygulamalarını ifşa etmiş, yanlış ve samimiyetsiz temennilerle hiçbir yere varılamayacağını tüm dünyaya göstermiştir. Hiç şüphe yok ki ülkeler arasında süregelen kısır ve anlamsız çekişmeler diplomatik kanalların sık sık tıkanmasına sebep olmakta, bile isteye devre dışı bırakılan diplomasi yerine, savaş senaryolarının çözüm olarak sunulduğu ilkesiz süreçlerin doğumunu teşvik etmektedir. Bunun son örneği ise savaşla sonuçlanan Rusya ve Ukrayna arasındaki gerilim olmuştur. Üslupları ve siyasetleriyle çatışma ve savaşı kutsayan bir dış politika anlayışının hâkim olduğu Batı, Rusya-Ukrayna krizinde sınıfta kalmış, insanlığın umut çesmelerinin akmadığı ortaya çıkmış, sözde medeni dünyanın ciddi bir öz eleştiriye ihtiyacının olduğunu gözler önüne sermiştir. Onlarca yıldır felaketlerin gölgesinde varoluş mücadelesi veren insanların yaşadığı bir coğrafyanın tam ortasında kendisini çevreleyen ateş çemberine meydan okuyan bir cesaretle olaylara müdahil olan Türk aklı ve Türk cumhuriyeti devleti yakın coğrafyasında bulunan ülkelerin umudu hâline gelmiştir. Bu gerçek, sahte umutlarla göz boyamaya çalışan Avrupa'nın erken horozu Fransa dâhil Avrupa Birliği ülkelerini şaşırtmış, küresel sistemin etkin aktörleri olma iddiasındaki ilkesizleri hayal kırıklığına uğratmıştır. Öyle ki Antalya Diplomasi Forumu'nun her bir aşaması tüm dünyayı kendisine hayran bırakmış ve Türk milletinin övünç kaynağı olan bu koordinasyon ve diplomasi kabiliyeti üzerinde onlarca akademik çalışmanın yapılmasına da sebep olmuştur. Erzurum Milletvekilimiz Sayın Kamil Aydın'la birlikte benim de ev sahibi olarak katıldığım bu forum, başından sonuna kadar tüm dünyada ilgiyle takip edilen bir konferans olmuştur. 10 Mart 2022 tarihinde Antalya'da gerçekleşen Ukrayna-Rusya savaşında ilk ateşkes görüşmesi Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov ve Ukrayna Dışişleri Bakanı Dmitro Kuleba arasında Sayın Dışişleri Bakanımız Mevlüt Çavuşoğlu'nun moderatörlüğünde gerçekleşmiş, tüm dünyanın gözünün bu toplantıya çevrilmesine neden olmuştur. NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg'in de bu foruma katılması ve konuşması çok çok önemli olmuştur. Antalya Diplomasi Forumu'na ev sahipliği yapan Antalyalı hemşehrımız, Dışişleri Bakanımız Sayın Mevlüt Çavuşoğlu insanüstü bir çaba göstermiş ve Türk milletinin gururu olmuştur. Bu vesileyle kendisine ne kadar teşekkür etsek azdır. Antalya Diplomasi Forumu'nun hazırlanmasında emeği geçen Türk hariciyesinin her bir ferdine bir Antalya Milletvekili olarak burada şükranlarımızı ifade etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, hâlen Ukrayna ve Rusya arasındaki savaşı körükleyen, kendi vatandaşlarının refahından çalmayı mübah gören, barıştan bahsederken, barışa hasım stratejileri yüzünsüzce ve inatla kullanmaya yeltenen bu anlayışın ilkeli, iffetli ve uzlaşmacı bir politika karşısında afallaması bize göre gayet normaldir. Görünen odur ki; Türkiye'nin diplomatik başarılarının gölgelemeye çalışıldığı bir dönemde muhterislerin de bu başarıları gölgelemek için figüranlığa soyunmaları da son bulmayacaktır. Böylesi bir ortamda Antalya Diplomasi Forumu'nun kurumsallaşarak tüm insanlığın Türk diplomasisinin kabiliyetiyle tanışmasına vesile olacak olması ziyadesiyle önemli bir gelişmedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir konuyu hatırlatmakta fayda görüyorum: Rusya ve Ukrayna arasında çıkan savaşın en ateşli döneminde dahi 2 ülkenin temsilcilerini gerçek bir barış için aynı masa etrafında toplayan irade, Antalya'mızın ev sahipliğinde gerçekleştirilen diplomasi forumunda kendini göstermiştir. Akdeniz'de, Adalar Denizi'nde, Karadeniz'de Türk'ün tarihî haklarını ve uluslararası hukuka göre de meşru olan taleplerini milletlerarası arenada anlatan akıldan, Afrika'nın unutulmuş coğrafyasında aç ve biillaç yardımı bekleyen bir çocuğun çılgınlığına duyarısız kalmayarak tahıl koridorunun kurulmasına vesile olan Türkiye Cumhuriyeti'nin ev sahipliğinde Antalya Diplomasi Forumu'nda o da kendisini göstermiştir. İşte, bu tavrın tüm dünyada hâkim olması, tüm insanlığın bu iradedden haberdar olması, yapıcı ve girişimci bir diplomasi anlayışının neler başarabileceğini göstermesi paha biçilemeyecek bir kazanım olmuştur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ifade etmek isterim ki uluslararası kendisini en büyük ilan eden tüm devletlerin unuttuğu ama yeniden hatırladığı bir gerçek de şudur: Nasıl ki tarih Türk'süz yazılamaz ise bu coğrafyada Türkiye'yi merkeze almayan, başarıya ulaşmış bir diplomasiyi de tarih yazamayacaktır. Açık bir şekilde ifade etmek gerekir ki ortaya çıkan tablo bir başarı hikâyesini anlatmaktadır. Bu tabloya atılan her bir fırça darbesinde Türk'ün engin ferasetinin izleri gizlidir. Bu tabloda yer alan her bir başarılı olaya yabancı başkentlerin penceresinden bakanların değil, başkent Ankara'nın penceresinden bakan Türk dış politikasının emeği vardır. Antalya Diplomasi Forumu Vakfının kurulmasının en önemli kazanımlarından biri de hiç şüphe yok ki yabancı ülkelerde bulunan ve sosyal, kültürel, eğitim faaliyetleriyle Türk milleti adına yıllardır takdire şayan hizmetlerde bulunan Maarif Vakfı, Yunus Emre Vakfı ve TİKA gibi kuruluşların çalışmalarıyla bütünleştiği zaman elde edilecek başarı daha da büyük olacaktır. Bugüne kadar kültürel diplomasi alanında ehemmiyeti tartışmasız büyük olan bu kuruluşlarımız gibi, Antalya Diplomasi Forumu Vakfı da Türk asrı vizyonunun ürünü olacaktır.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekili arkadaşlarım; iklim değişikliği başta olmak üzere ekonomik etkileri telafisi imkânsız zararlarla sonuçlanacak birçok olumsuz gelişmenin önünün alınması da ancak diplomasi ve iş birliğiyle mümkün olacaktır. Tüm dünyayı tehdit eden bu gelişmelere karşı iş birliğini teşvik eden, onurlu ama bir o kadar da kararlı bir hoşgörüyü mecbur kılan anlayışın hâkim olduğu bir dünya Türkiye'yle elbette çok uzakta değildir. Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli Beyefendi'nin Antalya Diplomasi Forumu'na dair yaptıkları şu değerlendirmeyi ziyadesiyle önemli görmekteyiz: "Antalya'da kurulan masa Türkiye'nin gurur masasıdır; barışın ve istikrarın ümit masasıdır." Bu noktada, Antalya, yeni yüzyılın taze ve umut veren anlayışının yeniden yeşerdiği hadiselerle şahitlik etmektedir.

Değerli milletvekilleri, çembere alınmış, yedi düvelin gözünü dikerek tehdit ettiği, insanına istedikleri zaman kastedebilecekleri, her yönüyle kuşatılmış bir Türkiye arzu edenlerin daha çok hayal kırıklığına uğrayacaklarından hiç kimsenin şüphesi olmasın. Şimdi ifade edeceğim sayılara dikkat etmenizi rica ediyorum: Bugün Türkiye tüm dünyada 257 dış temsilcilik sayısı ile temsil edilmektedir. Bu sayı Türkiye'yi en fazla diplomatik ağa sahip ilk 5 ülkeden 1'i hâline getirmektedir. Bu temsil kabiliyetinin sonuçlarını ekonomik olarak da görmekteyiz, öyle ki büyükelçiliklerimizin açıldığı 39 ülkeyle ticaretimizin yüzde 26,9 düzeyinde arttığı rakamlara da yansımıştır.

Bir diğer resme baktığımızda ise, Türkiye'nin artık küresel diplomasinin önemli ülkelerinden biri hâline geldiğini görebilmekteyiz, öyle ki Türkiye'deki yabancı temsilciliklerin sayısı son yıllardaki artışla birlikte 301'e ulaşmıştır. Hatırlanırsa 11-13 Mart 2022 tarihlerinde Antalya Diploması Forumu'nun 2'ncisi düzenlenmiştir. Bu forma 75 ülkeden 17 devlet ve hükümet başkanı, 80 bakan ve 40 uluslararası teşkilatın üst düzey temsilcisi iştirak etmiş, 212 resmî ikili görüşme gerçekleştirilmiştir. Antalya Diploması Forumu'nu da ekleyecek olursak son iki yılda 50'ye yakın devlet ve hükümet başkanı, 120'den fazla bakan düzeyinde olmak üzere toplam 5 binden fazla kişi Antalya'mızda ağırlanmıştır. 100'e yakın panel düzenlenmiş, küresel diplomasinin gündeminde yer alan konular alanında uzman ve yetkin kişilerce tartışılmış, âdeta beyin fırtınalarına şahitlik edilmiş, diğer uluslararası etkinlikleri kısıktırarak bir düzen ve uyum içinde tüm faaliyetler başarıyla gerçekleştirilmiştir. Nihayetinde, yeryüzünde bulunan devletlerin üçte 1'inden fazlası yani yüzde 40'ı 2'nci Antalya Diploması Forumu'nda en üst düzeyde temsilcilerle yer almıştır.

Son olarak, hatırlanacak olursa eylül ayında New York'ta gerçekleştirilen BM Haftası'nda tüm dünya birçok devlet ve hükümet başkanının geldiği Türkiye'deki diploması trafiğine de dikkatlerinizi çekmek isterim. Elbette tüm bu sayılar, gelenekten beslenen ve çağın ötesinde bir vizyonla hareket kabiliyetini geliştiren Türk Dışişlerinin muhterem temsilcilerinin başarılarını da göstermektedir. Bir diğer husus da sahadaki varlığımızın masada da hissedilmesini sağlamasıdır. Sahadaki takdire şayan duruşun masada da muhafaza edilmesi gerektiğine hiç kimse itiraz edemeyecektir. Dolayısıyla, masadaki sağlam duruşun temelini oluşturan anlayışın tüm dünyada hâkim kılınması ve fikrî bazda yaşam alanına sahip olması, yerine getirilmesi gereken tarihi bir sorumluluktur. Bu nedenle, Antalya Diploması Forumu'nun özgün dinamikleriyle varlığını devam ettirebilmesi, sağlam bir altyapıya kavuşması, kurumsal bir yapıya kavuşması ve tüzel kişiliğe sahip bir hâle getirilmesi gerçeği önümüzde bütün açıklığıyla durmaktadır.

Dünyayı kasıp kavuran Covid-19 küresel salgınıyla birlikte hepimiz gözlemledik ki alışlagelmiş ekonomik sistem SOS vermiştir. Hâlihazırdaki küresel tedarik zincirleri ve arz güvenliği yetersiz kalmıştır. Masabaşında birileri tarafından hazırlanarak dünya kamuoyuna dayatılan güvenlik politikaları başarısızlığa uğramıştır. Coğrafi gerçeklikten uzak, kültürel genetiğe aykırı, emredilenin dışındaki stratejilere yaşam alanı tanımayan kurgu diploması artık iflas etmiştir. Böyle bir ortamda ekonomik, siyasi, kültürel, güvenlik alanları gibi önem arz eden alanlara dair geliştirilecek stratejilere ihtiyaç duyulduğu gün gibi aşikârdır.

Antalya Diploması Forumu'nun vakfıyla birlikte başarı ihtimali çok daha yüksek olan stratejilere yaşam alanı açılacağı, kurumsallaşan Antalya Diploması Forumu'nun kabiliyetinin pekiştirileceği, kanunla birlikte sahip olacağı teşviklerle birlikte çok daha etkin ve verimli bir hâle geleceği de muhakkaktır.

Sözlerime son verirken, dünyanın birçok köşesinde Türk milletinin çıkarlarını gözetken, Türk devletinin dış politikadaki kabiliyetini layıkıyla yerine getiren ve manevra kabiliyetini artırmak için çaba gösteren diplomatlarımıza burada şükranlarımı sunuyorum.

Yine, sözlerimi Mustafa Kemal Atatürk'ün şu temennisiyle bitirmek istiyorum: "Ben her şeyden önce bir Türk milliyetçisiyim; böyle doğdum, böyle öleceğim. Türk birliğinin bir gün hakikat olacağına inancım vardır, ben görmesem bile gözlerimi dünyaya onun rüyaları içinde kapayacağım. Türk birliğine inanıyorum, onu görüyorum. Yarının tarihi yeni fasıllarını Türk birliğiyle açacaktır; dünya, sükûnunu bu fasıllar içinde bulacaktır. Türk'ün varlığı bu köhne âleme yeni ufuklar açacak; güneş ne demek, ufuk ne demek o zaman görülecek." diyerek ne kadar ileri bir görüşe sahip olduğunu, bugünleri de işaret etmiştir.

Antalya'mızın ismini, yapacağı faaliyetlerde tüm dünyaya gururla duyuracak Diploması Forumu Vakfının hayırlı uğurlu olmasını dileyerek Antalyalı hemşehrilerim adına teşekkür ediyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle, yüce heyetinizi ve televizyonları başında bizleri izleyen aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Tulay Hatimoğulları Oruç.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de sözlerime başlarken, dün yaşanmış olan bir konuyu zikretmek istiyorum buradan: Bursa'da Hürriyet Anadolu Lisesinde görev yapan din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmeninin Alevilerle ilgili -gerçekten, burada insan o sözleri zikretmekten böyle utanç duyar, mahcubiyet duyar- sarf ettiği sözler hem Alevilerin yaşam tarzına doğrudan bir saldırı hem de inancın kendisine doğrudan bir saldırı. Bunu kabul etmek mümkün değil. Millî Eğitim Müdürlüğü olayla ilgili bir soruşturma başlatmış ama görevden el çekmemiştir. Bu büyük bir hatadır. Bu nefret suçları Alevilere karşı bu topraklarda sürekli işlenmektedir. Yani iktidarın torba yasalarla kanun çıkarması, bu anlayışı değiştirmedikçe bir kere daha göstermiştir. Biz o torba yasaya muhalefet ederken tam da bunu ifade etmek istemiştik ve burada gerekli olan tutumun sergilenmesi gerektiğini bir kere daha ifade etmek istiyorum.

Evet, şimdi, asıl konumuz Antalya Diploması Forumu, bu gündemi konuşmak üzere şu an buradayız. Antalya'da politika, diploması, akademi ve ticaret dünyası arasında fikir alışverişi yapıldığı iddia edilen forum. Bahsedilen forumun amacı şöyle ifade ediliyor: Küresel ve bölgesel meseleleri ele almak, sorunları konuşmak ve çözüm önerileri geliştirmek. "Bu bir diyalog platformudur." diyorlar. Küresel sorunları bölgesel perspektiften tartışmanın önemi vurgulanıyor. Yapay zekânın yaşamın her alanına nasıl nüfuz ettiğini ve buna karşı, dijitalleşen hayatlar karşısında diplomasıyı buna uyumlu hâle getirme konusunda bir iddiaya sahip bu forum.

Antalya Diploması Forumu'nun dijital ortağı da kim, biliyor musunuz? Anadolu Ajansı yani yandaş medyayı oraya bir

güzel yerleştirmişler. Katılımcı iş insanlarının bir kısmıysa askerî-sınai komplekslere sahip olan insanlar. Mesela Bayraktar TB2 "savaşta etkinliğini kanıtlamış, teknolojik olarak gelişmiş bir araç" diye tanıtılmış. Nerede tanıtılmış? Antalya Diplomasi Forumu'nda bu tanıtım gerçekleşmiş. Öte yandan bu forum gerçekleştirilirken Rusya ve Ukrayna savaşının başlamış olduğunu da hatırlayalım. Hatta bu forumda Rusya, Ukrayna ve Türkiye Dışişleri Bakanı bir araya gelerek bir diyalog kurdukları da basın yoluyla, özellikle yandaş medya tarafından, kamuoyuna sürekli pompalanan önemli haberlerden biriydi. Savaşı bitirmek üzere, Ukrayna-Rusya savaşını bitirmek üzere sanki bu forum buna endeksliymiş gibi bir imaj yaratıldı. Bu forumda bir diğer algı da şuydu... "Kim demiş Türkiye'deki iktidarın uluslararası ilişkileri bozuk; olur mu öyle şey? Bakın, biz foruma bütün dünyayı davet ettik ve insanlar geldi." diye yine pompalanan haberler arasındaydı. "Rusya ve Ukrayna'yı da barıştıracamız. Türkiye diplomasi atağına geçmiştir." Bütün propaganda bunun üzerine kuruldu ve bu forumdaki en temel amaçlardan biri iç siyasette güven tazelemeye çalışmaktı ve "Yıkılmadık, ayakta'yız, uluslararası ilişkilerde ayakta'yız." demek istedi AKP iktidarı bu forumda.

Şimdi gelelim gerçeklere. Çağın dijital çağ olduğu doğrudur. Yapay zekânın hem bilimde hem reel üretimde hem de yaşamın diğer bütün alanlarında artık etkin bir role sahip olduğu da kaçınılmaz bir gerçektir; bu da doğrudur. Ve, bütün üretim ilişkilerini belirleyeceği hatta şimdi Rusya-Ukrayna savaşının sebebi olan nedenlerden biri yani dünyada emperyalist güçlerin yeni güç dizilişlerinde de bu üretim biçimlerinin ve yapay zekânın oynayacağı rol de aşikâr; bu da amenna doğrudur, hepimiz biliyoruz.

Antalya Diplomasi Forumu'na baktığımızda dikkat çeken noktalar bunlar değil çünkü esas neden, bu forumun esas düzenlenme nedeni bunlar değil. Bakın, taktik silahlı insansız hava aracı tanıtımları yapılıyor ve sergileri açılıyor. Bunun adı Diplomasi Forumu yani silahların gölgesinde, postalların gölgesinde bir diplomasi faaliyeti yürütmeyi ihmal etmedi AKP iktidarı çünkü genlerinde bu var.

Çok kutuplu dünyada yeni güç dizilişleri kapitalizmin kriziyle beraber dünyayı sarsacak düzeyde etkilere sahiptir. Rusya-Ukrayna savaşı da Orta Doğu'da bitmeyen savaşlar da gerilimler de çatışmalar da küresel ölçekteki nükleer tehdidin büyümesi de bütün bunlar yaşanan bu süreçlerin bir parçasıdır. Evet, bunun altını özellikle kalın kalın çizmeliyiz çünkü dünyanın içinde yaşadığımız bu yerkürenin geleceğini şimdi konuştuğumuz bu dengeler belirleyecek. Bunlar bilinen gerçekler. Bu gerçeklik içinde -Antalya Diplomasi Forumu ki kanun teklifinde bu forum vakfa çevrilmek isteniyor- söylenenlerle yapılanların uyumsuzluğunu anlatmaya devam edeceğiz.

Bakın, Türkiye hariciyesi hakikaten can çekişiyor, Doğu ve Batı ülkelerinin çoğuyla gerilimli. İktidarın yeni başlattığı normalleşmeyi bile normal yürütemeyen bu iktidar normalleşemiyor çünkü normalleşme diye kodlarında bir şey kalmamıştır. Bakın, normalleşme derken kiminle normalleşti? İsrail'le yarım yamalak bir normalleşme, Kaşıkçı cinayeti dosyası Suudi Arabistan'a iade edildi, karşılığında şimdilik 5 milyar dolar Suudi Arabistan'dan para geldi. Bu parayı da seçimlerde kullanmak istiyorlar yani Kaşıkçı dosyasını şimdilik 5 milyar dolara satan bir normalleşme sürecinden bahsediyoruz.

Bu forumda küresel ve bölgesel sorunların çözümüne odaklanmaktan bahsediliyor. Hangi küresel sorunlardan bahsediyorsunuz?

Yine, forumda geçen ve "Bunların üzerinde duracağız, bunları düzelterek." dediğiniz başlıklardan devam edelim.

İklim krizi... İklim krizini mi çözeceksiniz bu forumda? Bakın, Türkiye'nin pratiğini, bu iktidarın pratiğini hatırlatmak istiyorum. Paris İklim Anlaşması, Mecliste görüşüldüğü sırada ne yaptılar biliyor musunuz? Erdoğan'ın Putin'le yine normalleşme görüşmelerinden biri çünkü gerilmişlerdi; Mersin'de var olan nükleer santral yetmiyormuş gibi "Gelin, ikincisini de üçüncüsünü de yapın." dediler. İşte, forumda konuştukları, "iklim krizine çözüm" diye ortaya sundukları ile gerçeklik arasındaki açığı farkını bu örneklerle görebiliyoruz.

Küresel ve bölgesel sorunların başında göç meselesi geliyor; iktidar "Göç sorununu çözeceğiz." diyor oysa AKP iktidarının, özellikle dış siyasette izlediği çizgiden dolayı Türkiye, şu an çok büyük bir göç almış durumdadır. Türkiye'de, özellikle Suriye'den gelen mülteci sayısı çok fazladır. Suriye savaşının devam etmesine katkı vererek bu göç hareketliliğini desteklemiştir; yoğunluğunu desteklemiştir. Göçmenleri araç olarak kullanan bir AKP iktidarı söz konusuysa "Biz, dünyanın küresel ölçekteki göç sorununu çözeceğiz." gibi bir efelenmeyle Forumda boy göstermeye çalışıyorlar oysa mültecilere nasıl davrandı bu iktidar? Mültecilerin Türkiye'ye gelişleri... Tabii ki bizim kapılarımız sonuna kadar açıktır, göç meselesinde ve göçmen sorununda parti olarak görüşlerimiz açıktır ama AKP, göçmenleri resmen araçsallaştırdı, bunları Avrupa Birliği'ne karşı kullandı, şantaj malzemesi olarak kullandı; iki açıdan. Birincisi; oradan para talep etmek, para girdisi sağlamak için kullandı. İkincisi ise Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerde, yaptırımı olan uluslararası sözleşmelerde görevini yerine getirmediği hâlde yaptırım uygulanmasına karşı mülteci kartını bir kriz olarak Avrupa Birliği ülkelerinin önüne koydu; işte, bunların göçmenlikten anladıkları bu. Aynı zamanda bu göçmenleri, özellikle şimdi, Suriye'de 30 kilometre derinlikte oluşturmayı hedefledikleri tampon bölgeye yerleştirerek demografik yapıyı tamamen değiştirmeyi hedefliyorlar. İşte, bizler diyoruz ki: Bu gerçekliği forumda anlatın; cesaretiniz varsa göç politikanızda "Küresel ölçekte biz göç sorununu çözeceğiz." demek yerine bu gerçeklikle yüzleşin ve bunları anlatın.

Yine, forumda öne çıkan noktalardan biri Rusya-Ukrayna savaşı ki bu konuda demin de ifade ettim, sanki forum bu savaşın çözümüne odaklanmış gibi havuz medya tarafından böyle pompalandı; büyük diplomasi atağı olarak anlatıldı, savaşın kötülükleri anlatıldı, insanlara verdiği, doğaya verdiği zarar anlatıldı bu forumda. Oysa yine AKP gerçeğine dönelim, AKP, savaşın kötülüklerini anlatırken şimdi sınır ötesinde operasyon düzenliyor. Biraz önce bahsettiğimiz Suriye'de belki de AKP iktidarı ya da -AKP iktidarı, bu sözümü de geri alıyorum- bu iktidar dış siyasette gerçekten dünyanın en beceriksiz iktidarı oldu. Türkiye, şayet gerçekten jeostratejik rolünü doğru oynasaydı ve Suriye'de bu Selefi cihadist çeteleri desteklemek yerine Suriye'de savaşın bitirilmesi için bir çaba harcamış olsaydı oradaki savaş biterdi. Siz Suriye'de savaşı körüklüyorsunuz, Rusya-Ukrayna arasında sözüm ona bir barış gücü rolünü oynamaya kalkışıyorsunuz; bu da bu forumda konuştuğunuz ama pratiğinizde yine yaşadığınız büyük ve dev gelişmelerden biridir.

Değerli arkadaşlar, bu vakıf kurma meselesine de biraz gelmek istiyorum. AKP'nin bugüne kadar kurduğu bütün vakıflarda biz nelerle karşılaştık? Yolsuzluk var, yandaş kayırmacılığı var, liyakatsiz atamalar var. Biz bu Parlamentoda bütün bunlar için niye size onay verelim, niye "evet" diyelim? Tabii ki biz bu tür forumların uluslararası ölçekteki rolünü gayet iyi biliyoruz. Tabii ki bu forumların doğru çalıştırılırsa uluslararası ilişkilerde sunacağı katkıları da iyi biliyoruz ama AKP bunları yapmaktan oldukça uzak çünkü vakıflar konusunda sicil oldukça negatif olarak kabarıktır durumdadır. İşte bütün bu nedenlerle bizler bu kanun

teklifine “hayır” diyeceğiz.

Evet, değerli arkadaşlar, “Antalya Diploması Forumu’nda küresel sorunları bölgesel perspektifle konuşacağız.” diyorsunuz. Güzel, bu forumda bir önerimiz daha... Tabii ki HDP oraya davet edilmediği için ve orada olmadığı için biz bu görüşleri orada söyleyemiyor, buradan değerli halklarımızla bu görüşlerimizi paylaşmış oluyoruz. Türkiye sorunlarını gelin bölge perspektifi üzerinden konuşalım, bu da forumun temel konularından biri olsun çok meraklıysanız sorun çözmeye.

AKP iktidarı içeride ve dışarıda yaşadığı çoklu krizi aşmak için büyük ve dev senaryolara, tehlikeli senaryolara başvurmuş durumdadır. Nedir bu senaryolar? Bu iktidar ülkeyi soyup soğana çevirdi, açlık, yoksulluk, işsizlik, güvencesizlik had safhada; bıçak kemiğe dayanmış değil bıçak şu an kemiği kesiyor. Toplum aç, toplum isyanda, açlık ve yoksulluğa bütün özgürlükleri yasaklamak da eklendiği zaman bu ülkeyi bir cehenneme çevirmiş durumda bu iktidar. Toplumun boğazına çökmüşler, toplumu nefessiz bırakmışlar; tıpkı Almanya’nın Hitler’i, İtalya’nın Mussolini’si, Portekiz’in Salazarı gibi davranmaktalar. Aman da aman sesini çıkaran olmasın; terazisi bozuk adalet, AKP’nin kölesi hâline dönmüş olan yargı hemen devreye girer gözaltılar, tutuklamalar peşi sıra gelir, işkence artık açık yapılıyor bu ülkede. Saray ve şürekâsı şimdi kara kara düşünüyorlar “Bu karanlık tablodan nasıl çıkarız?” diye. Belki de sarayda şu an bundan nasıl çıkılabileceğine ve önümüzdeki seçimlerin nasıl kazanılacağına dair ince bir mühendislik faaliyeti yürütüyorlar. İşte bu mühendislik faaliyetini yürütürken ortaya çıkan senaryolardan biri şu: Kuzey ve doğu Suriye’yi bombalamak. Çok konuştuk bu kürsüden; Taksim’i çok konuştuk, çok konuşacağız. Taksim’i bu ülke konuşmazsa, bizler konuşup burada vicdanlar devreye girmezse AKP’nin vicdansızlığı devreye girecek, AKP’nin kanlı seçim oyunları devreye girecek. İşte, sınır ötesi operasyonlarda... Forumu hatırlatmak istiyorum: Vicdan nerede? Hukuk nerede? Adalet nerede? Yok. Bunları tartışın işte Antalya Forumu’nda. Ve yine bölgemizde bütün bu sorunların temel kaynaklarından biri AKP iktidarının bir miktar da geleneksel olarak, devlet geleneği olarak yürütmüş olduğu siyasi çizgilerden biri Kürt düşmanlığı ve yine, AKP iktidarıyla beraber buna eklenen Neoosmanlıcı politika ve yayılmacı siyaset. Bizler bu siyasetin Türkiye’ye neler kaybettirdiğine sadece Suriye savaşı başladığı andan itibaren yani 2011’den günümüze kadar süreci değerlendirdiğimizde o kadar çok şey çıkıyor ki karşımıza; sermaye düzeninde yeterince derinleşmiş olan ekonomik krize bir de silah ve mermi harcamaları ekleniyor. Barışın kokusu güzel geldiği kadar, eğer biz bu savaşı durdurursak barışın kokusu bu topraklarda güzel geldiği kadar ekmeğin de kokusu ve sıcaklığı güzel gelecek bütün topluma. Bizler savaşa şimdi sınır ötesinde Kürt kardeşlerimizi bombalamak için kullandığınız mermilerin yerine, tankın, topun, tüfeğin, bir yığın masrafın yerine bir yandan biz bunları bitirebilsek ve Kürt sorununu barışçıl ve demokratik yöntemlerle çözebilsek ülkede barınma sorununa, eğitime, sağlığa harcamış oluruz bu parayı. Bütün bunlardan daha da kıymetli olan ne bir Kürt genci ne bir Türk genci yaşamını kaybetmemiş olur. İşte, Antalya Forumu’nda oturun, bu gerçekliği tartışın. Kendi sorununu çözmemiş olan bir ülke, bir ülkenin iktidarı kalkıp küresel ölçekte yaşanan sorunlara çözüm üretmez.

Bakın, Pençe-Kılıç Operasyonu’ndan devam etmek istiyorum ve şimdi, bu kanlı senaryo devrede diye defalarca ifade ettik. İktidar Tel Rıfat, Münbiç ve Kobani’ye odaklanmış durumdadır şimdi. Bunun için de bir süredir Rusya ve Amerika arasında mekik dokuyorlar. Sınırlı seviyede bir hava bombardımanı izni çıkmış galiba ve şimdi kara harekâtını zorlamak istiyor. Ya, düşünsenize, bir kara harekâtının hem Türkiye’ye hem Suriye’ye neler kaybettireceğini; bunu nasıl göze alabiliyorsunuz sırf bir seçimi kazanıp seçim hikâyesini bunun üzerinden kurmak için? Gerçekten içler acısı bir siyaset ve ülkeyi felakete sürükleyen bir siyasetin peşindesiniz şu an. Bakın, Türkiye’de deniliyor ki: “Sınır güvenliği, güvenlikçi politika” Ve neredeyse Türkiye’de “Biz açız.” diyen insana merminin fiyatını soran bir Cumhurbaşkanı varsa demek ki açlık ve yoksulluğun üzerini örtmek için sürekli güvenlikçi politikaları ortaya çıkarıyorlar. Biz bir kez daha diyoruz ki: Bir ülkenin güvenliği komşularıyla ve bütün ülkelerle ortaklaşabilmiş bir yaşamı kurabilmekten, barışı kurabilmekten geçer; postalların gölgesinde bir diploması değil, gerçek bir diplomasıyı, gerçek bir diyalogu ve gerçek bir barış sürecini inşa edebilen bir ülke güvenli bir ülkedir. Suriye savaşı başlamadan önce, AKP iktidarı oradaki Selefi “cihadi” çetelere destek vermeden önce, sınırlar kevgire dönüştürülmeden önce Türkiye bin kat daha güvenliydi. Şimdi Taksim’in göbeğinde, Ankara’nın göbeğinde, her yerde bombalar patlıyor ve onlar seyirci olarak izliyorlar. Bütün bu ilişki ağına bir kesimler bunun bilgisine sahip olmasına rağmen izlemeye devam ediyor. Diyeceksiniz ki: “Bu bilgiyi nereden söylüyorsunuz?” Daha önce de söyledik, mahkeme tutanaklarına bakın. Bakın, Ankara Gar katliamının mahkeme tutanaklarına bakın ve bu iktidarın girmiş olduğu bu Selefi cihadist çetelerle, IŞİD’le, El Nusra’yla girmiş olduğu ilişkileri mahkeme tutanaklarından okumanızı öneriyorum. Bizler diyoruz ki: Suriye’de barışın inşa edilmesine Türkiye hâlâ katkı verebilir, hâlâ bu şans var ve Suriye’de bu süreçte çatışma ya da kara harekâtı senaryoları değil, barışın devreye girmesi gerekiyor. Özellikle Cenevre ve Astana sürecinin nasıl bir tıkanıklık yaşadığına hepimiz tanıklık ediyoruz. Demek ki yepyeni uluslararası bir platform çalışmasına ihtiyaç var ve bunda da o sürecin esas öznelere birisi olan Kürt halkı muhatap alınmalıdır yeni oluşturulması gereken platformlarda. Evet değerli arkadaşlar, bizler dış siyasette güçlü diploması ve barışçıl dış politikanın altını yeniden çizmek istiyoruz.

Dış siyasette asıl hedeflenmesi gereken, uluslararası ekonomik ilişkiler, siyasi ilişkiler, kültürel, toplumsal ve ekolojik anlamda yürütülmesi gereken çalışmalarda geniş bir ortaklığı sağlamak. Bu ortaklığı sağlamak için sadece Suriye’ye bir kara ya da hava harekâtı düzenlemek için ülkelerle, dış güçlerle oturup bunun pazarlığını yapmak yerine gerçekten göçü merkeze alın, gerçekten barışı merkeze alın. Gerçekten uluslararası ilişkilerde ne neyi gerektiriyorsa onun üzerinde yoğunlaşmış bir çalışma yürütülmesi gerektiğini düşünüyoruz. Buradan bir kez daha diyoruz ki: Bizim ülkemiz barışı sağladıkça güvenli olacak, bizim ülkemiz barışı merkezine alan bir dış siyaset izlerse uluslararası ilişkilerini yeniden başarılı bir şekilde düzenlemiş olacaktır. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Ahmet Ünal Çeviköz.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Antalya Diploması Forumu Vakfı Kanun Teklifi’yle ilgili olarak Cumhuriyet Halk Partisi grubu adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, “Antalya Diploması Forumu Vakfı” denildiği zaman bir emekli diplomat olarak bu konuda konuşuyor olmaktan dolayı da büyük heyecan duyuyorum. Esasen bu konu Dışişleri Komisyonuna geldiği zaman da aynı heyecanla kanun teklifini inceledim ve kanun teklifinde dikkatimizi çeken bazı hususları orada yaptığım konuşmada da dile getirdim, burada da bu konudaki görüşlerimizi tekrarlamak istiyorum

Her şeyden önce, Antalya Diploması Forumu fikrinin nerede çıktığını hatırlatarak başlamak isterim. Biliyorsunuz, Dışişleri Bakanlığı uzunca bir süreden beri her yıl yurt dışında görev yapan misyon şeflerini, büyükelçileri Türkiye'ye davet ederek toplar ve bir Büyükelçiler Konferansı düzenler. 2019 yılında yapılan Büyükelçiler Konferansı'nda Dışişleri Bakanı yeni Dışişleri vizyonumuzun üç ana temadan oluşacağını belirtmişti; bunlardan bir tanesi Dijital Diploması, ikincisi Yeniden Asya, üçüncüsü de Antalya Diploması Forumu idi. Bunu neden hatırlatıyorum? Aslında, Antalya Diploması Forumu'na geleceğim konuşmam sırasında ama Yeniden Asya fikri üzerinden bazı hususları dikkatinize getirmek isterim.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'de yaşayan Uygur Türkleri baskılara dikkat çekmek için, Çin'de yaşadıkları baskılara dikkat çekmek için İstanbul'daki Çin Konsolosluğu önünde bir eylem yaptılar ve bu eylem sırasında bir polis amiri Uygur Türklerinin dağılması hâlinde zor kullanılacağını ve kitleye hitaben de "Birazdan zorla süpüreceğiz sizi, gözaltına alıp sınır dışı edeceğiz." ifadelerini kullanarak kamuoyunun gündemine geldi.

Değerli milletvekilleri, Cumhuriyet Halk Partisi olarak, etnik, dinî ve kültürel bağlarımızın olduğu Uygurlar konusunda Çin'de yaşanan bütün gelişmeleri dikkatle yakından takip ediyoruz. Çin toplumunun özellikleri ışığında elbette Uygurların kendi benliklerini koruyarak temel hak ve özgürlüklerden eşit bir şekilde faydalanmalarına büyük önem veriyoruz. Güvenlik, istikrar, refah, huzur ve uyum içinde Çin'de yaşamalarını önemsiyoruz, yaşam düzeylerinin yükseltilmesine de büyük önem atfediyoruz. Elbette bu bağlamda yapılan barışçıl protestolarda orantısız güç kullanılmasını da tasvip etmiyoruz, hele hele "Sizi zorla süpüreceğiz, sınır dışı edeceğiz." gibi söylemlerde bulunulmasını ise asla kabul etmiyoruz.

Cumhuriyet Halk Partisi Asya ülkeleriyle iyi ilişkiler kurmayı ve karşılıklı diyalogu geliştirmeyi hem bir gereklilik hem de bir zenginlik olarak görmektedir. Zenginlik derken özellikle Uygur Türklerinin durumunu, Çin'le olan ilişkilerimiz bağlamında da tekrar altını çizerek hatırlatmak isterim. Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz "Yurtta barış, dünyada barış" ilkesi çerçevesinde Çin'le de iyi ilişkiler kurmanın Sincan bölgesine olumlu yansımaları olacağını bilincindeyiz ve iki ülke arasındaki ilişkilerin gelişmesine de her türlü katkıyı yapmaya hazırız.

Değerli milletvekilleri, bu yılın başından beri Türkiye'nin AKP tarafından uygulanan dış ilişkilerinde -bakın, dış politikası demiyorum- bazı önemli gelişmelerle karşılaştık. Örneğin, daha evvel çeşitli vesilelerle Türkiye'yle arasındaki ilişkiler bozulmuş olan ya da diplomatik temsil seviyesi indirilmiş olan bazı ülkelerle bu seviyelerin tekrardan yükseltilmesi veya ilişkilerin düzeltilmesi için bazı çabalara girişildiğini gördük. Örneğin, Mısır'la beklenmedik şekilde bazı gelişmeler yaşandı. Daha evvel "Mısır Devlet Başkanıyla hiçbir şekilde görüşmem." diyen Cumhurbaşkanı, Katar'da Dünya Kupası vesilesiyle, belki eskiden bir futbolcu olmasından kaynaklanan bir içgüdüyle Sisi'yle el sıkıştı ama oraya gelmeden evvel, Mısır ile Türkiye arasında Dışişleri Bakan Yardımcıları düzeyinde üç tur görüşme yapıldı ve bu görüşmelerden herhangi bir sonuç çıkmadı hatta bu görüşmelerden sonuç çıkmadığını Mısır Dışişleri Bakanlığı da bizzat kendisi bir açıklamayla dile getirdi. Ancak normalleşme eğer el sıkışmasına bağlı idiyse o zaman belki de o güne kadar yapılan Dışişleri Bakan Yardımcıları arasındaki görüşmelerin de bir sonuç getirmesi beklenirdi, öyle bir sonuç olmadı fakat şimdi herkes Türkiye'nin Katar'da bu el sıkışma fotoğrafı üzerinden Türkiye ile Mısır ilişkilerinin düzeleceğini bekliyor. Bakalım, elbette gelişirse ve düzelirse bundan memnuniyet duyarız çünkü biz 2013 yılında Türkiye ile Mısır arasındaki ilişkilerin büyükelçi seviyesinden aşağıya indirilmesinden beri Mısır'ın ne kadar önemli bir ülke olduğunu; Türkiye'nin Doğu Akdeniz politikalarında, Türkiye'nin Afrika politikalarında neden Türkiye-Mısır ilişkilerinin önemsenmesi gerektiğini hep dile getirdik ve bu ilişkilerin seviyesinin bozulmasının da Türkiye'ye yarar değil, zarar getireceğini sürekli olarak vurguladık. Benzer bir durum İsrail'le de söz konusu oldu. 2010 yılından itibaren -biliyorsunuz- Türkiye ile İsrail arasında diplomatik ilişkiler de büyükelçi seviyesinin altına indirilmişti fakat zamanla önce düzeltildi -altı yıl geçti bunun için- ardından tekrar bozuldu çok kısa bir süre içinde; altı yıl boyunca eksik kalan diplomatik ilişki düzeyi birdenbire tekrar büyükelçilik seviyesine çıkarıldı ama on sekiz ay içinde birdenbire tekrar büyükelçi seviyesinin altına indirildi. Bugün karşılıklı olarak iki ülkenin büyükelçi tayin etmiş olmasının yine bizim ısrarımıza dayanarak ve bu ısrarımız sonucunda bunun gerçekleşmiş olmasından memnuniyet duyduğumuzu belirterek bu konuyu da burada dile getirmek istiyorum.

Şimdi, bu girişleri neden yaptım? Şu açıdan yaptım: Antalya Diploması Forumu, Dışişleri Bakanlığının 2021 ve 2022 yıllarında düzenlemiş olduğu ve Dışişleri Bakanlığının inisiyatifiyle hayata geçirilmiş olan bir düşünce kuruluşu forumu. Elbette böyle bir forumun sonsuz yararları var. Büyükelçiler Konferansı'nda böyle bir fikir ortaya atıldıktan sonra forum olarak hayata geçirilmesi de Dışişleri Bakanlığının aslında dış politikada yeni bir araç olarak Antalya Diploması Forumu'nu da kullanabilmesine olanak verdi. Ancak, bugün önümüzde bulunan kanun teklifine baktığımda bazı acelecilikler olduğunu görüyorum. Şu açıdan bazı acelecilikler olduğunu görüyorum: Bir kere henüz iki yıllık ve 2 defa toplanmış olan bir forumun, birdenbire bu şekilde bir kurumsallaşmaya doğru evrilmesi ve bir vakıf hâline getirilmesini fevkalade erken buluyorum. Elbette Antalya Diploması Forumu'nda bu yıl Lavrov ile Kuleba'nın bir araya gelmiş olması tüm dünya tarafından ilgiyle izlendi. Bunun bir başarı olduğunu ileri süren birçok düşünce sahibi kimse var ancak bu forumda Lavrov ve Kuleba'nın bir araya gelmesi herhangi bir olumlu sonuç getirmedi hatta öyle bir durum oldu ki hiç kimse zaten Kuleba ile Lavrov'un buluşmasından olumlu bir sonuç çıkmayacağını bildiği hâlde Lavrov'un Antalya'ya gelip forum sırasında bir saati aşkın bir süre yaptığı basın toplantısında Rusya'nın görüşlerini anlatmak için forumu bir zemin hâline getirmesi ve orada kendi şovunu yapması da aslında Antalya Diploması Forumu açısından pek büyük bir başarı olarak sayılamaz.

Ancak ben Antalya Diploması Forumu'nun benzerlik kurulduğu dünyadaki örneklerle yapılan benzerliklere dikkat çekmek istiyorum. Gelişmiş ülkelerdeki uygulamalara bakıldığında Münih Güvenlik Konferansı ve Davos Zirvesi gibi organizasyonların da düşünce kuruluşları veya vakıflar aracılığıyla gerçekleştiği söyleniyor ve bu paralellikten hareketle Antalya Diploması Forumu'nu da âdetâ Davos Zirvesi ve Münih Güvenlik Konferansı gibi bir kurumsallaşmaya doğru evirmek, meşruiyet kazandırılmak isteniyor. Değerli milletvekilleri, bu benzetmeyi yaparken hiç olmazsa örnek olarak gösterilen Davos Ekonomik Forumu ile Münih Güvenlik Konferansı'nın yapısına, tüzüklerine bir bakılsaydı. Bakılsaydı o zaman ortaya şu çıkacaktı ki Münih Güvenlik Konferansı 1963 yılında başlamış, elli yıllık bir deneyimden sonra 2018 yılında vakıflaşmıştır. Yani Antalya Diploması Forumu'nun 2021 ve 2022'deki tecrübesi Münih Güvenlik Konferansı'na benzetiliyorsa Münih Güvenlik Konferansı'nın vakıflaşmasının elli yıldan fazla bir süre aldığını ve ancak o zaman kurumsallaştığını hatırlatmak isterim. Benzer bir durum Davos Ekonomik Forumu için de geçerli. Davos Ekonomik Forumu 1971 yılında başlamış ve vakıf olarak da devam etmesi 2015 yılında kararlaştırılmıştır. Onun için Antalya Diploması Forumu'nu bir vakıf hâline getirmek için yapılan kanun teklifi aslında biraz abartılı ve fevkalade erken bir davranıştır; bunu öncelikle belirtmek isterim.

İkinci olarak vurgulamak istediğim husus, biz Dışişleri Bakanlığının bu teklifini elbette Dışişleri Komisyonunda

görüürken çok dikkatle inceledik ve içindeki bazı unsurları değiştirmek maksadıyla değişiklik önergesi verdik, benzer bir değişiklik önergesini bugün de zaten vereceğiz kanun teklifine. Ancak özellikle 4'üncü maddeye baktığımızda kanun teklifinin neredeyse oligarşik bir yapıya sahip olduğu sonucuna varıyoruz. Yani bir yandan diplomasıyı, dış politikayı özgür bir ortamda ve fikirlerin rahatlıkla tartışılabildiği bir düşünce kuruluşu yoluyla yürütmek maksadıyla kurulan bu diploması forumunun vakıf olarak kanunlaştırılmasıyla birlikte ortaya oligarşik bir yapı çıkıyor. Neden öyle bir yapı çıkıyor, onu da anlatayım size. Bir kere bu tüzükte öngörülen ya da bu kanun teklifinde öngörülen yapı o benzetilen Davos Ekonomik Forumu'nda veya Münih Güvenlik Konferansı'nda yok. Bizim önümüze ilk teklif geldiğinde 11 üyeden oluşan müteveli heyetinin 6 daimî üyesi olacağı söylendi. Daha doğrusu "tabii üye" ifadesiyle bu teklif önümüze geldi ve tabii üyelerin de Cumhurbaşkanı tarafından atanacağı dile getirildi. Biz değişiklik önergemizde "Tabii üyeler atanmaz, tabii üye zaten tabiidir." dedik, onun üzerine hemen bir değişiklik önergesiyle bu "tabii üye" ifadesi "daimî üye"ye çevrildi ama daimî üyeler, işte, zaten bu oligarşik yapının bizzat kendisini oluşturuyorlar çünkü 11 üyeden oluşan müteveli heyetinin 6 tanesi daimî üye olduğu zaman, o zaman bütün oylamalarda zaten o daimî üyeler, kararı ve sonucu belirleyecek bir imkâna sahip oluyorlar. Hani, sürekli olarak dile getirilen bir ifade var iktidar tarafından "Dünya 5'ten büyüktür." diye ve Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyindeki 5 daimî üyenin davranışlarının bu şekilde bir hegemonya oluşturduğu dile getiriliyor ama burada 6 tane daimî üyeye bir hegemonya veriliyor. Değerli milletvekilleri, diploması 6'dan büyüktür, bunu özellikle vurgulamak isterim. Bu şekilde bir oligarşik yapı hiçbir zaman özgür bir fikir ve düşünce kuruluşu için yakışmaz.

Süre olarak da seğilen üyelerin beş yıl boyunca görev yapmaları dile getiriliyor. Biz bu teklifi de fazla bulduk çünkü yine örneklere baktığımızda, hiçbirinde böyle bir beş yıllık süre yok. "Üç yıl yapılsın." diyerek bir öneri yaptık, bu teklif kabul edilmedi. Benzer bir öneriyi bugün tekrar dile getiriyoruz.

Daha ilginç olan, bu daimî üyelerin yani seğilecek olan 6 daimî üyenin muvazzaı veya emekli büyükelçilerden veya mevcut ya da eski Dışışleri Bakanları arasından seğileceği söyleniyor. şimdi, tabii, buna hiç kimsenin itiraz etmesi mümkün değil ama gönül isterdi ki böylesine Türkiye'nin dış politikasıyla ilgili olarak Dışışleri Bakanlığının da başlatmış olduğu bir inisiyatifle bir vakıf hâline getirilmek istenen düşünce kuruluşu olan Antalya Diploması Forumu'nun Kanun Teklifi'nin altındaki imzalar arasında Mecliste temsil edilen bütün partilerin imzası olsun. Çünkü bu konu Türkiye'nin dış politikasıyla ilgilidir, AKP'nin dış ilişkileriyle ilgili bir konu değildir. Ama böyle bir teklif tamamen AKP tarafından getirilmiş ve yaratılan o ikilik de çok net bir şekilde buraya yansımış. Nereye gelmek istiyorum biliyor musunuz? Hani bu "Eski Dışışleri Bakanları arasından seğilir." ifadesi var ya, ben şöyle bir otuz yıllık geriye doğru baktığımızda eski Dışışleri Bakanları arasındaki bütün önemli şahışların hepsinin bugün muhalefette olduklarını görüyorum. Peki, yaratmış olduğunuz bu ikilik "Ya bizdensiniz ya değilsiniz." şeklindeki yaklaşımınız sonucunda eski Dışışleri Bakanlarından hangisinin burada daimî üye olarak Antalya Diploması Forumu Vakfında yer alacağını hakikaten çok merak ediyorum.

Dışışleri Bakanlığı tarafından başlatılmış olan bir forumun ve bir inisiyatifin sonuç itibarıyla kanun teklifinde Dışışleri Bakanlığının isminin fevkalade az bir şekilde geçiyor olması da o kadar insanı rencide ediyor ki -hele eski bir Dışışleri Bakanlığı mensubu olarak- Dışışleri Bakanlığı neredeyse sadece bir ödeme kurumu olarak düşünölmüş ve vakfın şu anda herhangi bir mülkü veyahut da herhangi bir varlığı olmaksızın ve bunun ileride belirleneceği belirtilerek daha bütçe geçmeden, şimdiden Dışışleri Bakanlığına ek bütçe talebinde bulunuluyor. 5 milyon liralık bir teklif var ve bu ödemenin Dışışleri bütçesinden çıkacağı söyleniyor. Dışışleri bütçesi henüz daha onaylanmamış ama o bütçenin içinde böyle bir fasıl yok ve bu fasıl bütçe onaylandıktan sonra Dışışleri Bakanlığından, daha yılın hemen başında Dışışleri Bakanlığı bütçesine bir ek bütçe talebinde bulunularak istenecek.

Değerli milletvekilleri, aslında bunların hepsi bizim bu teklife olumsuz bakmamızın sebepleri arasında yer alıyor ancak müteveli heyeti konusunda dile getirmiş olduğum o oligarşik yapı her şeyden önemli. Bakın, Türkiye'nin dış politikasında aslında Dışışleri Bakanlığının görevi olan birçok konu, burada bu vakfın da görevi olarak sıralanıyor. Diploması alanında Türkiye'nin bölgesel ve küresel değerlerine katkıda bulunmak için düzenli olarak tekrarlanacak forumla yıl içinde toplantı, konferans, seminer, sempozyum, kurs, çalıştay benzeri etkinlikler düzenlenecekmış. "Türkiye'yi diploması ve dış ilişkiler veçhesiyle tanıtmak, Türkiye'nin diğer ölkeler ile dostluğunu ve işbirliğini geliştirmek amacıyla faaliyetlerde bulunmak." Peki, Dışışleri Bakanlığının vazifesi nedir? Zaten burada anlatılan şey Dışışleri Bakanlığıdır yani bir paralel dışışleri bakanlığı mı kuruluyor acaba bu vakıf sayesinde? Hakikaten bunları öğrenmek isterim.

Biraz evvel o söylemiş olduğum eski Dışışleri Bakanlarına baktığımızda "Hepsi muhalefettendir." diyerek bir sonuca vardığım zaman, o zaman bu daimî üye olarak seğilebilecek en kuvvetli adayın şu anda mevcut Dışışleri Bakanı olduğunu görüyorum. O zaman "Acaba kişiye özel bir kanun teklifiyle mi karşı karşıyayız?" diye de sormak ister istemez akla geliyor. (CHP sıralarından alkışlar) Yani yangından mal mı kaçıırıyorsunuz? Dışışleri Bakanı olarak görevinizin sona ermesine yakın bir sürede acaba sürekli bir görevi elinize alabilmek maksadıyla böyle bir kanun teklifi mi hazırıyorsunuz? Bu, ayıptır; bu, Dışışleri Bakanlığına karşı işlenmiş olan bir ayıptır.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Ya, şöyle iyi bir şeyi eleştiriyorsun.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (Devamla) – Türkiye'nin hariciyesine, diplomasisine ve Türkiye'nin bütün dünya üzerinde ün kazanmış olan o diplomatik yeteneklerine fevkalade büyük bir ayıptır. (CHP sıralarından alkışlar)

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Bu imkânı eleştiriyor; bu fırsat eleştirilmez. Ayıp, ayıp!

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (Devamla) – Bunları dile getirmek benim vazifem çünkü o kurumun içinden geliyorum; o kurumun içinden gelen birisi olarak da bunları dile getirmemem asla düşünölemezdi.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Bu, bir fırsat ya, Türkiye'nin fırsatı.

ASUMAN ERDOğAN (Ankara) – Türkiye'nin başarıyla mutlu olun biraz.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (Devamla) – Böylesine bir kanun teklifini bizim hiçbir şekilde onaylamamız mümkün değildir. Bu kanun teklifi, tekrar ediyorum...

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Anca tekrar edersin zaten, aslında söyleyecek bir şeyin yok.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - İddia ediyorum, bu konuşmadan sonra görüşmelere devam edemezsiniz.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Söyleyecek bir şeyi olmayanlar tekrar eder.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (Devamla) - ...herhangi bir şekilde özgür bir fikir ve düşünce kuruluşunu temsil etmek maksadıyla değil, Dışişleri Bakanlığını bir şekilde ipotek altına almak maksadıyla önerilmiş bir kanun teklifidir. Biz bu teklife "ret" oyu veriyoruz.

Çok teşekkür ederim. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.15

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 21.27

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Abdurrahman Tutdere (Adıyaman), Rümeyza KADAK (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 28'inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

369 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

3'üncü sırada yer alan, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Kültür Merkezlerinin Kuruluş ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

3.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Kültür Merkezlerinin Kuruluşu ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3056) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 258) (*)

BAŞKAN – Komisyon? Yerde.

Komisyon Raporu 258 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde konuşma? Yok.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE MOLDOVA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA KARŞILIKLI KÜLTÜR MERKEZLERİNİN KURULUŞU VE FAALİYETLERİNE İLİŞKİN ANLAŞMANIN NOTALARLA BİRLİKTE ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 30 Aralık 2019 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Kültür Merkezlerinin Kuruluşu ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşma"nın "Notalar"la birlikte onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Evet, 1'inci madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Görüşmeler tamamlanmıştır madde üzerinde.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

(*) 258 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik sistemle yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika süre vereceğim. Bu süre içinde sisteme giremeyen milletvekillerinin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen milletvekillerinin oy pusulalarını oylama için verilen süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Kültür Merkezlerinin Kuruluşu ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi açık oylama sonucunu açıklıyorum:

"Kullanılan oy sayısı	:237
Kabul	:192
Ret	:45(*)

Kâtip Üye
Abdurrahman Tutdere
Adıyaman

Kâtip Üye
Rümeysa Kadak
İstanbul"

Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

4'üncü sırada yer alan, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

4.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4161) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 313) (*)

BAŞKAN – Komisyon? Yerde.

Komisyon Raporu 313 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz talebi? Yok.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE POLONYA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA SAVUNMA
SANAYİNDE GİZLİLİK DERECELİ BİLGİLERİN KARŞILIKLI KORUNMASINA İLİŞKİN ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 24 Mayıs 2021 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Teklifin 1'inci maddesi üzerinde söz talebi? Yok.

Görüşmeleri tamamlanmıştır.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi? Yok.

(*) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

(*) 313 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Görüşmeleri tamamlanmıştır.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi? Yok.

Görüşmeleri tamamlanmıştır.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik sistemle yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika süre vereceğim. Bu süre içinde sisteme giremeyen milletvekillerinin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen milletvekillerinin oy pusulalarını oylama için verilen süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı :263

Kabul :223

Ret :40(*)

Kâtip Üye

Abdurrahman Tutdere

Adıyaman

Kâtip Üye

Rümeysa Kadak

İstanbul”

Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Gündemimizde başka bir iş bulunmadığından, alınan karar gereğince 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'ni görüşmek için 5 Aralık 2022 Pazartesi günü saat 12.00'de toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 21.39

(*) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.